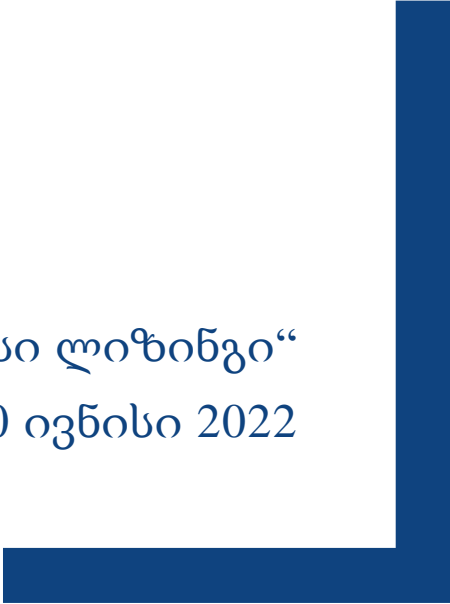

შუალედური მმართველობითი
ანგარიშგება

სს „თიბისი ლიზინგი“
30 ივნისი 2022

შინაარსი

ზოგადი ინფორმაცია 3

    ვინ ვართ ჩვენ 3

ინდუსტრიისა და ბაზრის მიმოხილვა 5

ბიზნეს მოდელი 11

სეგმენტების მიმოხილვა 15

    ბიზნესის სეგმენტი 15

    საავტომობილო სეგმენტი 19

    საცალო სეგმენტი 20

ჩვენი სტრატეგია და სტრატეგიის მიხედვით მიღწეული შედეგები 22

    ჩვენი განვითარების გრძელვადიანი სტრატეგიის ოთხი მთავარი პრინციპი 22

მართვა 28

    კორპორატიული მართვა 28

    სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების ბიოგრაფიები და ძირითადი მოვალეობები 30

    კომპანიის ხელმძღვანელ პირთა ბიოგრაფიები და მთავარი მოვალეობები 32

ძირითადი რისკები და განუსაზღვრელობები 35

    საკრედიტო რისკი 35

    სავალუტო კურსის ცვლილებით გამოწვეული საკრედიტო რისკი 37

    კონცენტრაციის რისკი 37

    უკრაინის ომით გამოწვეული რისკი 38

    თაღლითობის რისკი 39

    ორგანიზაციის რისკის მართვა 39

    ფინანსური რისკების მართვა 40

ზოგადი ინფორმაცია

ვინ ვართ ჩვენ

საქართველოს ეკონომიკური ზრდის ხელშეწყობა აქტივების დაფინანსების ინოვაციური, მოქნილი და მომხმარებელზე მორგებული გზით

თიბისი ლიზინგი (შემდგომში „კომპანია“), თიბისი ბანკის 100%-იანი შვილობილი კომპანია, არის საქართველოს სწრაფად მზარდ, არასაბანკო ფინანსურ ეკოსისტემაში აქტივების დაფინანსებაზე ორიენტირებული უმსხვილესი სალიზინგო კომპანია.

ჩვენ გვაქვს საქმიანობის 18-წლიანი ისტორია და ვუძღვებით საქართველოში არასათანადოდ ათვისებულ დაახლოებით 500 მილიონ ლარიანი ლიზინგის ინდუსტრიის ბაზარს 75.2%-იანი წილით, ვემსახურებით 2,100-მდე მომხმარებელს და ვმართავთ 304 მილიონი ლარის სრულ¹ და 239 მილიონი ლარის წმინდა² სალიზინგო პორტფელს.

კორპორატიულ კლიენტებს, მცირე და საშუალო საწარმოებს, სტარტაპებსა და ფიზიკურ პირებს ვთავაზობთ სალიზინგო პროდუქტების და სხვა დამატებითი საკონსულტაციო მომსახურების ფართო არჩევანს, მათ შორის ფინანსურ ლიზინგს, საოპერაციო ლიზინგს, და უკულიზინგს. აქტივის დაფინანსების გადაწყვეტების, ტექნიკური ნოუჰაუს და სპეციალისტთა კომპეტენციის ერთობლიობა საშუალებას გვაძლევს მომხმარებლებს მომსახურების სრული პაკეტი შევთავაზოთ.

ჩვენს მომხმარებლებს შეუძლიათ გაზარდონ საწარმოო სიმძლავრე მინიმალური ფინანსური თანამონაწილეობით, დამატებითი უზრუნველყოფის საგნის გარეშე, რაც მათ საშუალებას მისცემს არსებული ფინანსური რესურსები მათი ძირითადი ბიზნეს საქმიანობისკენ მიმართონ. ჩვენი ფინანსური ინსტრუმენტები და გადაწყვეტები ძირითადად, მოიცავს ფინანსურ და საოპერაციო ლიზინგს სხვადასხვა ტიპის აქტივისთვის.

ჩვენ ერთგულად ვასრულებთ ჩვენს მისიას, რომ აქტივის დაფინანსება გავხადოთ სწრაფი და მარტივი, ჩვენი მომხმარებლების მოთხოვნებთან მისადაგებული კომპლექსური ფინანსური ინსტრუმენტების შეთავაზებით და ამით ხელი შევუწყოთ საქართველოს სალიზინგო ბაზრის უწყვეტ განვითარებას და ქვეყნის ეკონომიკის ზრდაში წვლილის შეტანას.

თიბისი ლიზინგის წამყვანი პოზიცია ბაზარზე, გაყიდვების არხების სინერჯიის მნიშვნელოვანი უპირატესობის მქონე უნიკალური ბიზნესმოდელი და გამოცდილი გუნდი, მომხმარებლისთვის მას სწრაფი და მარტივი აქტივის დაფინანსების ძალზე საინტერესო ალტერნატივად აქცევს.

ბაზრის თითოეული სეგმენტის ლიდერი საქართველოში

- ბიზნესისთვის ლიზინგის უმსხვილესი მიმწოდებელი ბაზარზე დაახლოებით 76%-იანი წილით;
- ავტო ლიზინგის უმსხვილესი მიმწოდებელი ბაზარზე დაახლოებით 75%-იანი წილით;
- საცალო მომხმარებლებისთვის ლიზინგის უმსხვილესი მიმწოდებელი ბაზარზე დაახლოებით 72%-იანი წილით;

¹ სრული სალიზინგო პორტფელი მოიცავს ლიზინგში განხორციელებულ მთლიანი ინვესტიციების მოცულობას რომლისთვისაც ლიზინგის საგანი ლიზინგის მიმღებისთვის გადაცემის პროცესშია ან უკვე გადაცემულია.

² წმინდა სალიზინგო პორტფელი მოიცავს ლიზინგში განხორციელებულ მხოლოდ ისეთი სახის ინვესტიციებს რომლისთვისაც ლიზინგის საგანი ლიზინგის მიმღებისათვის უკვე გადაცემულია.

უნიკალური ბიზნესმოდელი სალიზინგო საგნის მომწოდებლებისა და გაყიდვების არხის სინერგიებით

- თანამშრომლობა საერთაშორისო აღჭურვილობის წამყვან მომწოდებლებთან და ავტოდილერებთან, რაც ხელს უწყობს ეფექტურ და დროულ წვდომას მომხმარებლებზე და ამრიგად უზრუნველყოფს ფართომასშტაბიან გაყიდვებს;
- „მომხმარებლის გზის“ არსებობა და მშობელი კომპანიისგან მომხმარებელთა რეფერალური სინერგიები;
- წამყვანი სალიზინგო კომპანია საერთაშორისო კაპიტალის მოზიდვის თვალსაზრისით, რომელსაც აქვს მუდმივი მხარდაჭერა უმსხვილესი საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან და განვითარების ფინანსური დაწესებულებებისგან.

გრძელვადიანი, სწრაფი ტემპით ზრდის შესაძლებლობები

- ხელსაყრელი ბიზნეს/საგადასახადო გარემო, დაურეგულირებელი ბაზარი;
- საქართველოს კერძო სექტორის დაკრედიტების მშპ-სთან თანაფარდობის კოეფიციენტი 80%-ია³, მცირე და საშუალო საწარმოების სასესხო პორტფელის მოცულობა 2011 წლის შემდეგ თითქმის ექვსჯერ არის გაზრდილი და საბანკო სესხების 26%⁴ მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაიცემა, რაც ქვეყანაში სახარბიელო ეკონომიკურ აქტივობაზე მეტყველებს;
- ევროპის საინვესტიციო ბანკის „საბანკო დაკრედიტების 2019 წლის კვლევის“ თანახმად, საქართველოს ბაზარზე სესხებზე უარის მაჩვენებელი კვლავაც მაღალია. უზრუნველყოფის სათანადო საგნის არარსებობა და მომხმარებლების რისკიანობა იმას ნიშნავს, რომ კომპანიებს არ შეუძლიათ საბანკო მოთხოვნების დაკმაყოფილება – რაც ლიზინგს დაფინანსების უფრო მიმზიდველ საშუალებად აქცევს;
- მოცულობის თვალსაზრისით საქართველოს სალიზინგო ბაზარს ზრდის საკმაოდ დიდი პოტენციალი აქვს.

³ მსოფლიო ბანკი, 2020 წელი

⁴ საქართველოს ეროვნული ბანკი („სებ“), 2020 წელი

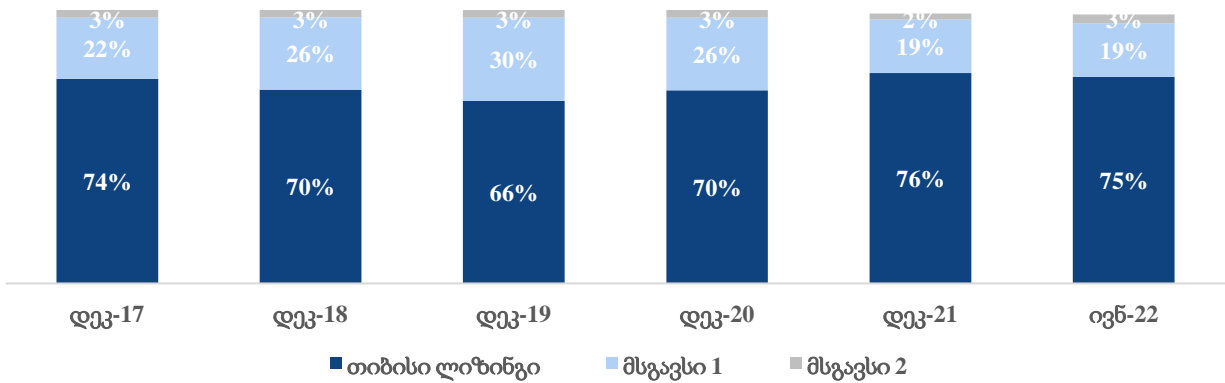
ინდუსტრიისა და ბაზრის მიმოხილვა

საქართველოს ლიზინგის სექტორში დომინირებს ორი მთავარი კომპანია, რომლებიც ორიენტირებულნი არიან მსხვილ, მცირე და საშუალო ზომის მომხმარებლებზე, ხოლო საცალო ლიზინგის ბაზარი მეტწილად აუთვისებელია.

საბაზრო წილის მხრივ ჩვენ ვინარჩუნებთ წამყვან პოზიციას და 2022 წლის ივნისის მდგომარეობით გვაქვს ბაზრის 75%-იანი წილი.

ლიდერი საქართველოში დამკვიდრებული #1 საბაზრო პოზიციით

სურათი1: ბაზრის წილის დინამიკა

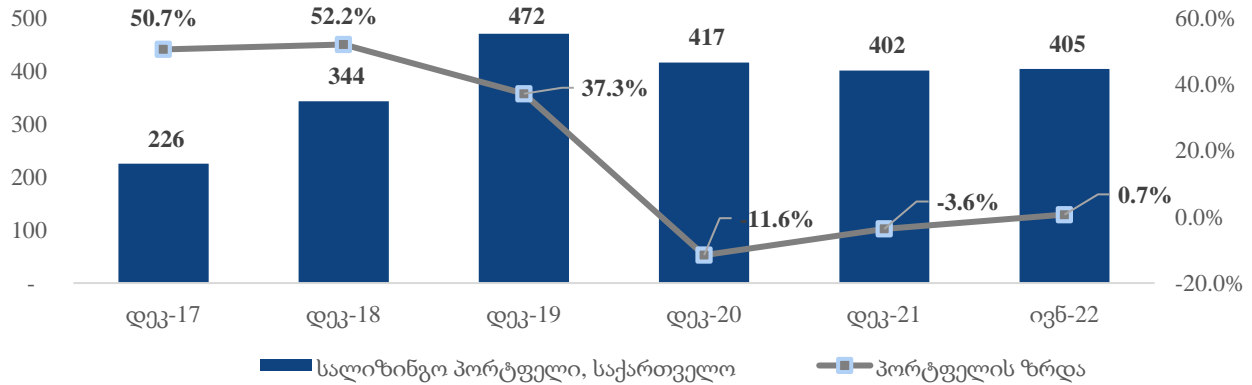

საქართველოში ლიზინგის სფერო განვითარების ადრეულ ეტაპზეა და მისი განვითარების ტემპი, როგორც წესი, მიჰყვება ადგილობრივი ეკონომიკის განვითარების ტენდენციას. საქართველოს ლიზინგის სფერო ამჟამად წარმოადგენს ქვეყნის მშპ-ის დაახლოებით 1%-ს, დაახლოებით 500 მილიონი ლარის სალიზინგო პორტფელით. იმის გათვალისწინებით, რომ ლიზინგის წილი მსგავსი ქვეყნების მშპ-ში დაახლოებით 5%-ია, საქართველოს ლიზინგის სექტორს ზრდის დიდი პერსპექტივა აქვს, რაც, საქართველოს შემთხვევაში, ნიშნავს 3.4 მილიარდი ლარის პორტფელს 2024 წლისთვის ან 2.5 მილიარდი ლარის საბაზრო პოტენციალს. ლიზინგის სფერო საქართველოში სწრაფად ვითარდება და უფრო კონკურენტული ხდება.

ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში საქართველოს სალიზინგო ბაზარმა დაახლოებით 22%-იანი საშუალოწლიური ზრდის ტემპი აჩვენა (CAGR). სექტორის ორნიშნა ზრდის მაჩვენებლის უმთავრესი მიზეზი ისაა, რომ სალიზინგო პროდუქტების, როგორც დაფინანსების ალტერნატიული გზების, შესახებ ცნობადობა მნიშვნელოვნად გაიზარდა მცირე და საშუალო საწარმოებს შორის, რომლებიც სალიზინგო პროდუქტების მთავარი მიზნობრივი სეგმენტია.

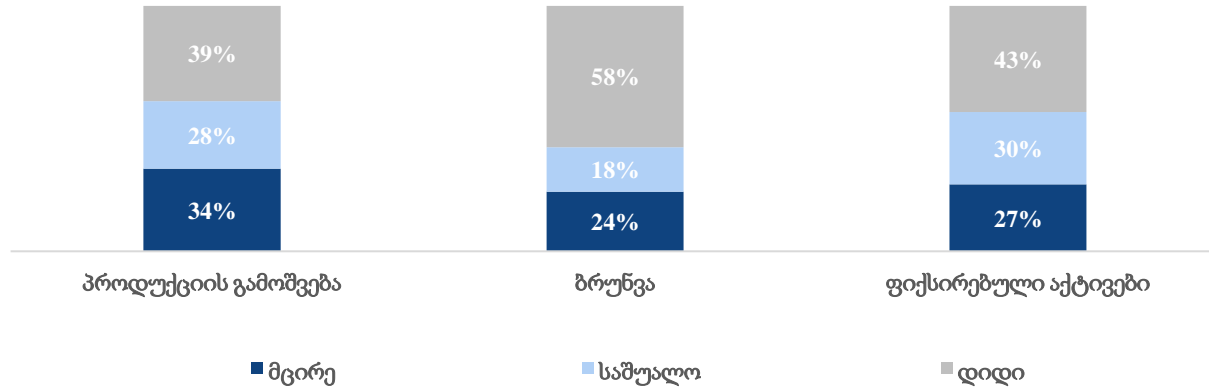
სალიზინგო ბაზრის ზრდა, სავარაუდოდ, გაგრძელდება

სურათი2: სალიზინგო ბაზრის დინამიკა

საქართველოს სამეწარმეო ლანდშაფტზე დომინირებენ მცირე და საშუალო საწარმოები და მათზე მთლიანი პროდუქციის გამოშვების 62% და კერძო სექტორის ბრუნვის 42% მოდის.

სურათი3: პროდუქციის გამოშვების, ბრუნვის, ძირითადი საშუალებების გადანაწილება მცირე და საშუალო საწარმოებსა და მსხვილ საწარმოებზე

ევროპის საინვესტიციო ბანკის კვლევის⁵ თანახმად, ფულად სახსრებზე შეზღუდული წვდომა მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის რჩება საქართველოში მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარების ერთ-ერთ მთავარ შემაფერხებელ ფაქტორად. განაცხადების უარყოფის მთავარი მიზეზებია სათანადო უზრუნველყოფის საგნის და საკრედიტო ისტორიის არარსებობა, პროექტის რისკიანობა და სუსტი ბიზნესგეგმა.

აღსანიშნავია, რომ პროექტების რისკიანობა მცირე და საშუალო საწარმოების სეგმენტში ბანკების მიერ სესხებზე განაცხადების უარის მთავარი მიზეზია. სათანადო უზრუნველყოფის საგნის არარსებობა ასევე მეტყველებს მცირე და საშუალო საწარმოების უუნარობაზე, დააკმაყოფილონ ბანკის მოთხოვნები უზრუნველყოფასთან დაკავშირებით.

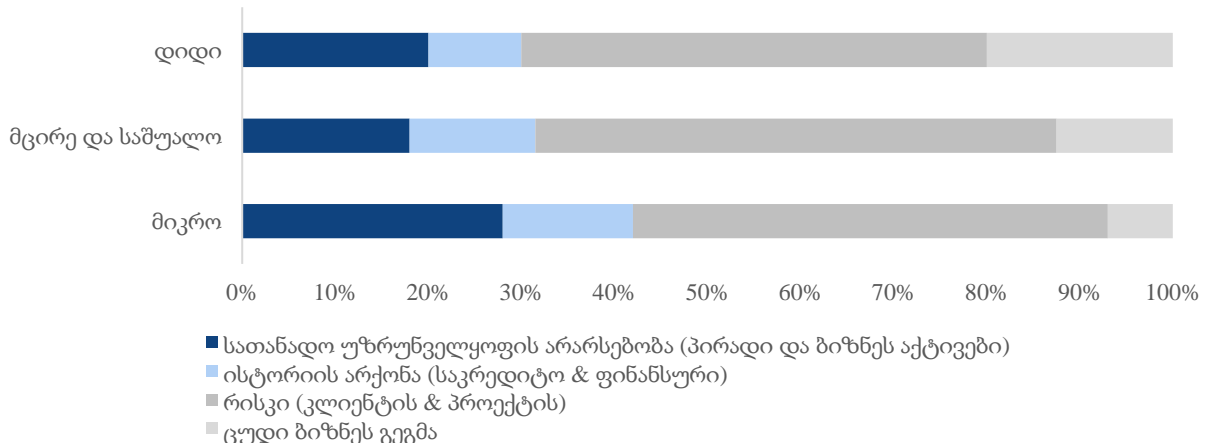
ქართული ბიზნესის მაღალი ვალიანობის მაჩვენებლიდან გამომდინარე, ბანკები ჩვეულებრივ, დამატებით უზრუნველყოფას (უძრავ-მომრავი ქონება) მოითხოვენ, ხოლო კომპანიებს არ აქვთ დამატებითი უზრუნველყოფის ულავი მარაგი, რომ დაფინანსების მოთხოვნები დააკმაყოფილონ. სწორედ ამ პრობლემის საპასუხოდ, 2019 წელს საქართველოს მთავრობამ ეკონომიკის სტიმულირებისთვის საკრედიტო-საგარანტიო მექანიზმის პროექტი დაამტკიცა. საკრედიტო-

⁵ წყარო: დაფინანსება საქართველოში: მცირე და საშუალო საწარმოები და კერძო სექტორი 2019 წელს

საგარანტიო სისტემის პროექტის განმახორციელებელი ეკონომიკის სამინისტროს დავკემდებარებული სსიპ-ი “აწარმოე საქართველოშია. საკრედიტო-საგარანტიო პროექტი გულისხმობს გარკვეული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, ისეთი სიცოცხლისუნარიანი მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის საკრედიტო გარანტიის გაცემას, რომელთაც არ აქვთ შესაძლებლობა დააკმაყოფილონ სესხის უზრუნველყოფაზე არსებული მოთხოვნები. საკრედიტო-საგარანტიო სქემა დაფუძნებულია პორტფელის გარანტიებზე და სესხის შეფასება ხორციელდება კომერციული ბანკის/მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის მიერ. სქემის ფარგლებში, საკრედიტო გარანტია გაიცემა კომერციული ბანკის მიერ გაცემულ თითოეულ სესხზე, სესხის ძირი თანხის არაუმეტეს 80%-ის ოდენობით თუ მომხმარებელი მხოლოდ საკრედიტო-საგარანტიო სქემით სარგებლობს, ხოლო თუ აწარმოე საქართველოს პროცენტის სუბსიდირების პროექტიცაც სარგებლობს ამ შემთხვევაში ძირი თანხის არაუმეტეს 60%-ის ოდენობით. თითოეული კომერციული ბანკისთვის პროგრამის ფარგლებში არსებული სასესხო პორტფელის არაუმეტეს 35%-ის ოდენობაზე.

აქედან გამომდინარე, ლიზინგი ხდება მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის და კორპორატიული კლიენტებისთვის დაფინანსების გონივრული ალტერნატიული გზა, ვინაიდან უმეტეს შემთხვევაში დამატებითი უზრუნველყოფის საგნის მოთხოვნა არ ხდება. ლიზინგით გადაცემული აქტივი თავად ასრულებს მთავარი უზრუნველყოფის ფუნქციას, რადგან იგი სალიზინგო კომპანიის სახელზეა.

სურათი4: სასესხო განაცხადის უარყოფის მიზეზები

ბიზნესებისთვის დაფინანსების ყველაზე ფართოდ ხელმისაწვდომი წყარო არის საბანკო სესხები. ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში ლიზინგმა სულ უფრო დიდი მნიშვნელობა შეიძინა. როგორც მოსალოდნელია, ლიზინგზე, როგორც დაფინანსების ალტერნატიულ გზაზე, მოთხოვნა კიდევ უფრო გაიზრდება, ბანკებთან შედარებით მეტი მოქნილობის გამო.

ლიზინგის მომხმარებლებს შეუძლიათ გაზარდონ საწარმოო სიმძლავრე და კონცენტრირდნენ თავიანთ მთავარ კომპეტენციებზე მინიმალური მონაწილეობით და, როგორც ზემოთ აღინიშნა, დამატებითი უზრუნველყოფის გარეშე, რაც ფაქტობრივად პირდაპირ უკავშირდება ქვეყნის ეკონომიკურ ზრდას და განვითარებას.

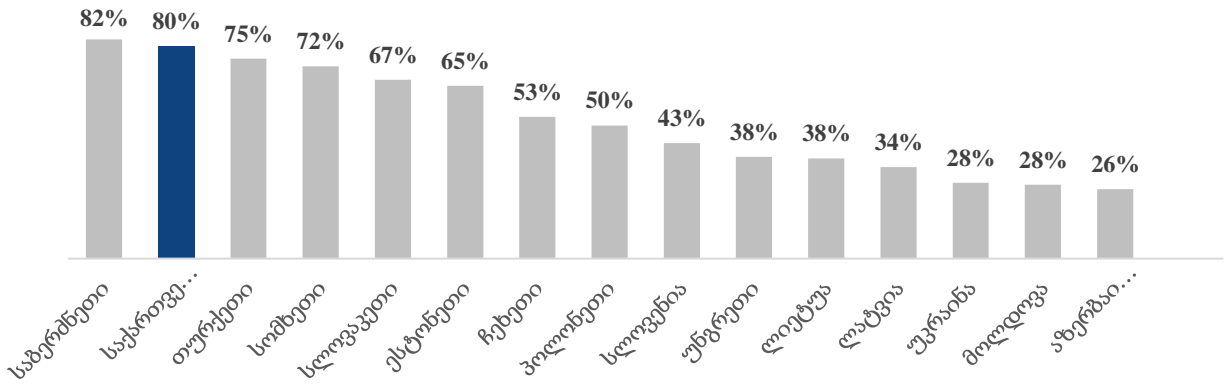
ჯერჯერობით ლიზინგი, როგორც პროდუქტი, განვითარების ადრეულ ეტაპზეა და თავისი სრული პოტენციალისთვის არ მიუღწევია. სალიზინგო ბაზრის მთავარი პორტფელი შედგება სტანდარტული ფინანსური ლიზინგისგან. ჩვენი პორტფელის დაახლოებით 99% აქტივზე დაფუძნებული დაფინანსებაა, ხოლო დარჩენილი 1% – საოპერაციო ლიზინგი/სრულ სერვისიანი ლიზინგი. ინდუსტრიაში მეტწილად დადებითი განვითარების ტენდენციების და მანქანა-დანადგარების

ლიზინგის ბაზარზე შესაძლებლობების ზრდის გამო, საოპერაციო ლიზინგის ბაზარი, სავარაუდოდ, თანდათან გაძლიერდება და მეტ სტიმულს მისცემს ბანკების საკუთრებაში არსებულ სალიზინგო კომპანიებს, რომ ამ მიმართულებით განვითარდნენ.

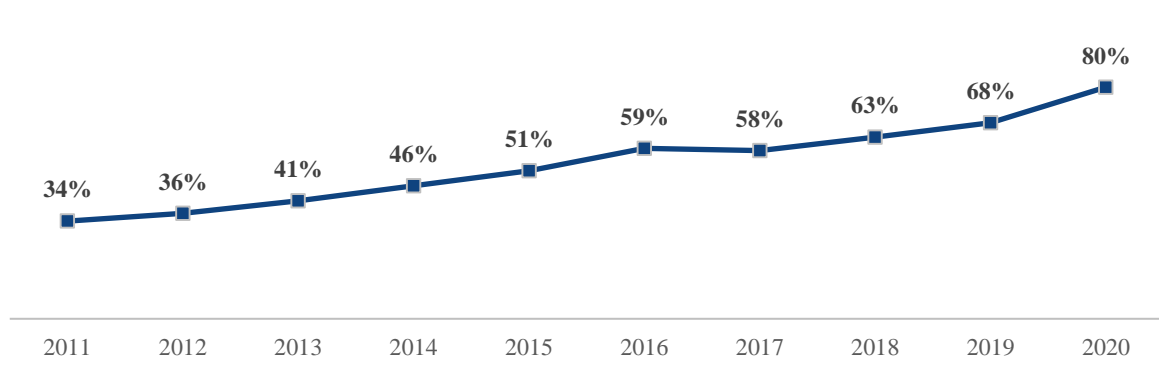
2021 წელს ბანკის საკრედიტო პორტფელის წლიური ზრდის ტემპი, 2020 წლის 9.1%⁶-იან ზრდასთან შედარებით, 18.3%-მდე გაიზარდა. სეგმენტებს რაც შეეხება, კორპორატიული და მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების დაკრედიტების ზრდამ 2020 წლიდან 2021 წლამდე შესაბამისად, 8.4 პროცენტული პუნქტით და 12.0 პროცენტული პუნქტით იმატა და წლიური 15.6% და 22.4% შეადგინა.

საბანკო სექტორის ზრდასთან ერთად, გაუმჯობესდა წვდომა დაფინანსებაზე. ფინანსური საქმიანობის გაფართოება საქართველოში ხელსაყრელ ეკონომიკურ გარემოზე მეტყველებს. კერძო სექტორის დაკრედიტების მშპ-სთან თანაფარდობის მაჩვენებლის მიხედვით, საქართველო თავის მსგავს ქვეყნებს უტოლდება.

სურათი: კერძო სექტორის დაკრედიტების მშპ-სთან თანაფარდობის კოეფიციენტი (საქართველოს და სხვა ქვეყნების შედარება)

სურათი: კერძო სექტორის დაკრედიტების მშპ-სთან თანაფარდობის კოეფიციენტი (საქართველო 2011-2020 წ.წ.)

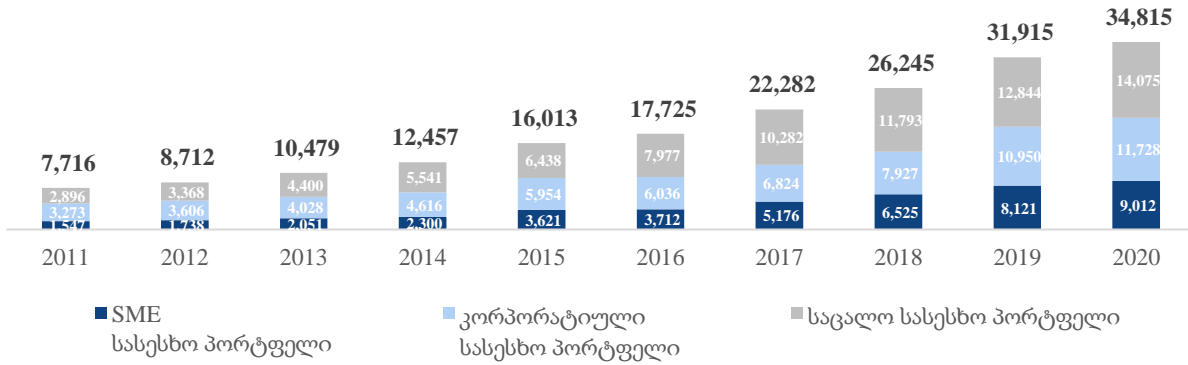
მცირე და საშუალო საწარმოების პორტფელის მოცულობა 2011 წლიდან თითქმის ექვსჯერ გაიზარდა – გაცემული სესხების 26%⁹ მცირე და საშუალო საწარმოების სეგმენტზე გაიკა. მოცულობის თვალსაზრისით, საქართველოს სალიზინგო სექტორის ზრდის საკმაოდ დიდი პოტენციალი აქვს. უნდა აღინიშნოს, რომ მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები საქართველოში ბიზნესის 99.7%-ს შეადგენს, შესაბამისად, მათი საქმიანობა და ინვესტიციები გადამწყვეტი მნიშვნელობისაა ქვეყნის ეკონომიკის

⁶სებ

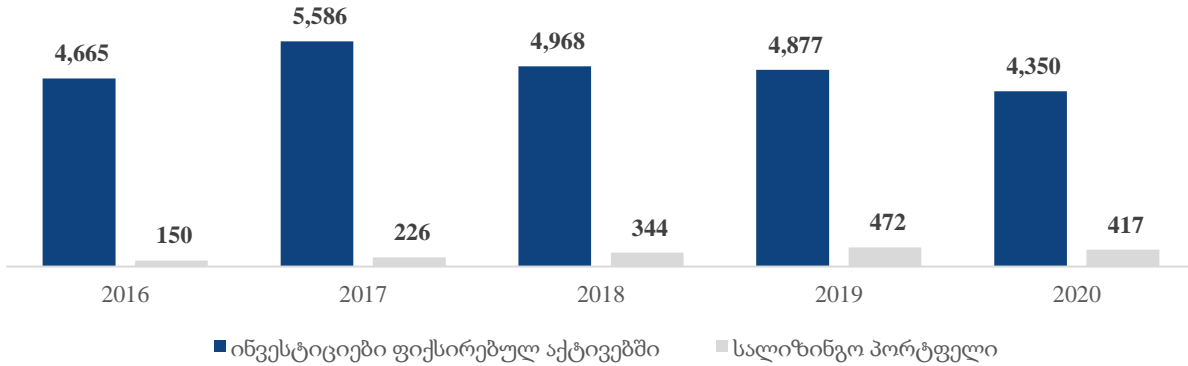

განვითარებისთვის. ლიზინგი, თავის მხრივ, საუკეთესო ფინანსური ინსტრუმენტია მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნესების ძირითადი საშუალებების დასაფინანსებლად.

სურათი7: სასესხო პორტფელის შემადგენლობა სეგმენტების მიხედვით (ბანკთაშორისი სესხების გამოკლებით)⁷

სურათი8: ძირითად საშუალებებში ინვესტიციების შედარება სალიზინგო პორტფელის დინამიკასთან⁸

მარეგულირებელი გარემო

საქართველოში ლიზინგის სფერო, სხვა ფინანსურ დაწესებულებებთან შედარებით, როგორცაა ბანკები და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, არ არის მკაცრად დარეგულირებული. ლიზინგის სფეროს განმკარგველი ერთიანი სისტემა ცალკე არ არსებობს – ლიზინგის სექტორი რეგულირდება ზოგადი კანონმდებლობით, ნებისმიერი სხვა სამეწარმეო ერთეულის მსგავსად, და სალიზინგო კომპანიებისთვის არ არსებობს ლიცენზიის, ნებართვის, აკრედიტაციის, ავტორიზაციის, კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნები ან რამე სხვა მოთხოვნები. ნებისმიერი არარეგულირებული საქმიანობის მსგავსად, ლიზინგი ანალოგიურად ექვემდებარება ბიზნესის, საგადასახადო და სამოქალაქო კანონმდებლობით გათვალისწინებულ ზოგად ნორმებს.

ერთადერთი რეგულაცია, რომელიც სალიზინგო კომპანიებზე ვრცელდება, ისაა, რომ 200,000 ლარამდე ღირებულების ყველა სალიზინგო ოპერაცია უნდა განხორციელდეს ეროვნულ ვალუტაში და ამავე კანონით ლიზინგის გამცემისთვის დაწესებულია მაქსიმალური წლიური ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი, რაც არ უნდა აღემატებოდეს 50%-ს.

⁷ დაკორექტირებულია სავალუტო კურსის ეფექტის მიხედვით, სავალუტო კურსი 2019 წლის ბოლოსთვის

⁸ ინვესტიციები ფიქსირებულ აქტივებში მოიცავს ასევე უძრავ ქონების დანახარჯებსაც

რეგულაციის არარსებობის პირობებში, გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ინდუსტრიის ძლიერი ასოციაციის არსებობას, რომელიც წამყვან როლს ითამაშებს ლიზინგის სფეროს თვითრეგულირებაში. ინდუსტრიის ძლიერი ასოციაცია იზრუნებს იმაზე, რომ ლიზინგის სფერო ურთიერთშეთანხმებულად ურთიერთობდეს მთავრობასთან და სხვა დაინტერესებულ მხარეებთან. გარდა ამისა, ლიზინგის სფერო მან გარკვეული ცოდნით და თანამედროვე სტანდარტებით უნდა უზრუნველყოს.

ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში სახელმწიფოს ფინანსური მხარდაჭერის პროგრამებმა მნიშვნელოვანი მოთხოვნა შექმნა საწარმოო აღჭურვილობის ლიზინგზე. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო, ინვესტორთა საბჭო და პრემიერ-მინისტრის კაბინეტი ხელს უწყობს საქართველოში ლიზინგის სფეროს განვითარებას.

გაერთიანებული სამეფოს „კარგი მმართველობის ფონდის“ მხარდაჭერით და ინვესტორთა საბჭოს ხელშეწყობით, ჩვენ განვახორციელეთ პროექტი საქართველოში სალიზინგო ბაზრის განვითარების უზრუნველსაყოფად. პროექტის ფარგლებში შეფასდა სალიზინგო ბაზრის იურიდიული, საგადასახადო, მარეგულირებელი და ბიზნესის გარემო და საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკაზე დაყრდნობით შემუშავდა მთელი რიგი რეკომენდაციები. დოკუმენტი მთავრობას გადაეცა გადასახედად.

ბიზნეს მოდელი

ბაზარზე წამყვანი სალიზინგო პროდუქტების და მომსახურების შექმნა ინოვაციის და კომპეტენციის გამოყენებით, ქართული ბიზნესისთვის დაფინანსების მოქნილი გადაწყვეტების შეთავაზება და ამით მთელ ეკონომიკაში ღირებულების შექმნა

საქართველოს მასშტაბით, მრავალფეროვან მომხმარებლათათვის ვქმნით ღირებულებას სხვადასხვა დანიშნულების აქტივების გრძელვადიანი, ფინანსური და საოპერაციო ლიზინგის შეთავაზებების მიწოდებითა და მომსახურების გაწევით.

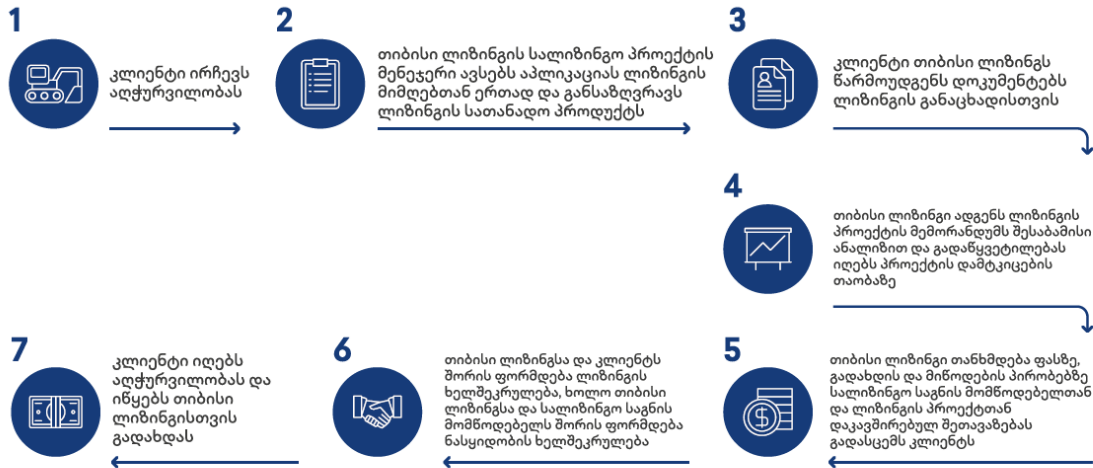
ჩვენი მოდელი მარტივია – ჩვენ ვყიდულობთ აქტივს, ლიზინგით გადავცემთ ჩვენს მომხმარებლებს და ვიღებთ შემოსავალს ყოველ წელს, სანამ აქტივი ჩვენს საკუთრებაშია (საშუალოდ, სამიდან ხუთ წლამდე), ხოლო შემდეგ ვყიდით მეორად ბაზარზე და ვიღებთ თავდაპირველი შესყიდვის ფასის პროპორციულ ნაწილს გასხვისებიდან მიღებული შემოსავლიდან ან ვარელიზინგებთ. ამ მომსახურების გაწევისას ჩვენ ვკისრულობთ დანახარჯებს, ძირითადად, თანამშრომლის ანაზღაურების, ტექნიკური მომსახურების, უძრავი ქონების, ტრანსპორტირების და ცვეთის ხარჯების სახით.

ჩვენი როგორც საერთაშორისო, ისე ადგილობრივი აქტივის მომწოდებლების ფართო ქსელი საშუალებას გვაძლევს, მოვახდინოთ სხვადასხვა ტიპის აქტივების ლიზინგი, დაწყებული მომცრო, ხელის ელექტრომომწოდებლობებით, დამთავრებული საწარმოო დანადგარებით. აღჭურვილობას ვიძენთ ხარისხიანი და სანდო პროდუქტების კარგი რეპუტაციის მქონე ცნობილი მწარმოებლებისგან და მათთან ახლო ურთიერთობას ვინარჩუნებთ, რათა უზრუნველვყოთ საიმედო მიწოდება და შესყიდვის შემდგომი კარგი მომსახურება და მხარდაჭერა. სალიზინგო საგნის მომწოდებლებთან მუდმივ კავშირს ვინარჩუნებთ, რომ ადრევე გავუზიაროთ მათ ჩვენი საჭიროებები, რათა სალიზინგო საგანი დროულად მივიღოთ.

ჩვენი შეთავაზებები ძირითადად მოიცავს - ტექნიკისა და აღჭურვილობისთვის, ავტომობილებისთვის, სამშენებლო, სასოფლო-სამეურნეო, საინფორმაციო ტექნოლოგიების და კავშირგაბმულობის აღჭურვილობისთვის, სამედიცინო ტექნოლოგიისთვის, უძრავი ქონებისთვის, დიდმასშტაბიანი მოძრავი აქტივებისთვის (თვითმფრინავები, იახტები და სხვა) - ლიზინგსა და აქტივების დაფინანსებას.

წლების განმავლობაში სხვადასხვა აქტივთან დაკავშირებით დაგროვილ ნოუჰაუზე, გამოცდილებასა და ცოდნაზე დაყრდნობით, აქტივებთან დაკავშირებულ კომპეტენციას და ლიზინგის შეთავაზებებს ვუსადაგებთ ჩვენი მომხმარებლების ბიზნესსაქმიანობას. ამას ხელს უწყობს ჩვენი აქტივების მართვის განყოფილება. განყოფილება დაკომპლექტებულია თანამშრომლების გუნდით, რომელთა კომპეტენციები მოიცავს სხვადასხვა ტიპის აქტივების მახასიათებლების საფუძვლიან ცოდნას.

სურათი: ლიზინგის პროცესი

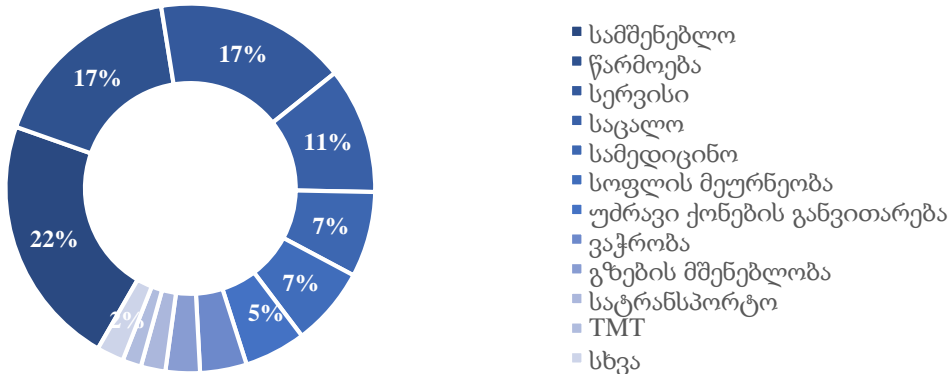

ჩვენ მთლიანად ვფარავთ საქართველოს ტერიტორიას და პროდუქტებსა და მომსახურებას მომხმარებლებს ვაწვდით გაყიდვების სხვადასხვა ტიპის არხების მეშვეობით, რომელთა შორისაა ოფიციალური დილერები, ვენდორები, გაყიდვების პირდაპირი არხები და მშობელი ბანკი. ჩვენს გაყიდვების ფართო არეალს უზრუნველყოფს ჩვენი მჭიდრო თანამშრომლობა სალიზინგო აღჭურვილობის წამყვან საერთაშორისო მომწოდებლებთან და ავტოდილერებთან. გარდა ამისა, გაყიდვებიდან შემოსავლის მიღებას კიდევ უფრო უწყობს ხელს „მომხმარებლის გზის“ არსებობა და ჩვენი მშობელი კომპანიისგან მომხმარებელთა მოზიდვის სინერგია. რომლის ფარგლებშიც, თიბისი ბანკთან ერთობლივად ვაფინანსებთ პროექტებს, აქტივების დაფინანსება ხდება თიბისი ლიზინგის მიერ ხოლო თიბისი ბანკი აფინანსებს პროექტის დანარჩენ ნაწილს.

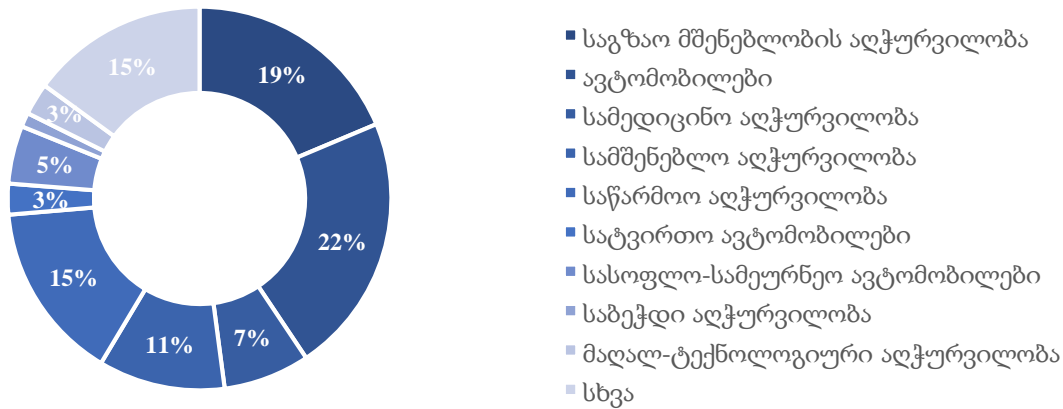
საქართველოს უდიდეს ქალაქებში წარმოდგენილები ვართ სამი ფილიალით, თუმცა სერვისცენტრი თბილისში, კომპანიის სათავო ოფისში მდებარეობს.

ჩვენ გვყავს სხვადასხვა ზომის და მასშტაბის მომხმარებლები, დაწყებული მცირე, საშუალო და კორპორატიული ბიზნესით, დამთავრებული საცალო პირებით, რომელთაც ვეხმარებით თავიანთი ბიზნესსაქმიანობის დაფინანსებასა და გაფართოებაში. ჩვენი მომხმარებელთა ბაზა ასევე დივერსიფიცირებულია დარგების მხრივ, რომელთაგან არცერთი არ წარმოადგენს 20%-ზე მეტს. ჩვენს მომხმარებელთა დივერსიფიცირებული ბაზა მოიცავს ეკონომიკის ყველა სექტორს, მათ შორის მშენებლობას, დეველოპმენტს, მომსახურებას, საგზაო მშენებლობას, მედიცინას, სოფლის მეურნეობას, ვაჭრობას, ჰორეკას, მსუბუქ მრეწველობას, განახლებად ენერჯიას, საავტომობილოს, ტექნოლოგიას, მედია და ტელეკომუნიკაციას და პოლიგრაფიას.

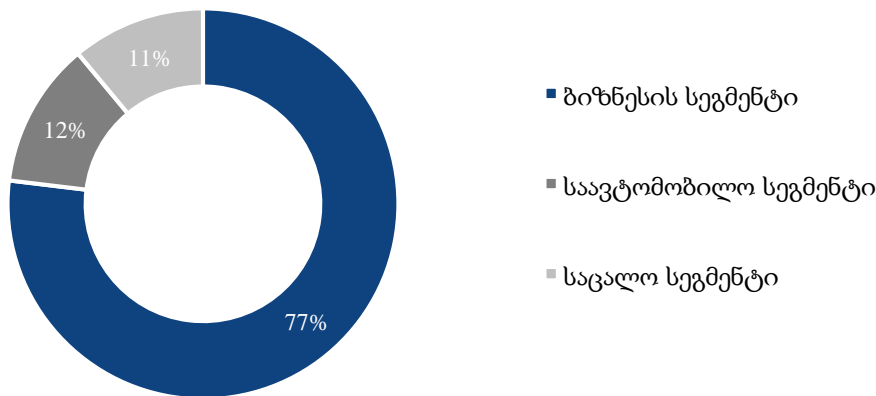
სურათი10: ლიზინგის პორტფელის ჩაშლა დარგების მიხედვით

სურათი11: ლიზინგის პორტფელის ჩაშლა აქტივების ტიპების მიხედვით

სურათი12: ლიზინგის პორტფელის ჩაშლა მომხმარებლების ტიპის მიხედვით

ჩვენი საკრედიტო განყოფილება დაიყო ორ ძირითად მიმართულებათ - საკრედიტო და კომერციულ მიმართულებათ. კომერციული მიმართულება ორ სექტორად იყოფა.

პირველი სექტორი მოიცავს სამშენებლო, სამედიცინო, მომსახურების, ტექნოლოგიის, მედიის, ტელეკომუნიკაციების და პოლიგრაფიულ სექტორებს. ხოლო მეორე სექტორი მოიცავს წარმოების სექტორს.

ჩვენი საოპერაციო სეგმენტები არის ბიზნესსაქმიანობაში ჩართული კომპონენტები, რომლებმაც შეიძლება წარმოქმნას შემოსავლები ან გაწიოს ხარჯები. ჩვენი საოპერაციო სეგმენტებია:

- ბიზნესი, რომელიც მოიცავს იურიდიულ პირებზე ან საწარმოების ჯგუფზე გაცემულ ყველა ლიზინგს, სადაც დაფინანსებული აქტივი არ წარმოადგენს ავტომობილს;
- საავტომობილო, რომელიც მოიცავს იურიდიულ პირებზე ან საწარმოების ჯგუფზე გაცემულ ყველა ლიზინგს, სადაც დაფინანსებული აქტივი არის ავტომობილი; და
- საცალო, რომელიც მოიცავს ფიზიკურ პირებს, რომლებიც არ წარმოადგენენ ბიზნესს.

ხელმძღვანელობა საოპერაციო სეგმენტების შედეგებს აფასებს წლის მთლიანი სრული შემოსავლის/(ზარალის) მიხედვით. საანგარიშგებო სეგმენტები იგივე საოპერაციო სეგმენტებია. სეგმენტის მიმოხილვა განხილულია შემდეგ თავში.

სეგმენტების მიმოხილვა

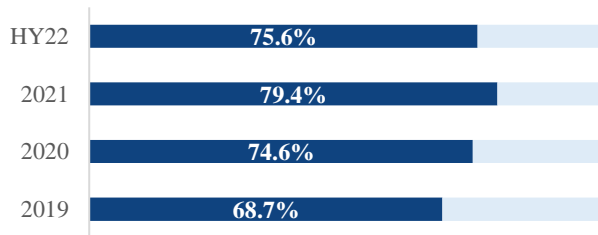
ბიზნესის სეგმენტი

ჩვენ ვართ ლიზინგის მომსახურების წამყვანი მიმწოდებელი ბიზნესის სეგმენტისთვის საქართველოში და 2022 წლის ივნისის მდგომარეობით გვიკავია ბაზრის 75.6%-იანი წილი, სეგმენტის 510 მომხმარებლით და 183 მილიონი ლარის პორტფელით.

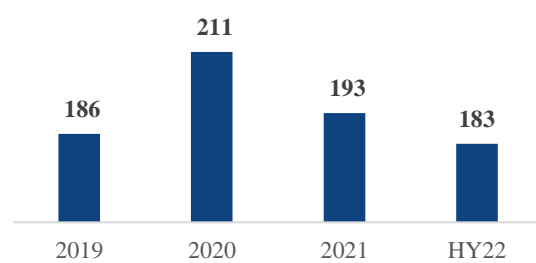
ბიზნესის სეგმენტი შეადგენს მთლიანი პორტფელის 77%-ს და არის კარგად დივერსიფიცირებული, რადგან მოიცავს ბევრ სხვადასხვა დარგს.

ბიზნესის სეგმენტს მხარს უჭერს მოწესრიგებული, ეფექტიანი და სასარგებლო სალიზინგო გადაწყვეტებით. სალიზინგო საგნის წამყვან მიმწოდებლებთან სპეციალური გარიგებებით და შესანიშნავი თანამშრომლობით, ჩვენ ვახერხებთ ფართო სპექტრის საწარმოო აქტივების დაფინანსებას მსხვილი საწარმოებისთვის და ვეხმარებით მათ საქმიანობის გაფართოებაში. გვეამაყება, რომ გვაქვს აქტივების მიმწოდებლების ფართო ქსელი, რაც საშუალებას გვაძლევს მხარი დავუჭიროთ ჩვენს მომხმარებლებს თავიანთ საქმიანობაში. წლების განმავლობაში წარმატებული პარტნიორობა დავამყარეთ უამრავ კორპორატიულ კლიენტთან და მათი წარმატების ნაწილი გავხდით.

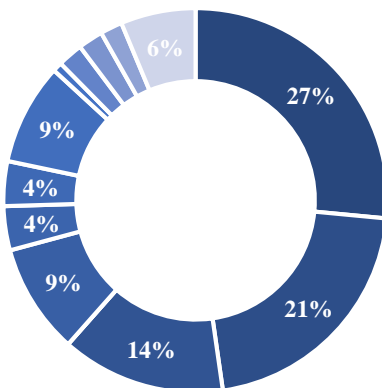
სურათი13: ბიზნესის სეგმენტის პორტფელის საბაზრო წილის დინამიკა

სურათი14: ბიზნესის სეგმენტის პორტფელი

სურათი15: ბიზნესის სეგმენტის პორტფელის ჩამლა დარგების მიხედვით

- სამშენებლო
- წარმოება
- სერვისი
- საცალო
- სამედიცინო
- ვაჭრობა
- გზების მშენებლობა
- სოფლის მეურნეობა
- ენერჯეტიკა
- TMT
- სატრანსპორტო
- საკვები და სასმელები
- სხვა

ბიზნესის სეგმენტის პროდუქტები

ფინანსური ლიზინგი

ფინანსური ლიზინგი ჩვენი მომხმარებლებისთვის ინვესტიციის ეფექტური მეთოდია, რომელიც იძლევა ნებისმიერი ახალი ან მეორადი აქტივის (როგორცაა ჩვენი მომხმარებლის მიერ შერჩეული დანადგარი ან აღჭურვილობა) გამოყენების უფლებას წინასწარ განსაზღვრული ყოველთვიური სალიზინგო გადასახადის სანაცვლოდ, რა დროსაც აქტივზე საკუთრების უფლება ჩვენ, სალიზინგო კომპანიას, გვრჩება.

ფინანსური ლიზინგი ყველაზე პოპულარული პროდუქტია, რომელზეც კომპანიის პორტფელის ყველაზე დიდი წილი – 99% მოდის.

თანამშრომლობა „აწარმოე საქართველოში“-სთან

პროგრამის მიზანია ბიზნესების განვითარების მხარდაჭერა ეკონომიკის პრიორიტეტულ სფეროებში საქართველოს მთავრობის მხრიდან, შიდა წარმოების დივერსიფიკაცია ახალი საწარმოების შექმნით და გაფართოებით და არსებული საწარმოები ხელახლა აღჭურვით. ამ პროექტის ფარგლებში 50,000-10,000,000 ლარის ლიზინგის განაკვეთის სუბსიდირება ხდება 3%-ით შემცირებული რეფინანსირების განაკვეთით ლიზინგის მთლიან ვადაზე.

2022 წლის პირველი ნახევრის განმავლობაში სუბსიდირების პროგრამით ჩვენ დავაფინანსეთ 9 პროექტი, ჯამში 5,792,398 ლარის ოდენობით.

თანამშრომლობა სოფლის განვითარების სააგენტოსთან

პროგრამის მიზანია ძირითადი სასოფლო-სამეურნეო წარმოების, დამუშავების, შენახვის და გაყიდვის გაუმჯობესება იურიდიული და ფიზიკური პირებისთვის იაფი, ხანგრძლივი ვადით ხელმისაწვდომი და შეღავათიანი ფინანსებით და ემსახურება სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების დამატებული ღირებულების შემქმნელი ინფრასტრუქტურის განვითარებას.

პროექტის ფარგლებში თანადაფინანსებით ისარგებლებენ საწარმოები, რომლებიც ქმნიან სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციას (თანამედროვე ფერმები, სასათბურე მეურნეობები და სხვა), ეწევიან სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის ნებისმიერი სახით გადამამუშავებას (შენახვა, დაფასოება, ხელმეორედ გამოყენება) ან აწარმოებენ სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის შესაფუთ მასალებს.

ამ პროექტის ფარგლებში 20,000-1,500,000 ლარის პროექტის ლიზინგის სუბსიდიის ოდენობა 12%-ია ლიზინგის მთლიან ვადაზე.

2022 წლის პირველი ნახევრის განმავლობაში სუბსიდირების პროგრამით 6 პროექტი დავაფინანსეთ, ჯამში 1,223,702 ლარის ოდენობით.

სამშენებლო, სამედიცინო და სასოფლო-სამეურნეო აღჭურვილობის სწრაფი ლიზინგი

მოქნილი მიდგომა ფინანსური ლიზინგის გადაწყვეტებისადმი სტანდარტულ ფინანსურ ლიზინგთან შედარებით, განაცხადის და დამტკიცების გამარტივებული პროცესით. დამტკიცების პროცესს, როგორც წესი, 1-3 დღე სჭირდება.

კომერციული უძრავი ქონების ლიზინგი

2021 წელს საქართველოს ბაზარზე ჩვენ პირველებმა დავნერგეთ კომერციული უძრავი ქონების ლიზინგი. კომერციული უძრავი ქონების ლიზინგი ჩვენს მომხმარებლებს საშუალებას აძლევს, იქირაონ კომერციული ქონება ლიზინგის ვადის განმავლობაში ყოველთვიური სალიზინგო გადასახადის სანაცვლოდ და ლიზინგის ვადის ბოლოს გარანტირებულად მიიღონ ქონებაზე საკუთრების უფლება. 2022 წლის პირველი ნახევრის განმავლობაში 12 კომერციული უძრავი ქონების ლიზინგის გაცემა მოხდა.

კომპანიის გრძელვადიანი სტრატეგიის თანახმად, ჩვენ ენთუზიაზმით ვაფინანსებთ ფართო სპექტრის ეკომეგობრულ და მდგრად პროექტებს

ჩვენ აქტიურად დავიწყეთ ახალი პროდუქტების შექმნა, რაც დაგვებმარება ენერგოეფექტური აქტივების დაფინანსების მოცულობის გაზრდაში და ასევე განახლებადი ენერჯის წარმოების დაფინანსებაში, როგორცაა ქარის ენერჯია და მზის პანელები. ამ მიზნით აქტიურად ვთანამშრომლობთ მზის პანელების ადგილობრივ მწარმოებელ კომპანიასთან.

ჩვენ აქტიურად ვეძიებთ მზის ენერჯის ეკოსისტემის მხარდაჭერის გზებს იმ დეფიციტის შესავსებად, რომელიც ამ ეტაპზე ხელს უშლის მოთხოვნის შექმნას. ერთ-ერთი გამოწვევა, რომელიც აბრკოლებს მზის ენერჯის სისტემების დამკვიდრებას საქართველოში, არის სადემონსტრაციო პროექტების არარსებობა, რაც გაზრდიდა ნდობას და მოახდენდა მოთხოვნის სტიმულირებას. თუმცა მზის ენერჯის მიმართ ინტერესი მატულობს ბოლო დროს საქართველოში საყოფაცხოვრებო და კომერციული მომხმარებლებისთვის ელექტროენერჯის ტარიფების მკვეთრი ზრდის გამო.

განახლებადი ენერჯის მოხმარება რომ წაგვებნისებინა და ჩვენი მომხმარებლების ინტერესი მდგრადი ენერჯის მოხმარებისკენ რომ მიგვემართა, ვითანამშრომლეთ სოფლის განვითარების სააგენტოსთან და „აწარმოე საქართველოში“-სთან და მათ შევთავაზეთ სუბსიდირების პროგრამები, რამაც თავის მხრივ, მნიშვნელოვნად შეამცირა ჩვენი მომხმარებლების ყოველთვიური ლიზინგის შენატანები, რომ აღარაფერი ვთქვათ ელექტროენერჯის ხარჯების ოპტიმიზაციაზე.

მწვანე ინიციატივა: საქართველოში მზის ფოტოვოლტური სისტემების დამკვიდრების ხელშეწყობა

საქართველოში განვითარებული ბოლოდროინდელი მოვლენების გათვალისწინებით, ფონდი „Green For Growth Fund“ (GGF), რომელსაც წარმოადგენს Finance in Motion, დაგვებმარა ჩვენს კომერციულ და მეწარმე მომხმარებლებთან მზის ფოტოვოლტური პროექტების წამოწყებაში.

GGF-ის მხარდაჭერამ საშუალება მოგვცა დაგვეფინანსებინა მზის თავდაპირველ ფოტოვოლტურ პროექტებთან დაკავშირებული ძირითადი მწვანე მომსახურებები, კერძოდ, ჩვენი მომხმარებლების პროექტირებასთან და ინსტალაციასთან დაკავშირებული ხარჯები. სპონსორობის მთლიანი ბიუჯეტი 150,000 ევროა და ხელმისაწვდომია კომერციული და მეწარმე მომხმარებლებისთვის, თითო მომხმარებლისთვის მაქსიმუმ 10,000 ევროს ოდენობით.

მზის პანელის სამი პროექტი უკვე დაფინანსდა. დაფინანსების მთლიანმა მოცულობამ დაახლოებით 1.2 მილიონი ლარი შეადგინა, საიდანაც დაახლოებით 58,000 ლარის სუბსიდირება მოხდა ევროკავშირის დაფინანსებით EU4Energy-ის ინიციატივის ფარგლებში.

მზის ენერჯის ციფრული სავაჭრო პლატფორმა („DSM“)

პარალელურად, ჩვენ ასევე დავიწყეთ ციფრული პლატფორმის შექმნა, სადაც დაინტერესებული მომხმარებლები შეძლებენ თავიანთი პერსპექტიული მზის ფოტოვოლტური პროექტის მთავარი მახასიათებლების წარმოდგენას და ჩვენგან კოტირებების მიღებას. DSM ინტეგრირებული იქნება ჩვენს ვებგვერდთან და ექნება მზის ფოტოვოლტური სისტემებისთვის ლიზინგის და გავლენის კალკულატორი, რაც ჩვენს პოტენციურ მომხმარებლებს საშუალებას მისცემს, გამოითვალონ ლიზინგის განაკვეთები ტექნოლოგიის სხვადასხვა მომწოდებლისგან, მათ შორის გავლენის მთავარი მაჩვენებლები, როგორცაა ენერჯია და ნახშირორჟანგის (CO₂) ემისიის შემცირება, დანაზოგი ფულადი ფორმით და სავარაუდო უკუგების პერიოდი.

GGF პროექტი დაფინანსებულია ევროკავშირის მიერ EU4Energy ინიციატივის ფარგლებში. EU4Energy ინიციატივა მოიცავს ევროკავშირის ყოველგვარ მხარდაჭერას, რაც მიზნად ისახავს ენერჯის მიწოდების, უსაფრთხოების და კავშირის გაუმჯობესებას, ასევე ენერგოეფექტურობის წახალისებას და განახლებადი ენერჯის გამოყენებას აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებში: სომხეთში, აზერბაიჯანში, ბელარუსში, საქართველოში, მოლდოვასა და უკრაინაში. ეს მიიღწევა ისეთი პროექტებისა და პროგრამების დაფინანსებით, რომლებიც ემსახურება ენერგეტიკული ბაზრების გარდაქმნას და ელექტროენერჯიაზე ქვეყნის დამოკიდებულებისა და მოხმარების შემცირებას. გრძელვადიან პერსპექტივაში, ელექტროენერჯის მიწოდება კიდევ უფრო საიმედო, გამჭვირვალე და ხელმისაწვდომი გახდება, რის შედეგადაც ენერგეტიკული სიღარიბე და ელექტროენერჯის გადასახადი შემცირდება როგორც მოქალაქეებისთვის, ისე კერძო სექტორისთვის. დამატებითი ინფორმაციისთვის ეწვიეთ ვებგვერდს: www.EU4Energy.eu

„საქართველოს ალტერნატიული ენერჯია“

კომპანია აწარმოებს „მწვანე“ ელექტროენერჯიას გარემოსთვის მავნე ნივთიერებების გადამუშავებით და ამით წვლილი შეაქვს ქვეყნის ენერგოეფექტურობაში.

თიბისი ლიზინგის მხარდაჭერით, კერძოდ, გენერატორების ფუნქციონირებისთვის საჭირო აღჭურვილობის ლიზინგით, კომპანიამ შეძლო საწარმოს სიმძლავრის გაზრდა.

საავტომობილო სეგმენტი

ჩვენ ვართ ლიზინგის მომსახურების წამყვანი მიმწოდებელი საქართველოში იურიდიული პირებისთვის ავტომანქანების დასაფინანსებლად და 2022 წლის ივნისის მდგომარეობით ბაზრის 75.3%-იანი წილი გვიკავია. საავტომობილო სეგმენტში ვმართავთ 839 ავტომობილს და მთლიანი პორტფელი 29 მილიონ ლარს შეადგენს. საავტომობილო სეგმენტს მთლიანი პორტფელის 12% უკავია.

საავტომობილო სეგმენტის ფარგლებში ჩვენ ვაფინანსებთ ახალ და მეორად იმპორტირებულ და მეორად ადგილობრივ მანქანებს ფიზიკური პირებისთვის.

საოპერაციო ლიზინგი

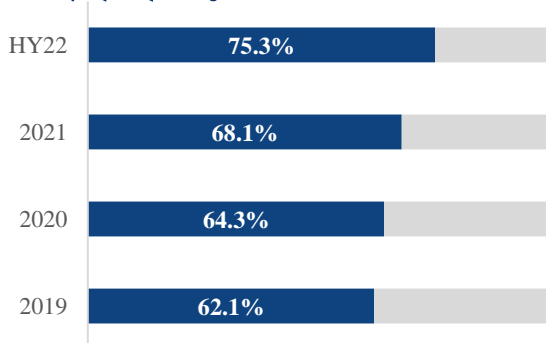
ჩვენ ავტომობილის ლიზინგის მომსახურების წამყვანი მიმწოდებელი ვართ ბაზარზე, ავტომობილების პარკის ლიზინგის ჩათვლით, რაც მოიცავს ავტომობილის მთლიანი სასარგებლო მომსახურების ვადის მართვას ჩვენი მომხმარებლებისთვის, დაწყებული ყიდვით და ტექნიკური მომსახურებით, დამთავრებული ავტომობილის რემარკეტინგით. ავტომობილების საოპერაციო ლიზინგი არის დაფინანსების ფორმა, რომელიც მომხმარებლებს საშუალებას აძლევს რეგულარულად, დაუბრკოლებლად ისარგებლონ ახალთახალი ავტომობილით, ხარჯების სტანდარტიზაციით და ოპტიმიზაციით, რაც მიიღწევა ლიზინგის ყოველთვიურ ფიქსირებულ გადასახადში ავტომობილის ტექნიკური მომსახურების ყველა ხარჯის გათვალისწინებით.

ჩვენ ვწევთ სრულ მომსახურებას, რაც მოიცავს დაზღვევას, ტექნიკურ მომსახურებას და სარემონტო სამუშაოებს, ხოლო ლიზინგის ვადის ბოლოს შესაძლებელია ავტომობილის განახლება.

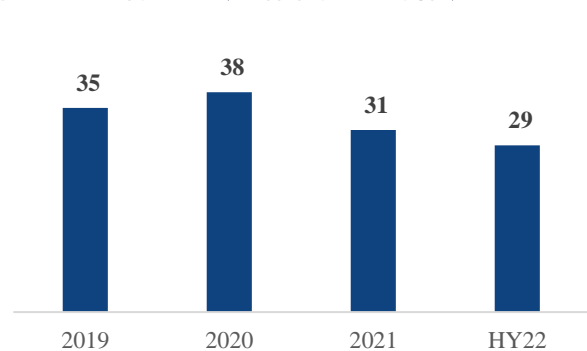
ავტომობილების პარკის მართვის ათწლიანი გამოცდილება საშუალებას გვაძლევს კომერციული ავტომობილის მომსახურების განმავლობაში აღმოვუჩინოთ მომხმარებლებს ტექნიკური მხარდაჭერა და მართვის უწყვეტი მომსახურება.

ჩვენ გვაქვს როგორც პირდაპირი, ისე არაპირდაპირი გაყიდვები დილერების, ბანკების და ბროკერების მეშვეობით, რომლებიც მომხმარებლებს მოიზიდავენ თიბისი ლიზინგისთვის. 2021 წელს ჩვენ ასევე დავენერგეთ საოპერაციო ლიზინგი მძიმე მრეწველობის აღჭურვილობისა და სადისტრიბუციო ავტომობილებისთვის, რაც იმავე მომსახურებას გულისხმობს, როგორსაც ავტომობილის საოპერაციო ლიზინგი.

სურათი16: საავტომობილო სეგმენტის პორტფელის საბაზრო წილის დინამიკა

სურათი17: საავტომობილო სეგმენტის პორტფელი

საცალო სეგმენტი

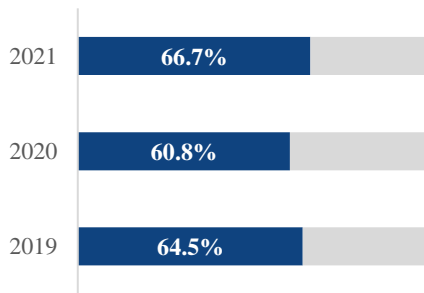
ჩვენ ვართ ლიზინგის მომსახურების წამყვანი მიმწოდებელი ფიზიკური პირებისთვის ავტომანქანების დასაფინანსებლად და 2022 წლის ივნისის მდგომარეობით გვიკავია ბაზრის 72.2%-იანი წილი, 26 მილიონი ლარის პორტფელით.

საცალო სეგმენტი შეადგენს მთლიანი პორტფელის 11%-ს და არის კომპანიის ერთ-ერთი ყველაზე აქტიური და სწრაფად მზარდი მიმართულება.

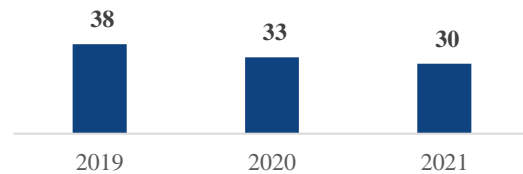
საცალო სეგმენტის ფარგლებში ჩვენ ვაფინანსებთ ახალ, მეორად იმპორტირებულ და მეორად ადგილობრივ მანქანებს ფიზიკური პირებისთვის.

ჩვენ ვთანამშრომლობთ ყველა ოფიციალურ ავტოცენტრთან და ავტოდილერთან საქართველოში. თუმცა ჩვენს მომხმარებლებს ასევე შესაძლებლობა აქვთ ისარგებლონ ოფიციალური იმპორტიორი კომპანიების მომსახურებით და გამოიწერონ მათ მიერ შერჩეული მეორადი ავტომობილი აშშ-დან, ევროპიდან ან იაპონიიდან ან მსგავსი მოდელი ადგილობრივ ბაზარზე იპოვონ.

სურათი18: საცალო სეგმენტის პორტფელის საბაზრო წილის დინამიკა

სურათი19: საცალო სეგმენტის პორტფელი

TOYOTA EASY

ტოიოტას ოფიციალურ წარმომადგენლობასთან თანამშრომლობით, 2021 წელს ჩვენ შევქმენით ახალი პროდუქტი, TOYOTA EASY, რომლის ფარგლებშიც მომხმარებლები იღებენ ექსკლუზიურ შეთავაზებებს ოფიციალური დილერებისგან, ხოლო განაცხადის დამტკიცების პროცედურა სწრაფი და მარტივია, ყოველგვარი წინასწარი შენატანის გარეშე. შეთავაზების მიზნადგეგმვა მდგომარეობს იმაში, რომ მომხმარებლებს შეუძლიათ ავტომობილის შენარჩუნება წინასწარ განსაზღვრული ნარჩენი ღირებულების გადახდით ან ავტომობილის განახლება, რისთვისაც ძველი უნდა დააბრუნონ სერვისცენტრში.

ვინაიდან ეს პროდუქტი ბაზარმა კარგად მიიღო, ჩვენ ვაპირებთ მის დახვეწას და გაფართოებას სხვა ოფიციალური ავტოდილერების ჩართვით და ახალი პროდუქტის EASY Leasing-ის დანერგვით, რომელიც კიდევ უფრო შეუწყობს ხელს ახალი მანქანების გაყიდვას.

სკუტერის ლიზინგი

2021 წელს ჩვენ დავნერგეთ მოტოციკლების და სკუტერების დაფინანსების ახალი პროდუქტი, რითაც ჩვენს მომხმარებლებს საშუალება მივცით, ესარგებლათ გადაადგილების ეკოლოგიური, ეფექტური საშუალებებით. ასევე, აქტიურად დავიწყეთ მომწოდებლებთან ელექტრო სკუტერების ჩანაცვლების პროექტზე მუშაობა, რომლის ფარგლებშიც კომპანიებს შევთავაზებთ მათ მოთხოვნებზე მორგებულ ელექტრო სკუტერებს. ამ შეთავაზების ფარგლებში მომხმარებლებს შესაძლებლობა ექნებათ ჩაანაცვლონ არსებული სკუტერები უფრო ეკომეგობრული სკუტერებით

ჩვენი სტრატეგია და სტრატეგიის მიხედვით მიღწეული შედეგები

ჩვენი განვითარების გრძელვადიანი სტრატეგიის ოთხი მთავარი პრინციპი

ლიზინგის შესახებ ცნობადობის ამაღლება და მომხმარებელთა ბაზის გაზრდა

ლიზინგის, როგორც დაფინანსების ალტერნატიული გზის შესახებ ცნობადობის ამაღლება და მომხმარებლების ბაზის გარდა მთავარ სტრატეგიულ პრიორიტეტად რჩება. როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, ჩვენს მიერ შეთავაზებული პროდუქტების არსი გაუგებარი ან ბუნდოვანი იყო მოსახლეობის უმრავლესობისთვის. ჩვენი სამიზნე აუდიტორიის დიდი ნაწილი ლიზინგს აიგივებდა ავტოსესხებთან და არ მიიჩნევდა ფართო დიაპაზონის აქტივების დაფინანსების ინსტრუმენტად.

მცირე და საშუალო საწარმოებს ხშირად არ მიუწვდებოდათ ხელი რესურსზე რომელიც სჭირდებოდათ ახალი აღჭურვილობის, საწარმოო საშუალებების და მანქანა-დანადგარების შესაძენად, გასაახლებლად ან თუნდაც საკუთარი საავტომობილო პარკის დასაკომპლექტებლად. აღნიშნული საკითხის მოგვარებით, მარტივდება ყოველდღიური ბიზნესსაქმიანობა და იქმნება ეკონომიკური სარგებელი, რისი სტიმულირებაც თიბისი ლიზინგის მთავარი საზრუნავია. შესაბამისად, აღნიშნულის გათვალისწინებით გაერთიანებული სამეფოს „Good Governance Fund“-თან თანამშრომლობით შევიმუშავეთ საქართველოს სალიზინგო ბაზრის გაძლიერების სტრატეგიული გეგმა, რომელიც საქართველოს მთავრობას გადაეცა.

პანდემიურმა რეალობამ კიდევ ერთხელ აჩვენა, რომ მთავარი ღირებულება არა ფლობაში, არამედ სარგებლობაშია, რაც სიახლეებთან ადაპტირებისთვის მეტ მოქნილობის და მოკლევადიანი თუ გრძელვადიანი ეფექტური გადაწყვეტილებების მიღების საშუალებას ქმნის. .

ჩვენ, ერთის მხრივ, ლიზინგის, როგორც ფინანსური ინსტრუმენტის, მეორეს მხრივ, ჩვენი ბრენდის შესახებ ცნობიერებასა და ცნობადობას ტრადიციული და ციფრული არხებით ვამაღლებთ და მნიშვნელოვნად ვზრდით ბრენდის კაპიტალს. 2022 წლის პირველ ნახევარში, ისევე როგორც გასული წლების მანძილზე ჩავატარეთ რაოდენობრივი და ხარისხობრივი კვლევის ანალიზი.

კვლევა ჩაატარა მესამე, დამოუკიდებელმა მხარემ, რათა შეეფასებინა ლიზინგის ცნობადობა.

მომხმარებლებს სთხოვეს ჩამოეთვალათ კომპანიები, რომლებსაც სალიზინგო პროდუქტები აქვთ და დაუსვეს ორი მარტივი შეკითხვა:

1. დასახელებთ კომპანიები, რომლებიც სალიზინგო მომსახურებას სთავაზობენ საქართველოში - ამ კომპონენტში თიბისი ლიზინგი 32% -მა დააფიქსირა
2. ახლა მე დავასახელებ ქართულ სალიზინგო კომპანიებს და მითხარით, გსმენიათ თუ არა მათ შესახებ - აქ კი, 79%-ით განისაზღვრა ჩვენი ცნობადობა.

კვლევის მიზანი იყო იმის გარკვევა, თუ რომელი სალიზინგო კომპანია ახსენდებოდათ მონაწილეებს პირველად და როგორი პოზიცია უჭირავს (TOM) მომხმარებლის ცნობიერებაში „თიბისი ლიზინგს“. =ექსპერიმენტი მეორდებოდა ყოველ ექვს თვეში ერთხელ 600-800 მომხმარებლის შემთხვევითობის პრინციპით შერჩეული ჯგუფისთვის და ჩაინიშნა იმ ადამიანების პროცენტული რაოდენობა, რომლებიც სხვადასხვა სალიზინგო კომპანიებს ასახელებდნენ. ამ პროცენტული წილიდან მოხდა კომპანიის შესახებ ცნობადობის დონის გამოთვლა. ეს ასევე ჩვენი მარკეტინგული კამპანიების ეფექტურობის საზომი ინსტრუმენტია.

2022 წელს მომხმარებლების მიერ პირველ რიგში გახსენებული მონაცემების ზრდა შეინიშნება მცირე და საშუალო საწარმოების სეგმენტში.

სურათი 20: სპონტანური და შეხსენებითი გამოკითხვების ჯამური მაჩვენებელი, სპონტანური ცნობადობა

	იანვარი-თებერვალი 2021 წ	ივლისი-აგვისტო 2021 წ	ნოემბერი-დეკემბერი 2021 წ	აპრილი-მაისი 2022 წ
სპონტანური და შეხსენებითი გამოკითხვების ჯამური მაჩვენებელი	73%	76%	75%	79%
სპონტანური ცნობადობა	24%	29%	26%	32%

ჩვენი საინფორმაციო კამპანიები მთელი წლის განმავლობაში, უწყვეტ რეჟიმში გრძელდება. 2021 წელს, ისევე როგორც 2022 წლის პირველ ნახევარში, თიბისი ლიზინგის მედია აქტივობა მოიცავდა ვიდეოებს, სიუჟეტებს, სტუმრობებსა და ინტერვიუებს ქვეყნის საქმიან ტელეგადაცემებში, რომლებიც აცნობდა საზოგადოებას სიახლეებს, აღწერდა სალიზინგო გადაწყვეტების მთავარ უპირატესობებს, ჩვენი პროდუქტების სიმარტივესა და მოქნილობას, რათა მიგვეწვდინა ჩვენი გზავნილი უფრო ვრცელი სამიზნე აუდიტორიისთვის.

პრაქტიკაში წარმატებით ხორციელდება კომერციული კონტენტი, კერძოდ, ქმედებისკენ მოწოდების (CALL TO ACTION) პოსტები, რომლებიც ეძღვნება სალიზინგო გადაწყვეტების გამოყენებას პროფესიული თუ კომერციული საქმიანობის სხვადასხვა სფეროში, როგორცაა საგანმანათლებლო დაწესებულებები, სამკერვალო, სტომატოლოგიური კლინიკა, რძის პროდუქტების წარმოება და სხვა. ამასთანავე, მოკლე ინტერვიუების, სიუჟეტური ვიდეოების სახით ვრცელდება ჩვენი მომსახურებით კმაყოფილი მომხმარებლებისა და მათი საქმიანობის შესახებ ინფორმაცია, რაც ეხმარება სტარტაპსა თუ მცირე ზომის ბიზნესს ცნობადობის ამაღლებაში, ამასთანავე, ჩვენ გვადლევს საშუალებას რეალური მაგალითები ვუჩვენოთ საზოგადოებას. მსგავსი ტიპის, ცოცხალი, რეალური კონტენტი დიდ ჩართულობას იწვევს სამიზნე აუდიტორიაში.

ამასთანავე, წლის პირველ ნახევარში გამოგვეთეთ ის ფიზიკური შეხვედრები თუ ღონისძიებები, რომელშიც მონაწილეობითაც ერთის მხრივ, გავზრდით ცნობიერებას, მეორეს მხრივ, ინტერაქტიულ რეჟიმში შევძლებთ ვუპასუხოთ პოტენციური მომხმარებლების შეკითხვებს. 6 თვის მანძილზე, ვენდორებისა და პარტნიორების ორგანიზებულ ივენთებზე წარმოდგენილი ვიყავით ჩვენი მარკეტინგული მასალებით, მათ შორის საქართველოს სტომატოლოგთა ასოციაციის კონგრესსა და ელიტ მოტორსის ორგანიზებულ სადამოუხე.

ამ ინტენსიური საინფორმაციო კამპანიების შედეგად, მოვახერხეთ ჩვენი მოქმედების არეალის კიდევ უფრო გაფართოება და ვთვლით, რომ მზად ვართ კიდევ უფრო დიდი ნაბიჯების გადასადგმელად. კეძორ, მომავალში იგეგმება ახალი კამპანია, რომლის ფარგლებშიც ახალი ტენდენციების დამამკვიდრებელი და საზოგადოების აზრის ლიდერი პირები ლიზინგის შესახებ ცნობადობის ამაღლებას შეეცდებიან და ძირითადად გააქდებენ იმ გადაწყვეტებს, რომლებსაც ჩვენ ვთავაზობთ მომხმარებლებს. აღნიშნულის მისაღწევად გამოვიყენებთ მოკლე, მარტივ, საინფორმაციო ვიდეოებს, ტუტორიალებს, ბლოგებს, სტატიებს კითხვად პრინტ და დიჯიტალ მედიებში.

მომხმარებელთა კმაყოფილების გაუმჯობესება

ჩვენი მიზანია, მომხმარებლებს მივაწოდოთ საუკეთესო გამოცდილება მომსახურებაში და კომუნიკაციის როგორც პირველ, ასევე მომდევნო ეტაპებზე შევთავაზოთ მათ მარტივი და კომფორტული სერვისი.

ამ შედეგამდე მისასვლელად, მომხმარებლებისაგან ვიღებთ უკუკავშირს როგორც კვლევების მეშვეობით, ასევე სხვადასხვა საკომუნიკაციო არხიდან.

2020 წელს კომპანიაში დაინერგა მომხმარებლებთან ურთიერთობის მართვის (CRM) სისტემა, რომლის განახლება და დახვეწა სისტემატიურად ხდება. CRM ახლა უკვე ინტეგრირებულია ცენტრალიზებულ ქოლ-ცენტრთან, რაც შესაძლებლობას გვაძლევს ეფექტურად ვმართოთ არამხოლოდ არსებული მომხმარებლების საჭიროებები, არამედ ჩვენი პროდუქტებით დაინტერესებულ პირებს დროულად მივაწოდოთ მომსახურება.

დანერგილი სისტემის მეშვეობით, მომხმარებელთან ურთიერთობის მენეჯერების, მარკეტინგისა და გაყიდვების გუნდს შორის კომუნიკაცია და თანამშრომლობა გახდა უფრო სწრაფი და ეფექტური, რაც თავისთავად აისახება მომსახურების ხარისზეც.

CRM გვაძლევს შესაძლებლობას დავარეგისტროთ სხვადასხვა არხიდან შემოსული პოტენციური მომხმარებლების მონაცემები, გადავამისამართოთ შესაბამის პასუხიმგებელ პირებთან და მოვახდინოთ დროული რეაგირება მათი ინტერესების გათვალისწინებით. გარდა ამისა, CRM-ის მეშვეობით, გაყიდვების გუნდს აქვს შესაძლებლობა ერთიან ჭრილში უყუროს მონაცემებს, აკონტროლოს, აწარმოოს და გაანალიზოს რეპორტები.

გარდა ამისა, CRM-ში რეგისტრირდება არსებული მომხმარებლების მიერ სხვადასხვა არხში დაფიქსირებული მოთხოვნები/შემთხვევები. მომხმარებელთან კომუნიკაციის მენეჯერები, მოთხოვნებს უმისამართებენ შესაბამის პირებსა ან/და განყოფილებებს, პასუხისმგებელი პირები კი ანგარიშვალდებულები არიან, განახლონ შემთხვევის სტატუსი მუდმივ რეჟიმში.

გარდა, იმისა, რომ ქოლ-ცენტრსა და პასუხიმგებელ პირებს შორის CRM-ის მეშვეობით კომუნიკაცია არის უფრო სწრაფი და ეფექტური, გვაძლევს შესაძლებლობას ვაწარმოოთ რეპორტები გავანალიზოთ და დავინახოთ საკიტხის/შემთხვევის მოგვარების სისწრაფე.

გარდა ამისა, CRM-ში ცალკე ქვეგანყოფი დაეთმო Customer Complaint-ებს. კომპანიაში, ნებისმიერი წყაროდან შემოსული მომხმარებლის პრეტენზია რეგისტრირდება პროგრამულად და მისამართდება პასუხიმგებელ პირზე. CRM შესაძლებლობას გვაძლევს, ვამონიტორინგოთ თითოეული პრეტენზიის მიმდინარეობა და ვაწარმოოთ დეტალური რეპორტინგი.

ქოლცენტრის 2022 წლის Q1 და Q2-ის ჯამური შედეგი გაუმჯობესებულია 2021 წელთან შედარებით და შეადგენს შემომავალი ზარების 84%-ის ნაპასუხებ ზარებს. ასევე შემცირებულია შემომავალი ზარების მოლოდინის დრო და საშუალოდ შეადგენს 30.4 წამს. დაინერგა Call Back სისტემა, რაც გულისხმობს გამოტოვებულ ზარებზე დაკავშირებას და უკლებლივ ყველა მომხმარებლის შეკითხვების დაკმაყოფილებას.

2022 წლის პროექტების მიმართულებით, დასრულდა IVR სისტემის დანერგვა, რისი მეშვეობითაც, მომხმარებელს ცხელ ხაზზე დაკავშირებისას ავტომატურ რეჟიმში მიეწოდება ინფორმაცია, თუ მერამდენა რიგში ქოლ-ცენტრის ოპერატორის მომსახურების მიღებამდე.

მომხმარებლებთან ურთიერთობისას, კომუნიკაციის სტანდარტების დაცვისთვის, დაინერგა ქოლ-ცენტრის ოპერატორების მომსახურების ხარისხის შეფასება და მონიტორინგი ყოველთვიურ ჭრილში. მოცემული მოდულით, განიხილება ოპერატორების მიერ ნაპასუხები შემთხვევითობის პრინციპით შერჩეული ზარები და ფასდება გაწერილი სტანდარტების მიხედვით.

გარდა ამისა, დაინერგა ქოლ-ცენტრის ოპერატორების კვალიფიკაციის განმსაზღვრელი ტესტირება, რომელიც პერიოდულად ჩატარდება კომპანიაში არსებული პროდუქტული თუ პროცედურული პირობების შემდეგ.

გამოკითხვები 2021 წლის გამოკითხვის შედეგად ჩვენმა NPS-მა (მომხმარებლის ლოიალურობის ინდექსი) შეადგინა 63 ქულა. ეს ინდექსი აფასებს, რამდენად სურთ მომხმარებლებს ჩვენი პროდუქტებისთვის და მომსახურებისთვის რეკომენდაციის გაწევა სხვებთან. გამოკითხვა ჩატარდა კორპორატიულ კლიენტებთან და მცირე და საშუალო საწარმოებთან.

2022 წელს NPS კვლევა ჩატარდა ასევე ფიკზური პირების მიმართულებით და შედეგი შეადგენს 70 ქულას.

ციფრული ტექნოლოგიების განვითარება

ჩვენი მომხმარებლების გამოცდილების გაუმჯობესება ასევე გულისხმობს ჩვენი როგორც შიდა, ისე გარე პროცესების გაციფრულებას, რაც არა მარტო გაუმარტივებს საქმეს ჩვენს მომხმარებლებს, მაგრამ ამასთანავე თანამშრომლებს საშუალებას მისცემს უფრო ეფექტურად იმუშაონ და უფრო საფუძვლიანად გაეცნონ შიდა პროცესებს.

როგორც უკვე აღინიშნა, 2021 წელს ჩვენ დავნერგეთ CRM, რამაც გაყიდვების ეტაპები სისტემაში მოიყვანა. CRM გვეხმარება გაყიდვების ეფექტურობის გაუმჯობესებაში, ვინაიდან ტექნოლოგიები საშუალებას გვაძლევს თითოეული პროექტი ვმართოთ გაყიდვამდე, დინამიკურად წარვმართოთ გაყიდვების პროცესი, თვალი მივადევნოთ გაყიდვამდე პროცესს, გამოვითვალოთ და გავაანალიზოთ ზარალის მიზეზები და ვმართოთ პორტფელი გაყიდვების ეტაპების მხრივ, ამავდროულად გავაანალიზოთ ფულადი და რაოდენობრივი კონცენტრაციები. ჩვენ დანერგილი გვაქვს ყოველდღიური დინამიკური ანალიზის სისტემა კომერციული მიმართულებისთვის, რაც გვეხმარება ლაივ რეჟიმში ანალიზში და ასრულებს მონიტორინგის ინსტრუმენტის ფუნქციას.

ჩვენს ლიზინგის მართვის სისტემაში (LMS) შევქმენით ელექტრონული აღრიცხვის სისტემა, რომლის მეშვეობითაც ყველა დოკუმენტის არქივირება ხდება სისტემაში, რაც ამცირებს ადამიანური შეცდომის დაშვების რისკს.

2021 წელს მოვახდინეთ ჩვენი სისტემის ინტეგრირება „კრედიტინფო საქართველოსთან“, რომელიც სპეციალიზირებულია საკრედიტო ინფორმაციაში და ინფორმაციის მიწოდებაში, რაც უმნიშვნელოვანესია ყველა ფინანსური დაწესებულების გადაწყვეტილების მიღების პროცესებისთვის.

ჩვენი მომხმარებლებისთვის პროცედურების კიდევ უფრო გასამარტივებლად, დავიწყეთ მუშაობა თიბისი ბანკის ონლაინ და მობილური ბანკების ინტეგრირებაზე. ინტერნეტ ბანკინგის გადახდის სისტემაში ლიზინგის მომსახურების არჩევისას მომხმარებელი შეძლებს ინფორმაციის გადამოწმებას და, შესაბამისად, თანხის გადარიცხვას ორი კრიტერიუმის მიხედვით:

- გადახდა პირადი ნომრით / საიდენტიფიკაციო კოდით;
- გადახდა ლიზინგის ხელშეკრულების სპეციალური ნომრით;

ვინაიდან დავალიანების გადამოწმება მოხდება ორი სხვადასხვა კრიტერიუმით, ჩვენ მიერ შეტყობინებაში წარმოდგენილი/დაზუსტებული ინფორმაცია და თანხის ველები განსხვავებული იქნება და დეტალურად ასახული თითოეულ შემთხვევაში. ამრიგად, მომხმარებელს გადახდისთვის აღარ დასჭირდება სალარო აპარატის ან ბანკის ფილიალის ძებნა.

თავის მხრივ, თიბისი ლიზინგი მიზნად ისახავდა ლიზინგის ციფრულ პროდუქტად ქცევას, რაც პირდაპირპროპორციულად გაზრდიდა მომხმარებელთა კმაყოფილებას. ასეთი ცვლილების მოკლე დროში განხორციელება შეუძლებელია, თუმცა 2020 წელს ჩვენ დავიწყეთ ამ პროცესების დანერგვის დაგეგმვა და 2021 წელს მივადწიეთ გარკვეულ დასახულ მიზნებს, როგორცაა მომხმარებელთა პორტალის შექმნა და პოტენციური მომხმარებლების მოზიდვის მართვა CRM-ის ინსტრუმენტის მეშვეობით. მომხმარებლის პორტალი ჯერ კიდევ შექმნის პროცესშია და 2022 წლის ბოლოსთვის სრულად ამუშავდება. ეს გააუმჯობესებს კომუნიკაციას მომხმარებლებთან საოპერაციო საკითხების თაობაზე და ასევე შესთავაზებს მათ დამატებით მომსახურებას. გარდა ამისა, ჩვენ დავზოგავთ ლიზინგის მენეჯერების რესურსს კომუნიკაციისა და ოპერაციების თვალსაზრისით და შესაძლებელი გახდება მიზნობრივი რეკლამებისა და შეთავაზებების გაკეთება ჩვენს ეკოსისტემაში.

ბიზნესის განვითარების ნაწილი მოიცავს გაყიდვების ახალ მოდელს. ეს იქნება ონლაინ განაცხადების მიმღები პლატფორმა, რომელიც საშუალებას მოგვცემთ ავტომატურად განიხილოთ შემოსული განაცხადები და ლიზინგი დაამტკიცოთ წინასწარ დადგენილი პირობებით.

სალიზინგო აქტივების ადგილობრივი და საერთაშორისო მომწოდებლების ყველაზე ფართო ქსელის შექმნა

კომპანიის მთავარ სტრატეგიულ მიმართულებად რჩება აქტიური თანამშრომლობა სალიზინგო აქტივების ადგილობრივ და საერთაშორისო მომწოდებლებთან და ქვეყანაში მომწოდებლების ფართო ქსელის უფრო მეტად გაფართოება, რაც საბოლოო ჯამში ლიზინგს კიდევ უფრო მიმზიდველ პროდუქტად აქცევს.

ლიზინგის, როგორც პროდუქტის განვითარებისთვის მნიშვნელოვანია სალიზინგო აქტივის ხარისხი, საიმედოობა, მრავალფეროვნება, მყისიერი ხელმისაწვდომობა და ფასი. როგორც ქვეყნის სალიზინგო ბაზრის მთავარი მოთამაშე, ჩვენ ღირებულებას ვქმნით ადგილობრივ და უცხოურ მომწოდებლებთან ურთიერთობის მრავალწლიანი გამოცდილებით, რის გამოც სხვადასხვა ტიპის აქტივის შესახებ გვაქვს წინასწარი ცოდნა, ვიდრე მომხმარებელი მოგვმართავს. ჩვენს მომწოდებლებთან გრძელვადიანი და სტაბილური თანამშრომლობა სალიზინგო აქტივის კონკურენტუნარიან ფასად შეთავაზების საშუალებას გვაძლევს.

ზემოთ ჩამოთვლილი მთავარი ასპექტები საშუალებას გვაძლევს მომხმარებელს მოვემსახუროთ „ერთი ფანჯრის კონცეფციის“ პრინციპით, შევთავაზოთ მისთვის სასურველი სხვადასხვა ტიპის აქტივი ან აქტივები ერთ სივრცესა და დროში, როგორც ადგილობრივ, ისე საერთაშორისო დონეზე, დავეხმაროთ მას სხვადასხვა მომწოდებლისგან აქტივის შესყიდვაში და, რაც მთავარია, სხვადასხვა ტიპის სალიზინგო აქტივებზე მივაწოდოთ სრული ინფორმაცია და გავუზიაროთ ცოდნა.

2021 წელს, ჩვენს სალიზინგო საგნის მომწოდებლებთან თანამშრომლობა რომ წაგვეხალისებინა და დავხმარებოდით მათ სალიზინგო პროდუქტების მეშვეობით გაყიდვების ზრდაში, წამოვიწყეთ ახალი კამპანია სახელწოდებით „ოქროს ვენდორი“. ახალი ინიციატივა ერთი მხრივ ჩვენს მომწოდებლებს კონკურენტულ უპირატესობას მიანიჭებს სხვებთან შედარებით და ამავდროულად წაახალისებს მათ,

რომ ჩვენი მომსახურება შესთავაზონ თავიანთ მომხმარებლებს, ხოლო მეორე მხრივ, ეს ხელს შეუწყობს სალიზინგო საგნის მომწოდებლებთან ჩვენი თანამშრომლობის კიდევ უფრო დახვეწას.

ჩვენ გაწერილი გვაქვს პროცედურა, რომლის მიხედვითაც „ოქროს ვენდორის“ წოდება მიენიჭება საიმედო, კეთილსინდისიერ, გრძელვადიან პარტნიორ მომწოდებლებს. შესაბამისი დოკუმენტით განისაზღვრა ზუსტი პარამეტრები, რაც მოიცავს როგორც დადებითი ფინანსური შედეგის, ისე ჩვენი განყოფილების უფროსების და მენეჯერების მხრიდან დამაკმაყოფილებელი შეფასების აუცილებლობას.

„ოქროს ვენდორის“ წოდება შეიძლება მიენიჭოს კომპანიას ნებისმიერი სექტორიდან, რომელმაც ჩვენთან მჭიდროდ ითანამშრომლა ბოლო ორი წლის განმავლობაში და გააფორმა მინიმუმ სამი ხელშეკრულება ან მოგვაწოდა ერთი მილიონი ლარის მთლიანი ღირებულების აქტივები. „ოქროს ვენდორის“ წოდების მფლობელი მომწოდებლები ჩვენგან იღებენ სპეციალურ სალიზინგო შეთავაზებებს (არავითარი წინასწარი გადახდის მოთხოვნა, დაბალი საპროცენტო განაკვეთები, სწრაფი დამტკიცება და ინდივიდუალური მომსახურება) და სარგებლობენ მომხმარებლების რეკომენდაციებით, ასევე პიარის და გაყიდვების აქტიური კამპანიებით.

2021 წელს ჩვენ ასევე წამოვიწყეთ კამპანია სოფლის განვითარების სააგენტოს თანადაფინანსების პროგრამასთან თანამშრომლობით. მომხმარებლებს შევთავაზეთ სალიზინგო გადაწყვეტები პირველადი თანამონაწილეობის მოთხოვნების გარეშე. სოფლის განვითარების სააგენტომ მოახდინა აქტივისთვის მოთხოვნილი თანხის 30-35%-ის სუბსიდირება, ხოლო დანარჩენი 65-70% ჩვენ დავაფინანსეთ. საზოგადოების მხრიდან მაღალი დაინტერესების გამო, ჩვენ აქტიურად გავავრცელებთ ინფორმაციას მონაწილე სალიზინგო საგნის მომწოდებლების შესახებ, რითაც გავუმარტივეთ მომხმარებლებს სასურველი აქტივის არჩევა.

მართვა

კორპორატიული მართვა

სააქციო საზოგადოება „თიბისი ლიზინგი“ („კომპანია“) არის საქართველოში უმსხვილესი კომერციული ბანკის, სს „თიბისი ბანკის“ უდიდესი შვილობილი კომპანია, ხოლო თიბისი ბანკი, თავის მხრივ, არის ლონდონის საფონდო ბირჟის პრემიუმ სეგმენტში მყოფი კომპანიის, საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისი ბანკის ჯგუფის“, შვილობილი კომპანია. კომპანიის კორპორატიული მართვა შესაბამისობაშია ყველა მოქმედ კანონთან და რეგულაციასთან. გარდა ამისა, კომპანიას დანერგილი აქვს შიდა კონტროლის ეფექტური სისტემა, რათა უზრუნველყოს ზუსტი და სარწმუნო ფინანსური ანგარიშგება. კომპანიას აქვს ანგარიშვალდებულების და უფლებამოსილების დელეგირების კარგად ჩამოყალიბებული სისტემა, ასევე პოლიტიკა და პროცედურები, რაც მოიცავს ფინანსურ დაგეგმვას და ანგარიშგებას, ყოველთვიური მმართველობითი აღრიცხვის მომზადებას, პროექტის მართვას, ინფორმაციის უსაფრთხოებას და წლიურ ანგარიშში გამჟღავნებული ინფორმაციისა და შესაბამისი პოტენციური მომხმარებლების ანგარიშების გადახედვას, წლის განმავლობაში ყველა აქტუალური მოვლენის სათანადოდ გამჟღავნებას და უტყუარი და სამართლიანი წარდგენის მოთხოვნების დაკმაყოფილებას.

კომპანიის აღმასრულებელი ორგანოებია აქციონერთა საერთო კრება, სამეთვალყურეო საბჭო, დირექტორთა საბჭო (დირექტორატი).

აქციონერთა საერთო კრება არის კომპანიის უმაღლესი მმართველი ორგანო. კომპანიის ერთპიროვნული აქციონერი არის თიბისი ბანკი, საქართველოში რეგისტრირებული სააქციო საზოგადოება, რომელიც კომპანიის აქციების 100%-ს ფლობს. თიბისი უმსხვილესი კომერციული ბანკია საქართველოში. აქციონერთა უფლებები წარმოდგენილია კომპანიის წესდებაში და რეგულირდება „მეწარმეთა შესახებ საქართველოს კანონით“. საერთო კრება გადაწყვეტილებაუნარიანია, თუ მას პირადად ან წარმომადგენლის მეშვეობით ესწრებიან ხმის უფლების მქონე საწესდებო კაპიტალის 50%-ზე მეტის მფლობელები. აქციონერთა საერთო კრებას უძღვება სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე, ხოლო მისი არყოფნის შემთხვევაში, თავმჯდომარის მოადგილე. თავმჯდომარის მოადგილის არყოფნისას აქციონერთა საერთო კრებას თავმჯდომარეობს დირექტორი. ამ უკანასკნელის არყოფნის შემთხვევაში, აქციონერთა საერთო კრება თავმჯდომარეს ირჩევს ხმათა უბრალო უმრავლესობით. აქციონერთა საერთო კრების მოწვევა არ არის საჭირო, თუ ხმის უფლების მქონე აქციების 75%-ზე მეტის მფლობელები მიიღებენ შესაბამის გადაწყვეტილებას. ასეთი გადაწყვეტილება ეკვივალენტური უნდა იყოს აქციონერთა საერთო კრების ოქმებისა და ჩაითვლება კრების მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებად.

სამეთვალყურეო საბჭო, რომელიც შედგება მინიმუმ 3 და მაქსიმუმ 21 წევრისგან, განსაზღვრავს კომპანიის პოლიტიკას და მეთვალყურეობს კომპანიის საქმიანობას წესდებისა და აქციონერთა საერთო კრების გადაწყვეტილებების საფუძველზე. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს ირჩევს აქციონერთა საერთო კრება ოთხი წლის ვადით. მათი უფლებამოსილება გრძელდება სამეთვალყურეო საბჭოს ახალი შემადგენლობის არჩევამდე. აქციონერთა საერთო კრება უფლებამოსილია ვადაზე ადრე ხელახლა აირჩიოს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები ერთდროულად არ შეიძლება იყვნენ კომპანიის დირექტორატის წევრები. სამეთვალყურეო საბჭო ირჩევს

თავმჯდომარეს და თავმჯდომარის მოადგილეს თავისი წევრებიდან ხმათა უბრალოდ უმრავლესობით. სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე (და მისი არყოფნის შემთხვევაში, მისი მოადგილე) უფლებამოსილია მოიწვიოს სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომა და გაუძღვეს მას. სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომა ქმედითი იქნება თუ მისი წევრების 50%-ზე მეტი სხდომას პირადად ან წარმომადგენლის მეშვეობით დაესწრება.

სამეთვალყურეო საბჭო უზრუნველყოფს იმას, რომ კომპანიის მმართველობითი სტრუქტურა იძლეოდეს ადეკვატური ზედამხედველობის და ანგარიშვალდებულების, ასევე მოვალეობების მკაფიო განაწილების საშუალებას. მმართველობის ყველა დონის ჩართვა რისკის მართვაში, უფლებამოსილების მკაფიო გამიჯვნა და სხვადასხვა მიმართულებებს შორის ეფექტური კომუნიკაცია ხელს უწყობს დასახული სტრატეგიების გამჭვირვალობას და მათ მიღწევას, და ასევე რისკის დასაშვებ დონესთან, რისკის ბიუჯეტთან და რისკის მართვასთან დაკავშირებული ამოცანების შესრულებას. კომპანიის ცენტრალიზებული რისკის მართვის (საწარმოს რისკის მართვა) განყოფილება უზრუნველყოფს მთელ კომპანიაში რისკის სტრატეგიების და რისკის დასაშვები დონის ეფექტურ შემუშავებას, გავრცელებას და განხორციელებას.

დირექტორთა საბჭო („დირექტორატი“) კომპანიის გადაწყვეტილების მიმღები მთავარი ორგანოა და ერთობლივად აგებს პასუხს კომპანიის მიზნების, კულტურის, ღირებულებების გავრცელებაზე, წარმატების გრძელვადიან სტრატეგიაზე და აქციონერისთვის მდგრადი ღირებულებების შექმნაზე კომპანიის კურსის განსაზღვრით და მისი მეთვალყურეობით. დირექტორთა საბჭო წარმოდგენილი უნდა იყოს მინიმუმ ერთი წევრით. სამეთვალყურეო საბჭო ნიშნავს დირექტორს, რომელიც არის კომპანიის იურიდიული და სრულუფლებიანი წარმომადგენელი მესამე მხარეებთან. კომპანიას ჰყავს დირექტორის მოადგილეები, რომლებიც დირექტორთა საბჭოს წევრები არიან.

გარდა ამისა, კომპანიის საქმიანობას ზედამხედველობს სამეთვალყურეო საბჭო, რომელიც სრულად არის პასუხისმგებელი კომპანიის სტრატეგიული მართვისთვის სათანადო გარემოს შექმნაზე და მიზნებთან შესაბამისობის მეთვალყურეობაზე, ხოლო დირექტორთა საბჭოს პასუხისმგებლობაა კომპანიის ყოველდღიური ოპერაციების მართვა და ზედამხედველობა.

ამ ანგარიშის გამოშვების თარიღისთვის, „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მიერ დადგენილი „დამოუკიდებლობის“ განმარტების კრიტერიუმების მიხედვით, სამეთვალყურეო საბჭო ერთი დამოუკიდებელი წევრისგან შედგება: გიორგი თხელიძე (თავმჯდომარე); ნინო მასურაშვილი (თავმჯდომარის მოადგილე); თორნიკე გოგიჩაიშვილი და მერი ჩაჩანიძე; ზურაბ ფიჩხაია (დამოუკიდებელი წევრი/აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე);

სამეთვალყურეო საბჭოს შექმნილი აქვს თავისი შესაბამისი ქვეკომიტეტი – აუდიტის კომიტეტი. აუდიტის კომიტეტი შედგება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისგან; დამოუკიდებელი წევრი არის აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე. აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე კომიტეტის საქმიანობის შესახებ ანგარიშს წარადგენს სამეთვალყურეო საბჭოს კრებაზე, მათ შორის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ რეკომენდებულ საკითხებს.

კომპანია აღიარებს მრავალფეროვნების მნიშვნელობას და თავისი ბიზნესისთვის სერიოზულ უპირატესობად მიიჩნევს ისეთი სამეთვალყურეო საბჭოს და მმართველობითი გუნდის ყოლას, რომელიც ერთმანეთისგან განსხვავებული პირებისგან არის დაკომპლექტებული, ვინაიდან მათი ფასდაუდებელი გამოცდილება და კომპეტენცია, კულტურული მრავალფეროვნება და განსხვავებული თვალთახედვა შეხვედრებზე ხელს უწყობს გადაწყვეტილებების მიღების ეფექტურობას.

სამეთვალყურეო საბჭოს ორი წევრი ქალია. გარდა ამისა, წამყვანი თანამდებობები ბევრ ნიჭიერ ქალს უკავია, რომლებიც პირდაპირ კომპანიის გენერალური დირექტორისა და კომპანიაში დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრების წინაშე არიან ანგარიშვალდებულნი. 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის სამეთვალყურეო საბჭოში ორი ქალი შედიოდა. გარდა ამისა, კომპანიის საშუალო რგოლის მენეჯერების 29%-ს და კომპანიაში დასაქმებულთა მთლიანი რაოდენობის 58%-ს ქალები შეადგენდნენ.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების ბიოგრაფიები და ძირითადი მოვალეობები

გიორგი თხელიძე – სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე

გიორგი 2016 წლის ნოემბერში დაინიშნა მიმდინარე პოზიციაზე ბანკში და ხელმძღვანელობს კორპორატიულ და საინვესტიციო საბანკო საქმეებს. 2021 წლის იანვრიდან იგი ასევე პასუხისმგებელია ბანკის დაგროვილი ქონების მართვისა და ლიზინგის მიმართულებებზე. თიბისის შემოუერთდა 2014 წელს, როგორც აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე და რისკების მართვის დირექტორი.

გიორგის 20 წელზე მეტი ხნის გამოცდილება აქვს გლობალურ ფინანსურ სერვისებში. თიბისიში მოსვლამდე მუშაობდა ბარკლის საინვესტიციო ბანკიდან, სადაც იყო ევროპის, შუა აზიის და აფრიკის რეგიონის (EMEA) ფინანსური ინსტიტუტების ჯგუფის ვიცეპრეზიდენტი. მანამდე კი იყო ბარკლის სასესხო დაფინანსების და რესტრუქტურირების ჯგუფების ასოცირებული დირექტორი. თავისი კარიერის მანძილზე ბარკლიში, ლონდონში, მუშაობდა და წარმატებით განახორციელა არაერთი შერწყმისა და შთანთქმის გარიგება, სასესხო და კაპიტალის ბაზრის ტრანზაქციები ევროპის ფინანსურ დაწესებულებებთან. კარიერის დასაწყისში საქართველოს წამყვანი სადაზღვევო კომპანია აღდაგის გენერალური დირექტორის იყო; ხოლო მანამდე ეკავა მზარდი თანამდებობები ამავე კომპანიაში.

გიორგი არის სტენფორდის აღმასრულებელი პროგრამის (SEP) კურსდამთავრებული, ფლობს ლონდონის ბიზნეს სკოლის ბიზნესის ადმინისტრირების ხარისხს და ნოტინჰემის უნივერსიტეტის სამართლის მაგისტრის ხარისხს (LLM) საერთაშორისო კომერციულ სამართალში.

ნინო მასურაშვილი – სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე

ნინო სს „თიბისი ბანკის“ რისკების მართვის დირექტორად 2020 წელს დაინიშნა. ბანკს შემოუერთდა 2000 წელს და ეკავა ეტაპობრივად მზარდი თანამდებობები. 2006 წელს დაინიშნა ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილედ და უძღვებოდა თიბისის საცალო და მცირე და საშუალო საწარმოების საბანკო მომსახურებას. პარალელურად, წარმოდგენილია თიბისის ძირითადი შვილობილი კომპანიების სამეთვალყურეო საბჭოებში, მათ შორისაა: თიბისი უზბეკეთი, თიბისი ლიზინგი და Space International – თიბისის ციფრული საბანკო პლატფორმა.

აქვს 25 წელზე მეტი ხნის გამოცდილება საქართველოში ფინანსური მომსახურებისა და საბანკო საქმიანობის სფეროში. კარიერის დასაწყისში იკავებდა სხვადასხვა ხელმძღვანელ და მენეჯერულ პოზიციებს სს „თბილკომ ბანკსა“ და ბარენც ჯგუფში. ნინო ფლობს ევროპის მენეჯმენტის სკოლის (ESM) ბიზნესის ადმინისტრირების მაგისტრის ხარისხს.

თორნიკე გოგიჩაიშვილი – სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი

თორნიკეს აქვს ფინანსური მომსახურებისა და ოპერაციების მართვის 20 წელზე მეტი ხნის გამოცდილება საქართველოსა და ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებში. თიბისიში მოსვლამდე მუშაობდა საქართველოს ბანკის ჯგუფში გენერალური დირექტორის მოადგილედ და

ოპერაციების მართვის დირექტორად. მანამდე ამავე ჯგუფში სხვადასხვა მნიშვნელოვან თანამდებობაზე საქმიანობდა. 2008-2010 წლებში ეკავა ფინანსური დირექტორის თანამდებობა BG Bank Ukraine-ში (საქართველოს ბანკის შვილობილი კომპანია). კარიერის დასაწყისში, იყო საქართველოს სადაზღვევო კომპანია „ალდაგის“ გენერალური დირექტორი, მუშაობდა UEDC PA საკონსულტაციო კომპანიაში ფინანსური დირექტორის თანამდებობაზე და ეკავა სხვადასხვა ხელმძღვანელი თანამდებობა BCI Insurance-ში.

თორნიკე ფლობს კავკასიის ბიზნესის სკოლის ბიზნესის ადმინისტრირების მაგისტრის ხარისხს და ოქსფორდის უნივერსიტეტის საიდის ბიზნესის სკოლის აღმასრულებელ დიპლომს.

მერი ჩაჩანიძე – სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი

მერი ჩაჩანიძე თიბისი ბანკის გუნდს 2017 წელს შემოუერთდა კორპორატიული და საინვესტიციო ბიზნესის დირექტორის მოადგილის პოზიციაზე. თავდაპირველად ის ბანკის მსხვილ, კორპორატიულ კლიენტებს ხელმძღვანელობდა. 2020 წლის თებერვალში კი თიბისი კაპიტალის მმართველ დირექტორად დაინიშნა. თიბისიში მოსვლამდე 10 წლის განმავლობაში SEAF-ის (გლობალური საინვესტიციო კომპანია, რომლის სათავე ოფისი ვაშინგტონში მდებარეობს) საინვესტიციო დირექტორი იყო, სადაც მისი კურატორობით ადგილობრივ და საერთაშორისო ბაზრებზე 20-ზე მეტი საინვესტიციო ტრანზაქცია განხორციელდა. მერი ჰარვარდის ბიზნეს სკოლის აღმასრულებელი პროგრამის კურსდამთავრებულია. ასევე არის სერტიფიცირებული ფინანსური ანალიტიკოსის (CFA) სტატუსის მფლობელი და ევროპის მენეჯმენტის სკოლის ბაკალავრის და მაგისტრის ხარისხებს ფლობს.

ზურაბ ფიჩხაია – სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი / აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე

ზურაბი არის საქართველოში თიბისი ლიზინგის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი. იგი თიბისი ბანკში რისკების მართვის დირექტორის მოადგილის თანამდებობას იკავებდა და საწარმოო რისკების მართვასა და სტრატეგიული პროექტების განხორციელებას ხელმძღვანელობდა. ასევე მუშაობდა თიბისი ბანკის ფინანსური დირექტორის მოადგილედ, სადაც მის მოვალეობებში შედიოდა ბანკის ფინანსური რისკის მართვის ზედამხედველობა, მომგებიანობის ანალიზი და ანგარიშგების ფუნქციები. კარიერის საწყის ეტაპზე, ფიჩხაია იკავებდა სხვადასხვა თანამდებობას საკრედიტო, სადაზღვევო და შიდა აუდიტის სფეროებში ვითიბი ბანკი ჯორჯიაში, ბანკი რესპუბლიკა სოსიეტე ჟენერალის ჯგუფში და პრივატბანკ საქართველოში.

ფლობს საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ბაკალავრის ხარისხს ეკონომიკის განხრით და მაგისტრის ხარისხს ბიზნესის ადმინისტრირებაში. გარდა ამისა, ფლობს პენსილვანიის უნივერსიტეტის უორტონის ბიზნესის სკოლის ხარისხს ბიზნესის ადმინისტრირებაში, ფინანსების მიმართულებით.

მოვალეობების განაწილება

როგორც თავმჯდომარე, გიორგი თხელიძე პასუხისმგებელია იმაზე, რომ მთლიანი სამეთვალყურეო საბჭო სრულად და კონსტრუქციულად ასრულებდეს თავის როლს კომპანიის სტრატეგიის და საერთო კომერციული მიზნების შემუშავებასა და განსაზღვრაში. იგი ასევე ზედამხედველობს საბჭოს გადაწყვეტილების მიღების პროცესს. მაშინ, როცა თავმჯდომარე განსაზღვრავს სტრატეგიულ მიზნებსა და ამოცანებს, საბჭოს სხვა წევრების მოვალეობაა ლიდერის ფუნქციის შესრულება ოპერაციების ეფექტური ზედამხედველობით და გადამოწმებით. ისინი ადგენენ კომპანიის რისკის

დასაშვებ დონეს, მონიტორინგს უწევენ საოპერაციო და ფინანსურ შედეგებს და ანგარიშგებას, უზრუნველყოფენ, რომ კომპანია ადეკვატურად იყოს აღჭურვილი ეფექტური კონტროლებით და ანაზღაურების პოლიტიკით, და ამოწმებენ, რომ სახელმძღვანელო პოზიციებისთვის რეზერვი სათანადოდ იყოს დაგეგმილი.

საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი და აუდიტის კომიტეტის უფროსი ზურაბ ფიჩხაია ხელმძღვანელობისგან დამოუკიდებლად მოქმედებს აქციონერების წინაშე თავისი ნდობითი ვალდებულების შესასრულებლად და იმის უზრუნველსაყოფად, რომ მათი ინტერესები სათანადოდ იყოს დაცული ეფექტური შიდა კონტროლებით, ფინანსური ანგარიშგებით და გარე აუდიტორებთან სათანადო ურთიერთობით. ქვემოთ წარმოდგენილია მისი მთავარი მოვალეობები:

- კომპანიის შიდა ფინანსური კონტროლების და სხვა შიდა კონტროლების გადამოწმება, რათა უზრუნველყოს შიდა კონტროლების სტრუქტურის ეფექტურობა და განიხილოს მათში ცვლილებების შეტანის შესახებ რეკომენდაციები;
- კომპანიის ფინანსური ანგარიშგებების მთლიანობის მონიტორინგი, რათა უზრუნველყოს, რომ ისინი აკმაყოფილებს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ ყველა მოთხოვნას და ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის საერთაშორისო სტანდარტებს;
- კომპანიის შესაბამისობისა და ფულის გათეთრებასთან ბრძოლის ფუნქციების მეთვალყურეობა; და
- შიდა აუდიტის საქმიანობის ეფექტურობისა და დამოუკიდებლობის და გარე აუდიტორებთან მისი ურთიერთობის განხილვა.

კომპანიის ხელმძღვანელ პირთა ბიოგრაფიები და მთავარი მოვალეობები

გაიოზ გოგუა – გენერალური დირექტორი

გაიოზ (გაგა) გოგუა 2017 წლიდან თიბისი ლიზინგის გენერალური დირექტორია. საბანკო სექტორში მუშაობის 18 წლიანი გამოცდილება მან თიბისი ბანკში სხვადასხვა თანამდებობაზე მუშაობისას დააგროვა გაგამ კარიერა თიბისი გუნდში 2001 წელს, კრედიტ ოფიცრის თანამდებობაზე მუშაობით დაიწყო. 2003-2004 წელს ის საკრედიტო დეპარტამენტის უფროსის პოსტს იკავებდა, ხოლო შემდეგ წლებში თბილისსა და რეგიონებში თიბისი ბანკის სხვადასხვა ფილიალის დირექტორად მუშაობდა. 2005-2008 წლებში გაგა თიბისის მარკეტინგის კომიტეტის წევრად დაინიშნა. 2008 წლიდან 2016-მდე, ის სხვადასხვა ფილიალის რეგიონულ დირექტორად მუშაობდა, შემდეგ კი, 2017 წელს, რეგიონული მართვის უფროსად დაინიშნა. გაგას დამთავრებული აქვს საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი. ფლობს ბაკალავრისა და მაგისტრის ხარისხს ფიზიკის მიმართულებით, ასევე TACIS Tbilisi-ს ბაკალავრის ხარისხს მენეჯმენტის მიმართულებით და არის თავისუფალი უნივერსიტეტის ბიზნესის ადმინისტრირების მაგისტრატურის კურსდამთავრებული.

როგორც გენერალური დირექტორი, გაგა გოგუა პასუხს აგებს კომპანიის ყოველდღიურ მართვაზე და, თავმჯდომარესთან და სამეთვალყურეო საბჭოსთან კონსულტაციებით, ხელმძღვანელობს სტრატეგიისა და საერთო კომერციული მიზნების შეთავაზებას, შემუშავებას და დანერგვას.

ნუგზარ ლოლაძე – ფინანსური დირექტორი

ნუგზარ ლოლაძე თიბისი ლიზინგის გუნდს ფინანსური დირექტორის პოზიციაზე 2014 წელს შემოუერთდა. პარალელურად, 2017-2018 წლებში ის კომპანიის რისკების მართვის ხელმძღვანელიც იყო. თიბისი ლიზინგში გადმოსვლამდე, 2008 წელს მან აუდიტორულ კომპანია EY-ში, აუდიტის

მიმართულებით დაიწყო მუშაობა და უფროსი აუდიტორის პოზიციაზე დაწინაურებამდე იკავებდა სხვადასხვა პოზიციას აღნიშნული მიმართულებით. 2012 წლიდან ამავე კომპანიაში გადაინაცვლა დსთ-ის ქვეყნების ტრანზაქციების საკონსულტაციო მიმართულების ხელმძღვანელად. აღნიშნულ პოზიციებზე მუშაობისას ის ხელმძღვანელობდა და მონაწილეობას იღებდა შემდეგი მსხვილი კომპანიების პროექტებში: „ბი თი ეი ჯორჯია“, „ვითიბი ჯორჯია“, „სოკარ ენერჯი ჯორჯია“, „ტავ ურბან საქართველო“, „საქართველოს ეროვნული ბანკი“, „საქართველოს ბანკი“, „ჰაიდელბერგცემენტი“, „ყაზტრანსგაზი“, „V-Tell“ და სხვა. ნუგზარი ფლობს კავკასიის ბიზნესის სკოლის ბაკალავრის ხარისხს ფინანსური მიმართულებით.

ნუგზარს უკავია ფინანსური დირექტორის თანამდებობა და უძღვება კომპანიის ფინანსურ და საოპერაციო განყოფილებებს. იგი ზედამხედველობს ხაზინის, დაფინანსების, ბიუჯეტირების, ანგარიშგების, საინფორმაციო ტექნოლოგიების, პროექტების მართვის და შესყიდვების გუნდების ყოველდღიურ ოპერაციებს. ფინანსური დირექტორი პასუხს აგებს და უშუალოდ არის ჩართული შიდა კონტროლის სისტემების დანერგვასა და შემოღებაში, პროცესების და ტრანზაქციების გამჭვირვალობის უზრუნველყოფაში, კომპანიის სტრატეგიული და ფინანსური მიზნების მიღწევაში.

ზურაბ გუგუშვილი – კომერციული დირექტორი

ზურაბ გუგუშვილი სს „თიბისი ლიზინგის“ კომერციულ დირექტორად 2021 წლის მარტში დაინიშნა. თიბისი ლიზინგში გადმოსვლამდე, 2018 წლიდან, ზურაბი სადაზღვევო კომპანია „უნისონის“ კომერციული დირექტორის პოზიციას იკავებდა. სადაზღვევო სფეროში მოღვაწეობამდე, ზურაბი 12 წლის განმავლობაში თიბისი ჯგუფის წევრი იყო და 2006 წლიდან სხვადასხვა თანამდებობაზე მუშაობდა. 2008 წლიდან ზურაბის საქმიანობა, ექსპერტების ზედამხედველობის მაგივრად, მოზიდვებმა და იურიდიულ პირთა მომსახურებამ შეცვალა. თიბისიში ყოფნის ბოლო 9 წლის განმავლობაში ზურაბ გუგუშვილი კორპორატიული სექტორის მსხვილ მიმართულებებს განაგებდა. მისი ძირითადი მიმართულება საცალო ვაჭრობასა და ავტონდუსტრიას ეხებოდა, თუმცა პერიოდულად ებარა განათლების, მასპინძლობის, კომერციული უძრავი ქონებისა და სხვა სექტორების ზედამხედველობა. 2016 წლიდან, ჯგუფის გაზრდასთან ერთად, ზურაბი დაინიშნა სექტორის უფროსად და კორპორატიული ბიზნესის დაახლოებით 20% მისი დირექტორის ქვეშ მოექცა.

ზურაბ გუგუშვილი კომერციული დირექტორია და მართავს შემოსავლის წარმომქმნელ ერთეულებს. ახალი მომხმარებლების მოზიდვა და არსებულების შენარჩუნება კომერციული დირექტორის მთავარი ამოცანაა. ახალი პროდუქტების შექმნით და არსებული პროდუქტების დახვეწით, ზურას მთავარი მიზანი ჯანსაღი გრძელვადიანი სალიზინგო პორტფელის შექმნაა.

გიორგი მაისურაძე – რისკების მართვის დირექტორი

გიორგი მაისურაძე თიბისი ლიზინგის გუნდს 2018 წელს შემოუერთდა – რისკების მართვის დირექტორის თანამდებობაზე. გიორგი მაისურაძის გამოცდილება ფინანსური სექტორში ჯამში 19 წელს ითვლის, აქედან მეცხრე წელია, რაც ის რისკების მიმართულებით მუშაობს. მისი კარიერა Baker Tilly-ს კომპანიაში დაიწყო აუდიტის მენეჯერის პოზიციაზე. შემდეგ მან გამოცდილება დააგროვა საქართველოში მოქმედ სხვადასხვა ბანკში: თიბისი ბანკი, საქართველოს ბანკი, ბანკი რესპუბლიკა, პროკრედიტ ბანკი, პრივატ ბანკი და ბაზის ბანკი. 2010-2014 წლებში გიორგი მუშაობდა ეროვნულ ბანკში საკრედიტო რისკების მართვისა და საბანკო ზედამხედველობის განყოფილებების წამყვანი სპეციალისტად და შემდგომ საკრედიტო რისკების მართვის მთავარ სპეციალისტად; 2015-2018 წლებში

ის წამყვან ხელმძღვანელ თანამდებობებს იკავებდა ბაზის ბანკში. გიორგი იყო საკრედიტო რისკების მენეჯერი, რისკებისა და პორტფელის ანალიზის განყოფილების უფროსის მოვალეობის შემსრულებელი და შემდეგ უკვე ამავე განყოფილების ხელმძღვანელი. მას განათლება თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტზე აქვს მიღებული – ფლობს ბაკალავრისა და მაგისტრის ხარისხს მაკროეკონომიკის მიმართულებით.

როგორც რისკების დირექტორი, გიორგი ზედამხედველობს საწარმოს რისკის მართვისა და პრობლემური აქტივების მართვის განყოფილებებს. იგი ახორციელებს სხვადასხვა კონტროლის სისტემას, რათა უზრუნველყოს ჯანსაღი სალიზინგო პორტფელი ანდერაიტიზის ეფექტური პროცესებით და დავალიანების ამოღების ჯანსაღი ღონისძიებებით.

ძირითადი რისკები და განუსაზღვრელობები

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი წარმოადგენს სალიზინგო კომპანიის წინაშე მდგარ ყველაზე არსებით რისკს, ვინაიდან სალიზინგო კომპანია მეტწილად ტრადიციულ საკრედიტო საქმიანობაშია ჩართული. კომპანიის მომხმარებლები არიან იურიდიული და ფიზიკური პირები.

საკრედიტო რისკი უკავშირდება უიმედო სახელშეკრულებო ვალდებულებას მომხმარებლის ან მესამე პირის მხრიდან, რაც მოიცავს გადაუხდელი თანხების დაფარვას შეთანხმებულ ვადებში. საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი კომპონენტია სავალუტო რისკი, რომელიც არაჰეჯირებულ მომხმარებლებზე გაცემულ უცხოურ ვალუტაში გამოხატულ ლიზინგს უკავშირდება. საკრედიტო რისკი ასევე მოიცავს კონცენტრაციის რისკს. ეს არის საკრედიტო პორტფელის ხარისხის გაუარესებასთან დაკავშირებული რისკი. ის შესაძლოა წარმოიშვას დიდი ზომის პორტფელის შექმნიდან ერთ საწარმოსთან ან დაკავშირებულ საწარმოებთან, ან პორტფელის კონცენტრაციიდან კონკრეტულ ინდუსტრიებში. ზარალი შესაძლოა ასევე კიდევ უფრო გაიზარდოს არახელსაყრელი მაკროეკონომიკური პირობების გამო.

კოვიდ-19-ით წარმოქმნილი განუსაზღვრელობების გაზრდილი რაოდენობით გამოწვეულმა გლობალურმა კრიზისმა მნიშვნელოვანი ეკონომიკური დადმასვლა გამოიწვია მრავალ სექტორში, კონკრეტულად მომსახურების ისეთ ინდუსტრიებში, როგორც არის ფიტნეს-ცენტრები, სასტუმროების და დასვენების, უძრავი ქონების მართვის და განვითარების ინდუსტრიები. ამგვარი ეკონომიკური დადმასვლა მოიცავს მომხმარებლების ფინანსური პირობების გაუარესების რისკს და საკრედიტო რისკის ზრდას.

ორგანიზაციაში საკრედიტო რისკის შეფასების სრულყოფილი სტრუქტურა არსებობს, საკრედიტო ანალიზისა და დამტკიცების პროცესში ჩართულ მხარეებს შორის მოვალეობების მკაფიო დანაწილებით. კრედიტის შეფასების პროცესი განსხვავდება სეგმენტებისა და ინდივიდუალური პროდუქტების მიხედვით, რათა სათანადოდ მოხდეს აქტივების სხვადასხვა ჯგუფების შესაბამისი თავისებურებების გათვალისწინება. რისკების განყოფილებამ შეიმუშავა დაკრედიტების წესები, რომლებიც დამოუკიდებელია ლიზინგისა და ბიზნესის განვითარების ერთეულებისგან. კორპორაციული და საშუალო ზომის ბიზნეს-მომხმარებლების შემთხვევაში, ლიზინგის დაფინანსების განხილვის პროცესი ხორციელდება კონკრეტული სექტორული ერთეულების მიერ, რომლებშიც აკუმულირდება შესაბამისი სექტორული განვითარების შესახებ საფუძვლიანი ცოდნა.

კომპანია იყენებს პორტფელის მონიტორინგის სისტემას, პორტფელის გაუარესების შემთხვევაში სწრაფი რეაგირების მიზნით. ეს მონიტორინგის სისტემა საკრედიტო პორტფელში არსებული სისუსტეების გამოვლენის შესაძლებლობას იძლევა, რის შემდეგაც მიიღება გადაწყვეტილებები რისკის მართვის მიმართულებით. მონიტორინგის პროცესი მორგებულია ცალკეულ მიმართულებებზე და მოიცავს ინდივიდუალური სესხების მონიტორინგს, პორტფელის საერთო მონიტორინგსა და გარე ტენდენციების ანალიზს, რამაც შეიძლება გავლენა იქონიოს საპორტფელო რისკ-პროფილზე. ამასთან, კომპანია იყენებს პორტფელის მონიტორინგის კომპლექსურ სისტემას შესუსტებული მახასიათებლების მქონე კრედიტების გამოსავლენად და საჭიროების შემთხვევაში შესაბამისი ზომების მისაღებად.

კომპანიის სალიზინგო პორტფელი სტრუქტურულად დივერსიფიცირებულია მომხმარებელთა ტიპების, პროდუქტის ტიპებისა და ინდუსტრიული სეგმენტების მიხედვით, რასაც მინიმუმამდე

დაჰყავს საკრედიტო რისკი. 2022 წლის 31 ივნისის მდგომარეობით, ეს ბიზნეს სეგმენტითლიანი პორტფელის 77%-ს მოიცავდა, საავტომობილო სეგმენტი 12%-ს, საცალო სეგმენტი 11.0-ს%. 2022 წლის ივნისის მდგომარეობით, ბიზნეს- პორტფელში სამი ტოპ-სექტორია - მშენებლობის, წარმოებისა და მომსახურების სექტორები, რომლებშიც კონცენტრაცია შესაბამისად ასე ნაწილდება: 27%, 21% და 14%.

სალიზინგო ვალდებულების საკრედიტო რისკის მიტიგაციის ყველაზე მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია თანაგადახდა, რომელიც უნდა განახორციელოს ლიზინგის მიმღებმა ხელშეკრულების გაფორმებისას. ამავდროულად საკრედიტო რისკის მართვის ერთერთი მნიშვნელოვანი კომპონენტია დაფინანსებული სალიზინგო აქტივის ეფექტური მართვა, რაც არსებითი და ტექნიკური გაუფასურების მოსალოდნელი რისკის აცილებას უწყობს ხელს. ამასთან, სალიზინგო ხელშეკრულებების უზრუნველყოფა შესაძლოა იყოს: უძრავი ქონება, აქტივების და საბალანსო უწყისის წილების იპოთეკა, მესამე პირის თავდებობა და გამოსყიდვის ოფცია, რომელსაც მიმწოდებელი გასცემს.

„თიბისი ლიზინგის“ მთლიანი პორტფელი უზრუნველყოფილია მრეწველობის ყველა სეგმენტში, რომელშიც უზრუნველყოფის საგანი თავად სალიზინგო აქტივებით ფინანსდება. 2022 წლის ივნისის მდგომარეობით კომპანიის საპორტფელო უზრუნველყოფის კოეფიციენტი [107]%-ით განისაზღვრა. დაფინანსებულ აქტივებში მონაწილეობის თანხის მიმდინარე განსაზღვრება უზრუნველყოფს დაფარვის მაღალ მაჩვენებელს.

კოვიდ-19-ის პანდემიის დაწყების შემდეგ, „თიბისი ლიზინგმა“ განახორციელა ძირითადი და საპროცენტო გადახდების გადავადება ფიზიკურ პირებთან, მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებთან და კორპორატიულ კლიენტებთან მიმართებით, რომლებზეც საყოველთაო ლოქდაუნებმა უარყოფითად იმოქმედა. სტრატეგიის თანახმად, ზოგიერთ მომხმარებელს ძირი თანხის და პროცენტის გადახდის გადავადების შესაძლებლობა მიეცა. 2021 წელს განხორციელებულმა სტრატეგიამ შედეგი გამოიღო საშეღავათო პერიოდის დასრულების შემდეგ, რადგან მხოლოდ იმ ლიზინგების პორტფელის უმნიშვნელო ნაწილის ხარისხი გაუარესდა, რომლებსაც ძირი თანხის და პროცენტის გადავადების უფლება მიენიჭა.

ამასთან, „თიბისი ლიზინგი“ აქტიურად ატარებს სტრესულ ტესტირებებს და სცენარულ ანალიზს სხვადასხვა სტრესული ვითარებების მიმართომომხმარებლების მდგრადობის შესაფასებლად. სტრესული ტესტირება მოიცავს დაშვებებს ადგილობრივი ვალუტის გაუფასურების, მშპ-ის ზრდის, სექტორული ზრდის, ინფლაციის, საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების, უძრავი ქონებისა და საქონლის ფასების შესახებ. „თიბისი ლიზინგი“ ინტენსიურ ფინანსურ მონიტორინგს ახორციელებს მომხმარებლების შესუსტებული ფინანსური და ბიზნეს-პერსპექტივების დასადგენად, მათ ინდივიდუალურ საჭიროებებზე მორგებული რესტრუქტურის გეგმის შეთავაზების მიზნით.

„თიბისი ლიზინგმა“ გადახედა ანდერაიტინგის სტანდარტებს მრეწველობის ყველა სეგმენტში, კოვიდ-19-ის პანდემიაზე რეაგირების მიზნით და შესაბამისად გაამკაცრა ისინი. სტანდარტების გადახედვა და გამკაცრება, სხვა ღონისძიებებთან ერთად მოიცავდა შემდეგს: ცვლილებები გადაწყვეტილების მიღების და დამტკიცების უფლების დელეგირებაში მოწყვლადი სექტორის მსესხებლებისთვის, გამოყენებული რისკის ფაქტორი დაზარალებული სექტორების ინდივიდუალური მომხმარებლების შემოსავლებზე და მაკროეკონომიკური სექტორული მოლოდინების ინტეგრაცია შეფასების პროცესში ბიზნეს მომხმარებლებისთვის.

სავალუტო კურსის ცვლილებით გამოწვეული საკრედიტო რისკი

„თიბისი ლიზინგი“ დგას სავალუტო კურსის ცვლილებით გამოწვეული საკრედიტო რისკის წინაშე, რადგან კომპანიის პორტფელში დაფინანსებული თანხების დიდი ნაწილი დენომინირებულია უცხოურ ვალუტაში და ლარის პოტენციური არსებითი გაუფასურება ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი რისკია, რამაც შეიძლება უარყოფითი გავლენა იქონიოს პორტფელის ხარისხზე. პორტფელში არსებული უცხოური ვალუტის მაღალი წილის გამო. არაპეჯირებულ მსესხებლებს შეიძლება ვალის ტვირთი უფრო მეტად დააწვეთ, როდესაც გაიზრდება უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული მათი ვალდებულებები.

„თიბისი ლიზინგის“ პორტფელის მნიშვნელოვანი ნაწილი უცხოურ ვალუტაში - მეტწილად აშშ დოლარსა და ევროშია გამოხატული, რაც 2022 წლის ივნისის მდგომარეობით 58%-ს შეადგენდა.

კომპანია განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევს სავალუტო კურსის ცვლილებით გამოწვეულ საკრედიტო რისკს, რადგან მისი სესხების დიდი ნაწილი უცხოურ ვალუტაშია გამოხატული. ვალუტის გაუფასურება ხშირად არის მონიტორინგის საგანი იმის უზრუნველსაყოფად, რომ სამოქმედო გეგმა საჭიროების შემთხვევაში ოპერატიულად შესრულდეს. კონკრეტული გაცვლითი კურსის გაუფასურების მიმართ მდგრადობაც გათვალისწინებულია საკრედიტო სტანდარტებში, რომლებშიც განსაზღვრულია ვალუტის გაუფასურების რისკის ბუფერი არაპეჯირებული მომხმარებლებისთვის.

„თიბისი ლიზინგი“ იყენებს კონსერვატორულ დაკრედიტების სტანდარტებს არაპეჯირებული მომხმარებლების მიმართ, რომელთა დაფინანსებული თანხები უცხოურ ვალუტაშია გამოხატული იმის უზრუნველსაყოფად, რომ მათ შემლონ გაცვლითი კურსის კონკრეტულ დონესთან და დაფინანსების პროცესში გატარებულ ღონისძიებებთან გამკლავება.

სალიზინგო კომპანიებზე, მათ შორის „თიბისი ლიზინგზე“ მნიშვნელოვანი გავლენა ჰქონდა 2019 წლის იანვარში სებ-ის მიერ შემოღებულ ახალ რეგულაციებს, რომლითაც უცხოური ვალუტით დაფინანსებაზე ეკონომიკის დამოკიდებულების შესამცირებლად დასაფინანსებელი სუბიექტის ზედა ლიმიტი 200,000 ლარამდე გაიზარდა, რის ფარგლებშიც დასაფინანსებელი თანხის გაცემა უნდა მოხდეს მხოლოდ ეროვნულ ვალუტაში.

კონცენტრაციის რისკი

„თიბისი ლიზინგი“ გასწევს კონცენტრაციის რისკს, რომელიც განისაზღვრება, როგორც პორტფელის ხარისხის პოტენციური გაუარესება სუბიექტებზე ან სექტორებზე დიდი ოდენობით დაფინანსების გაცემის გამო

როგორც წესი, განვითარებად ბაზარზე მოქმედი სალიზინგო კომპანიების წინაშე თავს იჩენს კონცენტრაციის რისკები, როგორც ცალკეულ მომხმარებლებზე, ისე - სექტორებზე. „თიბისი ლიზინგი“ დაფინანსებას იურიდიული და ფიზიკური პირებისგან იღებს, რომელთა პოტენციური დეფოლტი გულისხმობს გაზრდილ საკრედიტო დანაკარგებსა და გაუფასურების რეზერვის მაღალ ხარჯს. „თიბისი ლიზინგის“ პორტფელი კარგად დივერსიფიცირებულია სექტორების მიხედვით, რაც განაპირობებს სექტორული კონცენტრაციის რისკის ზომიერ ნიშნულს; თუმცა, მთავარი რისკების მატარებლების მთლიანი სესხის ზრდის შემთხვევაში, რისკებიც შესაბამისად გაიზრდება.

კომპანია ფლობს საშუალებებს კონცენტრაციის რისკის, კერძოდ კი, პორტფელში ცალკეული პირებისა და სექტორების კონცენტრაციის ეფექტური მართვისათვის. „თიბისი ლიზინგს“ აქვს კონცენტრაციის ლიმიტები ცალკეული სუბიექტებისა და სექტორების, ასევე კონცენტრირებულია ამ პორტფელის

სტრუქტურისა და ხარისხის ოპტიმიზაციაზე. ამასთან, ჩვენ გვაქვს რისკების დასაშვები დონე ტოპ-20 მსესხებლისთვის, რომლებიც ყოველთვიური მონიტორინგის საგანს წარმოადგენენ. „თიბისი ლიზინგი“ მუდმივად აკონტროლებს რისკის კონცენტრაციას ინდივიდუალური მსესხებლების, სექტორებისა და მნიშვნელოვანი რისკის მატარებლებისთვის და განსაზღვრავს ლიმიტებს რისკის შესამცირებლად. რისკის დასაშვები დონის ჩარჩოს ფარგლებში, კომპანია განსაზღვრავს ლიმიტებს როგორც ინდივიდუალური, ისე - სექტორული კონცენტრაციებისთვის. რისკის დასაშვები დონის კრიტერიუმში წელიწადში ერთხელ გადაიხედება წარმოშობილი რისკის კონცენტრაციის შესამცირებლად. ლიმიტებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად გამოიყენება ეფექტური მონიტორინგის საშუალებები. კოვიდ-19 პანდემიით გამოწვეული გაზრდილი განუსაზღვრელობების გამო, განხორციელდა მკაცრი მონიტორინგი, მაკრო მოლოდინების საფუძველზე ტოპ-10 კორპორაციული მსესხებლის საქმიანობის შეფასების მიზნით.

„თიბისი ლიზინგის“ საკრედიტო პორტფელი დივერსიფიცირებულია და მაქსიმალური პორტფელის მოცულობა ერთ უმსხვილეს დარგზე (მშენებლობა) 2022 წლის ივნისის მდგომარეობით სალიზინგო პორტფელის 20%-ს შეადგენს. მოცემული მაჩვენებელი გონივრულია და წარმოაჩენს სალიზინგო პორტფელის ადეკვატურ დივერსიფიკაციას. 2022 წლის ბოლოსთვის 10 და 20 უმსხვილესი მსესხებლის სალიზინგო პორტფელი მთლიანი პორტფელის 15.9%-ს და 25.0%-ს შეადგენდა, რაც შედარებით მაღალია ჩვენი რისკ აპეტიტისთვის და მენეჯმენტი ყურადღებით აკვირდება პროცესს და გეგმავს შემდგომი მაკორექტირებელი ქმედებების განხორციელებას 2022 წელს პორტფელის დეკონცენტრაციის მიზნით.

უკრაინის ომით გამოწვეული რისკი

იქედან გამომდინარე, რომ საქართველოს ეკონომიკაში ფულადი ნაკადები საკმაოდ დივერსიფიცირებულია, ქვეყანა კვლავ მოწყვლადია მის მეზობელ ქვეყნებში გეოგრაფიული და ეკონომიკური მოვლენების განვითარებების მიმართ. კერძოდ, უკრაინაში რუსეთის შეჭრას და შედეგად რუსეთისთვის დაწესებულ სანქციებს უარყოფითი გავლენა აქვს საქართველოს ეკონომიკაზე.

2021 წლის მდგომარეობით უკრაინისა და რუსეთის წილი ქართულ ექსპორტში, ფულად გზავნილებში, ტურისტულ სექტორში, პირდაპირ უცხოურ ინვესტიციებში დაახლოებით 21%-ს შეადგენდა. კონკრეტულად, უკრაინა და რუსეთზე შესაბამისად მოდიოდა ექსპორტის 7% და 14%, ფულადი გზავნილების - 1% და 18%, ტურისტების მთლიანი ნაკადის - 15% და 12%. უკრაინის და რუსეთის წილმა პირდაპირ უცხოურ ინვესტიციებში 1% და 6%-ით იკლო შესაბამისად, რაზეც მეტწილად მოქმედებდა პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების წინა ნაკადებიდან რეინვესტირებული ამონაგები. რაც მეტად მნიშვნელოვანია, რუსეთსა და უკრაინაში ქართული ექსპორტის ნახევარზე მეტი რეექსპორტს წარმოადგენს, ხოლო ტურისტების ნაკადის და ფულადი გზავნილების დაახლოებით 50% იმპორტზე იხარჯება. ეს ფაქტორები ამცირებენ გამოუმუშავებელი შემოსავლიდან მთლიან წმინდა უარყოფითი გავლენას. ამავდროულად უნდა გავითვალისწინოთ არასასურველი ე.წ. „სპილოვერ“ ეფექტი საქართველოს სხვა ეკონომიკური პარტნიორებისგან.

უკრაინაში რუსეთის შეჭრამდე, „თიბისი კაპიტალმა“ ივარაუდა, რომ 2022 წელს საქართველოს ეკონომიკა დაახლოებით 6.0%-ით, 2023 წელს - 5.5% და 2024 წელს - 5.0%-ით გაიზრდება, რაც უახლოვდება მის სატენდენციო მაჩვენებელს - 5.2%. 2022 წლის იანვრის მდგომარეობით მსოფლიო ბანკის პროგნოზების თანახმად, საქართველოს ეკონომიკა უნდა გაზრდილიყო 5.5% და 5.0%-ით 2022 და 2023 წლებში, შესაბამისად. ფაქტიურად, იანვრის თვეში საქსტატის მიერ გაცემული ზრდის შესახებ ინფორმაცია უჩვენებს ძალიან ძლიერი ზრდის იმპულსს. მიუხედავად იმისა, რომ წინა წელთან

შედარებით 18.0%-იანი რეალური ზრდა მეტწილად დაბალი საბაზისო ეფექტით იყო გამოწვეული, ზრდა ასევე ძლიერი იყო (4.4%) 2020 წლის იანვართან შედარებით, პანდემიის დაწყებამდე და ბევრად უფრო მაღალი იყო წინა თვეებთან შედარებით, იმავე თანმიმდევრული შეფასების საფუძველზე. თუმცა, უკრაინასა და რუსეთში მიმდინარე მოვლენების მიმართ საქართველოს მოწყვლადობის გათვალისწინებით, ზრდის პერსპექტივების მხრივ უარყოფითი მოლოდინები არსებობს, ისევე, როგორც სხვა მაკრო ცვლადებთან მიმართებით, რომლებსაც ასევე შესაძლოა ჰქონდეთ ნეგატიური გავლენა „თიბისი ლიზინგის“ კაპიტალის ადეკვატურობის, ლიკვიდურობის და საკრედიტო რისკებზე.

თაღლითობის რისკი

გარე და შიდა თაღლითობის რისკები „თიბისი ლიზინგის“ საქმიანობის თანდაყოლილი საოპერაციო რისკის განუყოფელი ნაწილია. ოპერაციების მზარდი სირთულის და მრავალფეროვნების გათვალისწინებით, საბანკო სექტორის დიგიტალიზაციასთან ერთად იზრდება თაღლითობის რისკებიც. პროაქტიული მართვის გარეშე თაღლითობის შემთხვევებმა შეიძლება არსებითი ზეგავლენა მოახდინონ კომპანიის მომგებიანობასა და რეპუტაციაზე.

კომპანიის საწინააღმდეგოდ განხორციელებული გარე თაღლითობა შეიძლება მომდინარეობდეს მესამე მხარის ქმედებებიდან. ყველაზე ხშირად აღნიშნული შემთხვევები დაკავშირებულია საბანკო ბარათებთან და ნაღდ ფულთან. შიდა თაღლითობა მომდინარეობს კომპანიის თანამშრომლების მიერ განხორციელებული ქმედებებიდან და მსგავსი შემთხვევები შედარებით ნაკლებად, მაგრამ მაინც ხდება. არცერთ ამგვარ შემთხვევას არსებითი გავლენა არ მოუხდენია კომპანიის მოგება-ზარალის ანგარიშზე.

კომპანია აქტიურად აკონტროლებს, მართავს და აღკვეთს თაღლითობასთან დაკავშირებულ რისკებს. ძირითადი მიმართულება რისკის მინიმიზებაა პროცედურებში ორმაგი კონტროლის და სხვა პრევენციული მექანიზმების დანერგვის გზით. იქმნება მუდმივი მონიტორინგის პროცესები უჩვეულო მოქმედებების დროულად დაფიქსირების მიზნით. რისკის და კონტროლის თვით-შეფასების პროცესი მიმართულია იმ საბაზისო პროცესების ნარჩენ რისკებზე, რომელთა გამოსწორებაც შესაძლებელია. თაღლითობის რისკების მონიტორინგსა და შერბილებაზე ჩვენი მუდმივი ძალისხმევის შედეგად, შიდა პროცესების სირთულის მიუხედავად, კომპანია უზრუნველყოფს თაღლითური ქმედებების დროულად აღმოჩენას და კონტროლს.

ორგანიზაციის რისკის მართვა

ორგანიზაციის რისკის მართვის (ERM) ცენტრალიზებული დეპარტამენტი უზრუნველყოფს რისკის სტრატეგიისა და რისკის დასაშვები დონის ეფექტურად შემუშავებას, კომუნიკაციას და დანერგვას კომპანიის მასშტაბით. ორგანიზაციის რისკის მართვის დეპარტამენტი ხელს უწყობს რისკის ჯვარედინ ღონისძიებებს, როგორებიც არის აგრეგირება, ანალიზი და რეპორტირება და ეხება ისეთ პრობლემებს, რომლებიც არ ახასიათებს რომელიმე ერთი ტიპის რისკს. ორგანიზაციის რისკის მართვა უზრუნველყოფს პროცესების ჰარმონიზაციას ოპტიმალური დაცვის მექანიზმების დანერგვის, ამარტივებს მიმართულებებს შორის მმართველობითი საკითხების ლოგიკურ და ეფექტურ მოძრაობას, ამარტივებს ისეთი საკითხების მოგვარებას, რომლებიც სხვადასხვა დეპარტამენტების ჩართულობას საჭიროებს.

სტრესული ტესტირება რისკის იდენტიფიცირების, შეფასებისა და შემსუბუქების ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია. „თიბისი ლიზინგი“ ჯგუფის დონეზე მაკროეკონომისტების მიერ

შემუშავებულ საპროგნოზო სცენარებს ეყრდნობა და აფასებს მათ შესაძლო შედეგების გათვალისწინების და კომპანიაში ადეკვატური კაპიტალის უზრუნველყოფის მიზნით.

რისკების მართვის პრაქტიკების თანამიმდევრულობა ორგანიზაციის რისკის მართვის კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი პრაქტიკაა. თანამიმდევრულობის უზრუნველყოფისკენ მიმართული რისკების მართვის ფუნქცია, რისკების ოპტიმალური გზით იდენტიფიცირებას, შეფასებას და მართვას ახორციელებს.

რისკზე ადეკვატური უკუგების გამომუშავებას კრიტიკული მნიშვნელობა აქვს ბიზნეს-მოდელის მდგრადობისთვის. რისკების გათვალისწინება ფასწარმოქმნის პროცესში ისე ხორციელდება, რომ თავიდან იქნეს აცილებული ჭარბი ოდენობით რისკის აღება და იმის გარანტირება, რომ კომპანია იღებს ადეკვატურად შეფასებულ რისკს.

ფინანსური რისკების მართვა

ფინანსური ინსტიტუტების მთავარი მიზანია მომგებიანობის ზრდა, რისი მიღწევაც კომპანიას გაზრდილი რისკის პირობებში შეუძლია. შესაბამისად, „თიბისი ლიზინგისთვის“ განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს ამ რისკების ეფექტურ მართვას. სხვა ფინანსური ინსტიტუტების მსგავსად, „თიბისი ლიზინგი“ ფინანსურ რისკებს გასწევს, განიცდის სერიოზულ გავლენას, რაც მნიშვნელოვანწილად უკავშირდება ლიზინგის, როგორც მომსახურების და ეკონომიკური მოდელის მახასიათებლებს.

კომპანია გასწევს რისკს შიდა და გარე ფაქტორების გამო. სწორედ ამ რისკების დადგენის შედეგად მატერიალური ზარალის თავიდან აცილებას ან შემცირებას ემსახურება ნებისმიერი ფინანსური ინსტრუმენტი, რომელიც „თიბისი ლიზინგში“ ყოველდღიურად გამოიყენება.

„თიბისი ლიზინგი“ დასახული მიზნების მისაღწევად მოქმედებს წინასწარ შემუშავებული პრინციპების ფარგლებში, რომლებიც მეტად დეტალურად ქვემოთ არის განხილული.

ლიკვიდურობის რისკი

„თიბისი ლიზინგისთვის“ ლიკვიდურობის რისკი პირველხარისხოვნად წარმოადგენს გადახდისუუნარობას ან გადახდისუუნარიანობას, მხოლოდ მაღალი ღირებულების დანახარჯებით. მისი მიზანია მხარეთა დაკმაყოფილების უზრუნველყოფა მოსალოდნელი მოთხოვნის შესაბამისად და ძირითადი საქმიანობის მხარდაჭერა. რისკის მასშტაბის განსაზღვრის და იდენტიფიცირების გზით, კომპანიას საჭირო ღონისძიებების სასწრაფო წესით გატარების შესაძლებლობა ეძლევა, დაფინანსების გეგმის შემუშავებით დესტრუქციულ და გაუთვალისწინებელ დამატებით ვითარებებში, ადგილობრივ ბანკებთან და უცხო ქვეყნის ფინანსურ ინსტიტუტებთან წარმატებული პარტნიორობის გამოცდილების და მხარდაჭერის საფუძველზე.

„თიბისი ლიზინგი“ ლიკვიდურობის რისკის, მათ შორის ლიკვიდური აქტივების და ფულადი ნაკადების შეფასების რამდენიმე მეთოდს იყენებს. ინდივიდუალური და კომბინირებული შეფასების შედეგად ხდება ფულადი სახსრების მოძრაობის მოკლევადიან, საშუალო და გრძელვადიან პერსპექტივაში გადინების შემოდინებასთან შესაბამისობაში მოყვანა, სადაც გაითვალისწინება ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული რესურსი - ლიზინგის ხელშეკრულების დაფარვებიდან და კომპანიისათვის ხელმისაწვდომი დაფინანსება. ლიკვიდური აქტივების შემთხვევაში, კომპანია მარტივად ხელმისაწვდომ საბალანსო აქტივებს ითვალისწინებს, რომლებიც არ არის დაგირავებული და თავისუფლად განკარგადი. მაგალითად, ამგვარი აქტივები კომპანიისათვის არის სხვადასხვა ბანკში განთავსებული ვადიანი ანაზრები, სადეპოზიტო ხელშეკრულებები და სხვა ინსტრუმენტები.

წინასწარ განსაზღვრული შიდა ინსტიტუციონალური და გარემოსდაცვითი პირობების საფუძველზე, კომპანია ატარებს ლიკვიდურობის სტრუქტურულ ტესტირებას ნაკადების მოძრაობის მამოძრავებელი ძალების და ბიზნეს-ლანდშაფტის ანალიზის გზით და პროგნოზირების შედეგად განსაზღვრავს სტრატეგიულ ალტერნატივებს მსუბუქი, სისტემატიური და ძლიერი იმპულსების საფუძველზე. ამასთან „თიბისი ლიზინგი“ ატარებს ლიკვიდურობის ტესტირებას მომსახურების ან დაფინანსების არასტაბილურობაზე, რაც კოვიდის გავლენაზე დაფუძნებული სცენარების მსგავსია.

სხვაობების ანალიზთან ერთად, კომპანია აფასებს და უზრუნველყოფს რისკის შესაბამისობის კონტროლს 3 თვიდან 1 წლამდე პერიოდში ისეთი ფინანსური ინდიკატორებით, როგორც არის - მიმდინარე ლიკვიდურობის კოეფიციენტი, ვალდებულების კოეფიციენტი, წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი.

„თიბისი ლიზინგის“ პორტფელის საშუალო დაფარვის ვადაა 36 თვე, რითაც მისი დადებითი ლიკვიდურობის პორტფელის მოკლე და საშუალო ვადებში შენარჩუნება ხდება. კომპანია გეგმავს ახალი პროდუქტების დანერგვას 72-120-თვიანი დაფარვის ვადით, რის შედეგადაც ლიკვიდურობის სხვაობა დაბალანსდება გრძელვადიანი ერთეულებისთვის. არსებული და შესაძლო პროგნოზებისთვის ლიკვიდურობის კოეფიციენტები ანგარიშის სახით წარედგინება კომპანიის ხელმძღვანელობას, სამეთვალყურეო საბჭოს, დამფუძნებელ კომპანიას და კრედიტორებს.

„თიბისი ლიზინგი“ ჩვეულებრივ ზღუდავს ფულადი სახსრების დონეს მაქსიმალური მომგებიანობის მიღების და არსებულ აქტივებზე ეფექტური უკუგების უზრუნველყოფის მიზნით. პანდემიის დროს ლიკვიდურობასთან დაკავშირებული კრიზისის თავიდან აცილების მიზნით, ხელმძღვანელობამ მიიღო გადაწყვეტილება, რომ კომპანიას შეენარჩუნებინა ლიკვიდურობის მაღალი დონე (მთლიანი აქტივების 10%-ზე მეტი). მაჩვენებლები ადასტურებენ, რომ ამ გადაწყვეტილებას მინიმალური უარყოფითი გავლენა ჰქონდა კომპანიის ფინანსურ სიმტკიცესა და მომგებიანობაზე.

რისკის გულდასმით შეფასება, ფულადი ნაკადების დეტალური პროგნოზირება და დივერსიფიცირებული საინვესტიციო სტრატეგია კომპანიას გრძელვადიანი ორგანიზაციული და ფინანსური მიზნების მიღწევაში ეხმარება.

კაპიტალის რისკი

კომპანია კაპიტალის რისკს გასწევს, რაც გულისხმობს იმას, რომ ის ვერ დააკმაყოფილებს კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალურ მოთხოვნებს, რამაც შესაძლოა კომპანია „დეფოლტირებული“ გახადოს, ხოლო კრედიტორებმა შესაძლებელია მოითხოვონ არსებული სესხების ვადაზე ადრე დაფარვა.

ლიზინგი საქართველოში არ არის რეგულირებული საქმიანობა და შესაბამისად სალიზინგო კომპანიები არ ექვემდებარებიან ეროვნული ბანკის მიერ განსაზღვრული მინიმალური საზედამხედველო კაპიტალის მოთხოვნებს. თუმცა, ზოგადად სალიზინგო ბიზნესს ახასიათებს დავალიანების მაღალი და კაპიტალიზაციის დაბალი დონე.\

მიუხედავად ამისა, კომპანიას აქვს კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური მოთხოვნები საერთაშორისო და ადგილობრივი კრედიტორებისგან, რომელთაგან ყველაზე მაღალია 9% პირველადი კაპიტალისთვის და 18%- პირველადი და მეორადი კაპიტალისთვის. იქედან გამომდინარე, რომ კომპანიის აქტივების 47ს% უცხოურ ვალუტაშია გამოხატული, არსებობს რისკი იმისა, რომ ლარის მოულოდნელი გაუფასურების შემთხვევაში, შესაძლოა დაირღვეს დადგენილი ლიმიტები. უნდა აღინიშნოს, რომ ლარის 10%-იანი გაუფასურებისას მოსალოდნელია კაპიტალის ადეკვატურობის ლიმიტის 0.45 pp-ით შემცირება.

კომპანია მუდმივად ატარებს სტრესულ და მგრძობელობის ანალიზებს მოთხოვნილი კაპიტალის ბუფერების პროაქტიურად იდენტიფიცირებისა და შექმნისათვის. ამავდროულად, კომპანია ფლობს ხელმისაწვდომ წინასწარ დამტკიცებულ დამატებით აქციონერულ კაპიტალს 2.5 მილიონი ლარის ოდენობით, რომელიც საჭიროების შემთხვევაში იქნება გამოყენებული.

კაპიტალის ადეკვატურობა ყოველდღიურად მოწმდება. კომპანიის ხელმძღვანელობის მიზანია კაპიტალის ადეკვატური დონის შენარჩუნება კომპანიის ბიზნესის უხარვეზოდ განხორციელების უზრუნველყოფის და კრედიტორების მიერ დაწესებული მოთხოვნების დაკმაყოფილების მიზნით.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის პოტენციური ცვლილებებისგან, რამაც შეიძლება უარყოფითი გავლენა იქონიოს კომპანიის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ღირებულებაზე. ეს რისკი შეიძლება წარმოიქმნას აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობას შორის განსხვავებით, ასევე მათი გადაფასების შედეგად.

2021 წლის განმავლობაში „თიბისი ლიზინგმა“ თავის მომხმარებლებს შესთავაზა ადგილობრივ ვალუტაში ცვალებად და ფიქსირებულ-განაკვეთიანი ლიზინგი. ხელშეკრულებები ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთით ინდექსირდება საქართველოს ეროვნული ბანკის ე.წ. მონეტარული პოლიტიკის საბაზრო საპროცენტო განაკვეთთან. ლიზინგები და კომპანიის მიერ გაცემული აქციები ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთით კომპანიის მიერ შეძენილი ცვალებადგანაკვეთიან სასესხო ვალდებულებებს შეესაბამება, მის მიერ მოზიდული ცვალებადგანაკვეთიანი ინვესტიციებით, რომლებიც ფინანსდება სალიზინგო ხელშეკრულებებით ინდექსირებული საპროცენტო განაკვეთებით. შედეგად მიღწეულ იქნა სამართლიანი თანაფარდობა - ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი იცვლება დაფინანსების ხარჯების შესაბამისად, ხოლო სალიზინგო გადასახადები საბაზრო განაკვეთის შემცირების შესაბამისად უმცირდებათ მომხმარებლებს, ამ მიდგომის წყალობით კომპანიას მიეცა საშუალება გაეუმჯობესებინა მნიშვნელოვანი შეფასების საკვანძო ინდიკატორები.

საპროცენტო განაკვეთებს შორის სხვაობის ანალიზი დებიტორული და კრედიტორული დავალიანებების დაფარვის ვადების შეფასებას ეფუძნება. კომპანიის მიზანია შეინარჩუნოს მომგებიანობის ნორმალური მრუდი, რაც გრძელვადიანი და მოკლევადიანი შემადგენელი შესატყვისი კომპონენტების ჰეჯირებით მიიღწევა. გარდა ჰეჯირების მიდგომისა, საკრედიტო რისკების მართვასთან ერთად კომპანია ინარჩუნებს დივერსიფიკაციის სტრატეგიას და უზრუნველყოფს ინდუსტრიის მიხედვით პორტფელის გამრავალფეროვნებას.

სავალუტო რისკი

„თიბისი ლიზინგი“ ფლობს აქტივებს და ვალდებულებებს, რომლებიც უცხოურ ვალუტაშია გამოხატული, ამრიგად, მცურავი გაცვლითი კურსის ბაზარზე ოპერირებას კურსის ცვლილებამ შეიძლება გავლენა მოახდინოს კომპანიის უცხოურ ვალუტაში გაცხადებულ აქტივებისა და ვალდებულებების ღირებულებაზე. სავალუტო რისკები წარმოიშვება უცხოური აქტივების და ვალდებულებების შეუსაბამო პოზიციიდან, რის შედეგადაც უცაბედმა მერყეობამ და არასტაბილურობამ შესაძლოა წარმოშვას რისკი და გამოიწვიოს მომგებიანობის მნიშვნელოვანი ზარალი. ამის აღსაკვეთად რისკის დასაშვები დონის დაცვით რისკის მართვა ყოველდღიურად ხორციელდება. იმის გამო, რომ „თიბისი ლიზინგი“ სავალუტო რისკებს გასწევს, მას გავლენაზე რეაგირებისთვის კორპორაციული პოლიტიკები და პროცედურები აქვს. პოლიტიკის სწორად

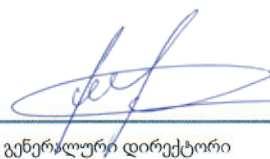
განსასაზღვრად და ადეკვატური ზომების მისაღებად მნიშვნელოვანი ეტაპია რისკების გამოვლენა და იდენტიფიცირება სწორ დროს, რადგან ფინანსური რისკების მართვა შეუძლებელია ამ რისკების გაზომვის შესაბამისი მეთოდოლოგიისა და პრაქტიკის გარეშე, რომელსაც კომპანიაში საფუძვლად ედება ყველა არსებული ფაქტი და მოსალოდნელი დაშვება.

ამ მეთოდოლოგიის თანახმად, მთავარი საოპერაციო ვალუტების - ევროსა და აშშ დოლარის ღია სავალუტო პოზიციების მონიტორინგი ინდივიდუალურად და კოლექტიურად ხორციელდება. პოზიციებთან დაკავშირებით გამოიყენება ადეკვატური შეზღუდვები და მათი შესრულების მაჩვენებლები კომპანიის ხელმძღვანელობის და გუნდის დონეზე აღირიცხება. კომპანიაზე სავალუტო რისკის გავლენის ხარისხს მაკონტროლებელი მხარეები აფასებენ ინდივიდუალური სავალუტო რისკის კოეფიციენტების, მთლიანი სავალუტო რისკის კოეფიციენტების და ღია სავალუტო პოზიციის კოეფიციენტების გათვალისწინებით. კომპანია სავალუტო რისკს ზღუდავს მისი კაპიტალის საფუძველზე, მისი მაქსიმალური რეზერვის 10%-ის ოდენობით განსაზღვრის გზით.

არასტაბილურობამ ყოველდღიურ საქმიანობებსა და ვალუტაში შესაძლოა გამოიწვიოს დანაკარგი, რომელიც სავალუტო რისკის მართვის და მოლოდინების და ჰეჯირების შეფასების გზით აღმოიფხვრება. კომპანიის მიზანია დახურული პოზიციის შენარჩუნება, რისთვისაც ის წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს იყენებს. ჰეჯირების ოპერაციები კომპანიის ჰეჯირებისა და რისკის მართვის სტრატეგიის მიხედვით ხორციელდება და ის გულისხმობს ფორვარდული ოპერაციების, სვოპ-ხელშეკრულებების, სპოტ-კონვერტაციებისა და საქართველოს სავალუტო ბაზარზე ხელმისაწვდომი სხვა ფინანსური პროდუქტების გამოყენებას. ფინანსური საქმიანობა, სალიზინგო პორტფელის ცვლილება და მოზიდული უცხოური ინვესტიცია შესაძლოა ჰეჯირების საგანი იყოს შესაბამის ურთიერთობაში შესვლის მომენტიდან.

შედეგად, დახურული სავალუტო პოზიცია კომპანიას არასასურველი მერყეობებისგან იცავს და ეხმარება მას პოტენციური დანაკარგების თავიდან აცილებაში ლარის გაუფასურების ან გამყარების დროს. ბოლო წლებში „თიბისი ლიზინგმა“ შეინარჩუნა ჰეჯირების პოზიცია სავალუტო რისკების ჰეჯირებისთვის, მთლიანი აქტივების საშუალოდ 4%-ის ფარგლებში მერყევი აგრეგირებული ღია სავალუტო პოზიციით.

სამეთვალყურეო საბჭოს თავჯდომარე
გიორგი თხელიძე

გენერალურ დირექტორი
გაიოზ გოგუა

სს თიბისი ლიზინგი

პასუხისმგებელი პირების განცხადება - 30 ივნისი 2022 წელი

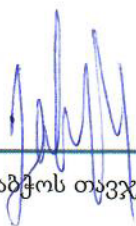
პასუხისმგებელი პირების განცხადება

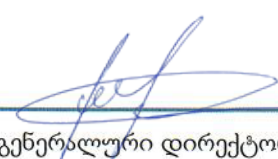
შუალედური მმართველობითი და ფინანსური ანგარიშგება მომზადდა მოქმედი კანონებისა და რეგულაციების შესაბამისად.

ჩვენ ვადასტურებთ, რომ:

- ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (IFRS) შესაბამისად მომზადებული ფინანსური ანგარიშგება სრულად, ზუსტად და სამართლიანად ასახავს კომპანიის აქტივებს, ვალდებულებებს, შემოსავალსა და ხარჯებს, ფინანსურ მდგომარეობას, მოგებასა და ზარალს და ფულად ნაკადებს.
- მმართველობითი ანგარიშგება მოიცავს ბიზნესისა და კომპანიის პოზიციის განვითარებისა და საქმიანობის სამართლიან მიმოხილვას, მათ წინაშე არსებული ძირითადი რისკებისა და გაურკვევლობების აღწერას.
- მმართველობითი და ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში არის სამართლიანი, დაბალანსებული და გასაგები და უზრუნველყოფს აქციონერებისთვის კომპანიის პოზიციის, საქმიანობისა და ბიზნეს სტრატეგიის შესაფასებლად საჭირო ინფორმაციის მიწოდებას.

პასუხისმგებლობის განცხადება დაამტკიცა კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭომ და მმართველმა საბჭომ.

სამეთვალყურეო საბჭოს თავჯდომარე
გიორგი თხელიძე

გენერალური დირექტორი
გაიოზ გოგუა

11 აგვისტო 2022

11 აგვისტო 2022

სს „თიბისი ლიზინგი“

ნახევარ წლიური ფინანსური ანგარიშგება

30 ივნისი 2022

სარჩევი

ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	1
მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება.....	2
კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება	3
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება	4

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1 შესავალი	5
2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა	5
3 კრიტიკული ბუღალტრული შეფასებები და განსჯა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას	16
4 ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	17
5 მოთხოვნები ბანკების მიმართ	17
6 გადახდილი ავანსები.....	18
7 ლიზინგის ხელშეკრულებებისთვის გადახდილი ავანსები.....	18
8 წმინდა ინვესტიციები ფინანსურ ლიზინგში	18
9 ბანკებიდან და ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	24
10 მომხმარებლებისგან მიღებული ავანსები.....	24
11 გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	25
12 სუბორდინირებული სესხები.....	25
13 სეგმენტური ანგარიშგება	26
14 პირდაპირი სალიზინგო დანახარჯები	29
15 ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	29
16 ფინანსური რისკის მართვა.....	30
17 კაპიტალის მართვა.....	35
18 წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	36
19 სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები	37

სს თიბისი ლიზინგი
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

ათას ლარში	შენიშვნა	30 ივნისი, 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	4	24,684	16,765
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	5	13,948	29,016
გადახდილი ავანსები	6	1,883	2,732
საგადასახადო აქტივები, წმინდა		6,476	6,825
ლიზინგის ხელშეკრულებებზე გადახდილი ავანსები	7	35,945	28,922
წმინდა ინვესტიცია ფინანსურ ლიზინგში	8	230,428	246,443
ძირითადი საშუალებები		3,976	4,194
არამატერიალური აქტივები		2,728	2,510
საინვესტიციო ქონება		2,407	2,385
ლიზინგის მიზნებისთვის შეძენილი აქტივები		1,352	-
ლიზინგის შეწყვეტის შედეგად დასაკუთრებული აქტივები		22,755	9,924
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	18	234	56
სხვა ფინანსური აქტივები		11,035	21,089
სხვა აქტივები		5	123
სულ აქტივები		357,856	370,984
ვალდებულებები			
ბანკებიდან და ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	9	184,576	207,635
მომხმარებლებისგან მიღებული ავანსები	10	22,407	16,918
გამომვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	11	58,463	58,342
სუბორდინირებული სესხები	12	32,022	33,691
სხვა ვალდებულებები		5,195	6,501
სულ ვალდებულებები		302,663	323,087
კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი		3,659	3,659
დამატებით შეტანილი კაპიტალი		7,550	7,550
გაუნაწილებელი მოგება		43,284	36,656
ფულადი ნაკადების ჰეჯირების რეზერვი		700	32
სულ კაპიტალი		55,193	47,897
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		357,856	370,984

სამეთვალყურეო სს ბჭოს თავმჯდომარე
გიორგი თხელიძე

ფინანსური დირექტორი
ნუგზარ ლოლაძე

11 აგვისტო 2022

გენერალური დირექტორი
გაიოზ გოგუა

სს თიბისი ლიზინგი

მოგება ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

<i>ათას ლარში</i>	შენიშვნა	HY 2022	FY 2021	HY 2021
შემოსავალი ფინანსური ლიზინგიდან		26,841	57,095	26,320
შემოსავალი საოპერაციო ლიზინგიდან		811	2,444	1,554
საპროცენტო ხარჯი		(12,033)	(24,786)	(12,908)
პირდაპირი სალიზინგო დანახარჯები	14	(4,605)	(9,044)	(4,658)
წმინდა სალიზინგო შემოსავალი		11,014	25,709	10,308
საკრედიტო ზარალის რეზერვი ფინანსურ ლიზინგში წმინდა ინვესტიციისთვის		(868)	3,084	(438)
წმინდა სალიზინგო შემოსავალი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის შემდეგ		10,146	28,793	9,870
საკრედიტო ზარალის რეზერვი სხვა ფინანსური აქტივებისთვის		(1,032)	(8,514)	(1,812)
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გადაფასებიდან		21	26	31
დასაკუთრებული აქტივების გაყიდვიდან/რელიზინგიდან მიღებული (ზარალი)/შემოსულობა		(36)	(82)	(116)
(ზარალი)/შემოსულობა დასაკუთრებული აქტივების თავდაპირველი აღიარებიდან		(14)	99	(87)
დასაკუთრებული აქტივების ჩამოფასება წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებამდე		(85)	(264)	(385)
შემოსულობა ზარალის გარეშე/(ზარალი შემოსულობის გარეშე) წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან	18	254	(2,769)	(1,910)
ვალუტის კონვერტაციიდან მიღებული (ზარალი შემოსულობის გამოკლებით)/შემოსულობა ზარალის გამოკლებით)		(325)	1,915	1,772
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	15	(4,460)	(10,174)	(4,541)
სხვა შემოსავალი		2,159	3,110	1,906
მოგება		6,628	12,140	4,728
სხვა სრული შემოსავალი:				
მუხლები, რომლებიც შესაძლებელია რეკლასიფიცირდეს მოგება-ზარალში:				
მოგება ფულადი ნაკადების ჰეჯირებიდან		668	264	364
მთლიანი სრული შემოსავალი		7,296	12,404	5,092

სს თიბისი ლიზინგი
კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება

<i>ათას ლარში</i>	სააქციო კაპიტალი	დამატებითი შენატანი კაპიტალში	ფულადი ნაკადების ჰეჯირების რეზერვი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
ნაშთი 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	3,659	7,550	(232)	24,516	35,493
წლის შემოსულობა	-	-	-	12,140	12,140
სხვა სრული შემოსულობა	-	-	264	-	264
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,659	7,550	32	36,656	47,897
წლის მოგება	-	-	-	6,628	6,628
სხვა სრული მოგება	-	-	668	-	668
ნაშთი 2022 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით	3,659	7,550	700	43,284	55,193

სს თბისი ლიზინგი
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

<i>ათასობით ლარში</i>	<i>შენიშვნა</i>	<i>HY 2022</i>	<i>FY 2021</i>
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
ფულადი სახსრები ლიზინგის მიმღებებისგან		83,048	187,563
ფულადი სახსრები ლიზინგის მიმღებებისგან ლიზინგის დაწყებამდე		6,640	11,979
დასაკუთრებული აქტივების გაყიდვიდან მიღებული ფულადი სახსრები		6,190	7,818
შეწყვეტილი ლიზინგის ხელშეკრულებებიდან მიღებული ფულადი სახსრები		3,771	1,621
მიმდინარე ანგარიშებიდან მიღებული პროცენტი		794	1,983
ანაზრებიდან მიღებული პროცენტი		539	652
ფულადი ნაკადების შემოდინება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან		-	-
ფინანსური ლიზინგის მიზნებისთვის აქტივების შესასყიდად გადახდილი ფულადი სახსრები		(63,062)	(156,963)
პირდაპირი სალიზინგო დანახარჯებისთვის გადახდილი ფულადი სახსრები		(8,168)	(8,076)
თანამშრომლებისთვის გადახდილი ფულადი სახსრები		(2,534)	(4,040)
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯებისთვის გადახდილი ფულადი სახსრები		(839)	(2,827)
ფულადი ნაკადების გადინება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან		(640)	(1,162)
საოპერაციო ლიზინგის მიზნებისთვის აქტივების შესასყიდად გადახდილი ფულადი სახსრები		-	-
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები		25,739	38,548
ბანკებიდან და ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებულ სესხებზე გადახდილი პროცენტი		(3,587)	(14,203)
გამოშვებული სავალო ფასიან ქალაქებზე გადახდილი პროცენტი		(3,983)	(7,032)
სუბორდინირებულ სესხებზე გადახდილი პროცენტი		(1,477)	(3,189)
გადახდილი გადასახადები		(7,008)	(14,517)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული/(საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები		9,684	(393)
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
ინვესტიციებისთვის გადახდილი ფულადი სახსრები		(1,390)	-
ძირითადი საშუალებების შესყიდვები		(29)	(164)
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(333)	(462)
ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(1,752)	(626)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
ბანკებიდან და ფინანსური დაწესებულებებიდან სესხების მიღება		50,355	63,120
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქალაქები		-	-
ანაზრებიდან მიღებული ფულადი სახსრები (მოთხოვნები ბანკების მიმართ)		27,888	40,538
ბანკებიდან და ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხების დაფარვა		(62,624)	(102,103)
ანაზრებზე გადახდილი ფულადი სახსრები (მოთხოვნები ბანკების მიმართ)		(14,716)	(51,341)
ლიზინგთან დაკავშირებული ვალდებულებების დაფარვა		(204)	(467)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული/(ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები		699	(50,253)
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(712)	(1,937)
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა / (შემცირება)		7,919	(53,209)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	4	16,765	69,974
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	4	24,684	16,765

5-37 გვერდებზე მოცემული შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

1 შესავალი

წინამდებარე ნახევარ წლიური ფინანსური ანგარიშგება წარმოადგენს სააქციო საზოგადოება თიბისი ლიზინგის 2022 წლის პირველი 6 თვის არააუდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებას, მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებას, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებასა და საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებას.

სს „თიბისი ლიზინგი“ (შემდგომში „კომპანია“) დაფუძნდა 2003 წელს და მდებარეობს საქართველოში. კომპანია არის დახურული სააქციო საზოგადოება, რომელიც შეზღუდულია აქციებით, შექმნილია საქართველოს რეგულაციების შესაბამისად და რეგისტრირებულია ვაკე-საბურთალოს რაიონული სასამართლოს მიერ საიდენტიფიკაციო ნომრით: 205016560.

კომპანიას 2022 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით ჰყავს 132 თანამშრომელი და ოპერირებს სათაო ოფისში და სამ საცალო ვაჭრობის ფილიალში.

2021 წლის 31 დეკემბრის და 2022 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით კომპანიის 100%-იანი წილის მფლობელი იყო სს თიბისი ბანკი („მშობელი კომპანია“). 2021 წლის 31 დეკემბრის და 2022 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით „თიბისი ლიზინგს“ არ ჰყავდა საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე.

იურიდიული მისამართი და საქმიანობის ადგილი. კომპანიის იურიდიული მისამართია: ჭავჭავაძის გამზ. 76მ, თბილისი 0160, საქართველო.

წარსადგენი ვალუტა. წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ქართულ ლარში („ლარი“) თუკი სხვა რამე არ არის მითითებული.

2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა

მომზადების საფუძველი. წინამდებარე ნახევარ წლიური ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას გამოყენებულია იგივე სააღრიცხვო პოლიტიკა, რაც წლიური აუდირებული ფინანსური ანგარიშგებისთვის, რომელიც მომზადდა 2021 წლის დასრულებული წლისთვის.

ფინანსური ინსტრუმენტები – შეფასების ძირითადი პირობები. სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების ყველაზე ზუსტი მაჩვენებელი აქტიურ ბაზარზე მოქმედი ფასია. აქტიური ბაზარი ისეთი ბაზარია, სადაც აქტივისა თუ ვალდებულების გარიგებები ისეთი სიხშირითა და მოცულობით დგება, რომ ფასწარმოქმნის შესახებ ინფორმაცია მუდმივად არსებობდეს. აქტიურ ბაზარზე მიმოქცევაში მყოფი ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება ფასდება, როგორც ცალკეული აქტივის ან ვალდებულების კოტირებული ფასის ნამრავლი საწარმოს მიერ ფლობილ რაოდენობაზე. ეს იმ შემთხვევაშიც ასეა, თუ ბაზრის ნორმალური დღიური სავაჭრო მოცულობა არ არის საკმარისი, რომ შთანთქას ფლობილი რაოდენობა და ერთიანი ოპერაციით პოზიციის გასაყიდად შეკვეთების განთავსებამ შეიძლება გავლენა მოახდინოს კოტირებულ ფასზე.

გარკვეული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომელთა ფასების შესახებ არ მოიპოვება გარე საბაზრო ინფორმაცია, გამოიყენება შეფასების ისეთი მეთოდები, როგორცაა დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდები ან გაშლილი ხელის პრინციპით შემდგარი ბოლოდროინდელი გარიგებებისა თუ ინვესტიციის ობიექტების ფინანსური მონაცემების გათვალისწინების მეთოდები. სამართლიანი ღირებულების შეფასებების ანალიზი ხდება

2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეების მიხედვით: (i) 1-ლი დონე - იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე, (ii) მე-2 დონე - ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა, და (iii) მე-3 დონე - ღირებულებითი შეფასების მეთოდები, რომლებიც არ ეყრდნობა მხოლოდ დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს (ე. ი. შეფასება მოითხოვს მნიშვნელოვან არაემპირიულ ამოსავალ მონაცემებს). სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში დონეებს შორის გადატანა ჩაითვლება განხორციელებულად საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს.

გარიგების დანახარჯები არის ზღვრული ხარჯები, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება ფინანსური ინსტრუმენტის შესყიდვას, გამოშვებას ან გასხვისებას. ზღვრული ხარჯი ისეთი ხარჯია, რომელიც არ გაიწეოდა, გარიგება რომ არ შემდგარიყო. გარიგების დანახარჯებში შედის აგენტებისთვის (მათ შორის თანამშრომლებისთვის, რომლებიც გაყიდვების აგენტების ფუნქციას ასრულებენ), ბროკერებისა და დილერებისთვის გადახდილი საკომისიო, მარეგულირებელი ორგანოებისა და ფასიანი ქაღალდების ბირჟების მოსაკრებლები და აქტივების გადაცემისთვის დაწესებული გადასახადები და მოსაკრებლები. გარიგების დანახარჯები არ მოიცავს სავალო ინსტრუმენტების პრემიებსა თუ დისკონტებს, ფინანსურ დანახარჯებსა თუ შიდა ადმინისტრაციულ ან ფლობის ხარჯებს.

ამორტიზებული ღირებულება არის ღირებულება, რომლითაც შეფასდა ფინანსური ინსტრუმენტი თავდაპირველი აღიარების დროს, გამოკლებული სესხის ძირითადი თანხის დასაფარად გადასახდელი თანხები, დამატებული დარიცხული პროცენტი და, ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, გამოკლებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნებისმიერი რეზერვი. დარიცხული პროცენტი მოიცავს იმ გარიგების დანახარჯების ამორტიზაციას, რომლებიც თავდაპირველი აღიარების დროს მომდევნო პერიოდზე გადატანილი და ვადამოსული თანხის ყოველგვარი პრემიასა თუ დისკონტს, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. დარიცხული საპროცენტო შემოსავალი და დარიცხული საპროცენტო ხარჯი, მათ შორის როგორც დარიცხული კუპონი, ისე ამორტიზებული დისკონტი და პრემია (წარმოქმნისას შემდგომ პერიოდზე გადატანილი საკომისიოს ჩათვლით, ასეთის არსებობის შემთხვევაში), ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში არ არის ინდივიდუალურად წარმოდგენილი და არ აისახება შესაბამისი მუხლების საბალანსო ღირებულებებში.

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდი არის საპროცენტო შემოსავლისა და საპროცენტო ხარჯის შესაბამის პერიოდზე გადანაწილების მეთოდი პერიოდის მუდმივი საპროცენტო განაკვეთის (ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის) მისაღებად საბალანსო ღირებულებაზე. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ახორციელებს ფულადი სახსრების მომავალში მოსალოდნელი გადახდების ან შემოდინებების (სამომავლო საკრედიტო ზარალების გამოკლებით) დისკონტირებას ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელ ვადაზე ან, თუ მართებულია, უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, ფინანსური ინსტრუმენტის საერთო საბალანსო ღირებულებამდე.

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით ხდება ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების დისკონტირება პროცენტის მომდევნო გადაფასების თარიღამდე, გარდა პრემიისა თუ დისკონტისა, რომელიც ასახავს საკრედიტო სპრედს ინსტრუმენტის ცვალებად განაკვეთზე ან სხვა ცვლადებზე, რომლებიც საბაზრო განაკვეთების მიხედვით არ კორექტირდება. ასეთი პრემიებისა და დისკონტების ამორტიზაცია ხდება ინსტრუმენტის მთლიან მოსალოდნელ ვადაზე. დისკონტირებული (დღევანდელი) ღირებულების გაანგარიშება მოიცავს ხელშეკრულების მხარეებს შორის გადახდილ თუ მიღებულ ყველა საკომისიოს, რომლებიც წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს. შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, თავდაპირველი აღიარებისას უნდა განისაზღვროს საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი, მაგალითისთვის, სახელშეკრულებო გადახდების ნაცვლად, ის თავდაპირველი აღიარებისას მოსალოდნელი ფულადი სახსრების საფუძველზე გამოითვლება.

2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტები – თავდაპირველი აღიარება. სამართლიანი ინსტრუმენტები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თავდაპირველად აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით. ყველა დანარჩენი ფინანსური ინსტრუმენტი თავდაპირველად აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც კორექტირდება გარიგების დანახარჯების მიხედვით. სამართლიან ღირებულებას თავდაპირველი აღიარებისას ყველაზე ზუსტად ასახავს გარიგების ფასი. თავდაპირველ აღიარებაზე შემოსულობა ან ზარალი მხოლოდ მაშინ აისახება, როდესაც სამართლიანი ღირებულება და გარიგების ფასი განსხვავებულია, რომლის მტკიცებულებასაც შეიძლება წარმოადგენდეს იმავე ინსტრუმენტის სხვა მიმდინარე დაკვირვებადი საბაზრო ოპერაციები ან შეფასების ხერხი, რომელიც გულისხმობს მხოლოდ ემპირიული ამოსავალი მონაცემების გამოყენებას. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის აღიარება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივებისთვის და სავალო ინსტრუმენტებში ინვესტიციებისთვის, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, რაც იწვევს მყისიერ საბუღალტრო ზარალს.

ფინანსური აქტივების ყველა ყიდვა-გაყიდვა, რომელიც მოითხოვს მიწოდებას რეგულაციით ან ბაზარზე დამკვიდრებული პრაქტიკით (ყიდვა-გაყიდვა „სტანდარტული პროცედურით“) გათვალისწინებულ ვადაში, აღირიცხება გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც კომპანია იღებს ფინანსური აქტივის მიწოდების ვალდებულებას. ყველა დანარჩენი შესყიდვის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც საწარმო ხდება ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო პირობების მხარე.

ფინანსური აქტივები – კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება – შეფასების კატეგორიები. კომპანია ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას განსაზღვრავს შემდეგი შეფასების კატეგორიების მიხედვით: სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით და ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული. ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება დამოკიდებულია: (i) კომპანიის ბიზნესმოდელზე, რომელიც გამოიყენება შესაბამისი აქტივების პორტფელის მართვისთვის და (ii) აქტივის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მახასიათებლებზე.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება – საკრედიტო ზარალის რეზერვი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის. კომპანია პერსპექტიულ საფუძველზე აფასებს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ამორტიზებული ღირებულებით და სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, შეფასებული სავალო ინსტრუმენტებისთვის, ისევე როგორც სალიზინგო ვალდებულებისა და ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებიდან წარმოქმნილი რისკისთვის. კომპანია ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის აფასებს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს და აღიარებს საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში აისახება: (i) მიუკერძოებელი და ალბათობით შეწონილი თანხა, რომელიც განისაზღვრება შესაძლო შედეგების სპექტრის შეფასებით, (ii) ფულის დროითი ღირებულება და (iii) ყველა მიზანშეწონილი და დასაბუთებადი ინფორმაცია, რომელიც ხელმისაწვდომია მეტისმეტი დანახარჯებისა და ძალისხმევის გაწევის გარეშე თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს წარსული მოვლენების, არსებული მდგომარეობისა და სამომავლო ვითარების პროგნოზის შესახებ.

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ინსტრუმენტები წარმოდგენილია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის გარეშე. სალიზინგო ვალდებულებებისა და ფინანსური გარანტიების შემთხვევაში, ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ხდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცალკე ანარცხების აღიარება ვალდებულების სახით. სავალო ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ამორტიზებული ღირებულების ცვლილებები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის გამოკლებით, აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, ხოლო საბალანსო ღირებულების სხვა ცვლილებები აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, სავალო ინსტრუმენტებზე შემოსულობას გამოკლებული ზარალი.

2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

კომპანია იყენებს გაუფასურების სამი სტადიის მოდელს, რომელიც ეფუძნება თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ცვლილებებს საკრედიტო ხარისხში.

- 1-ლი სტადია: ფინანსური ინსტრუმენტი, რომელიც თავდაპირველი აღიარებისას არ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, მიეკუთვნება 1-ელ სტადიას. 1-ელ სტადიაზე მყოფი ფინანსური აქტივების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება იმ ოდენობით, რომელიც უდრის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის იმ ნაწილს, რომელსაც განაპირობებს მომდევნო 12 თვის განმავლობაში ან ხელშეკრულების დაფარვის თარიღამდე (რომელიც უფრო ხანმოკლე ვადაა) შესაძლო დეფოლტის მოვლენა („12-თვიანი საკრედიტო ზარალი“).
- მე-2 სტადია: თუ კომპანია გამოავლენს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, აქტივი გადავა მე-2 სტადიაზე და მისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შეფასდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის საფუძველზე, ანუ სახელშეკრულებო ვადის ამოწურვამდე, მაგრამ მოსალოდნელი ავანსების გათვალისწინებით, ასეთის არსებობის შემთხვევაში („არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“).
- მე-3 სტადია: თუ კომპანია განსაზღვრავს, რომ ფინანსური აქტივი არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, აქტივი გადავა მე-3 სტადიაზე და მისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შეფასდება, როგორც არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.
- იმ ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, რომლებიც არის შექმნილი ან შექმნილი გაუფასურებული. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ყოველთვის ფასდება, როგორც აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

ფინანსური აქტივები – ჩამოწერა. ფინანსური აქტივები მთლიანად ან ნაწილობრივ ჩამოიწერება, როდესაც კომპანია ამოწურავს თანხის ამოღების ყველა პრაქტიკულ შესაძლებლობას და დაასკვნის, რომ აღარ არსებობს თანხის ამოღების გონივრული მოლოდინი. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტას. კომპანიამ შეიძლება ჩამოწეროს ფინანსური აქტივები, რომელთა მიმართ აღსრულების ღონისძიებები ჯერ კიდევ ხორციელდება, როდესაც კომპანია ცდილობს იმ თანხების ამოღებას, რომელთა გადახდის სახელშეკრულებო უფლება არსებობს, თუმცა, არ არსებობს ამოღების გონივრული მოლოდინი.

ფინანსური აქტივები – აღიარების შეწყვეტა. კომპანია ფინანსური აქტივების აღიარებას წყვეტს, როდესაც (ა) მოხდა აქტივების გამოსყიდვა ან მათთან დაკავშირებულ ფულად ნაკადებზე უფლებას ვადა სხვაგვარად გაუვიდა, ან (ბ) კომპანიამ სხვას გადასცა ფინანსური აქტივებიდან ფულადი

ნაკადების მიღების უფლება ან დადო აქტივის გადაცემის ხელშეკრულება, რომლითაც (i) აგრეთვე გადასცა აქტივების საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკი და სარგებელი ან (ii) საკუთრებასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი არც გადაცემულია და არც შენარჩუნებულია, მაგრამ კონტროლი არ არის შენარჩუნებული. გადაცემულ აქტივზე კონტროლი ნარჩუნდება, თუ მიმღებ სუბიექტს არ გააჩნია გადაცემული აქტივის გაყიდვის პრაქტიკული შესაძლებლობა არადაკავშირებულ მესამე მხარეზე და აქტივის გადაცემაზე შეზღუდვების დაწესების გარეშე.

2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები – მოდიფიცირება. კომპანია ზოგჯერ ახდენს ფინანსური აქტივების სახელშეკრულებო პირობების რესტრუქტურირებას ან სხვაგვარ მოდიფიკაციას. კომპანია აფასებს,

არის თუ არა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიკაცია არსებითი, რა დროსაც, სხვა ფაქტორებთან ერთად, მხედველობაში იღებს შემდეგსაც: ნებისმიერი ახალი სახელშეკრულებო პირობა, რომელიც არსებითად მოქმედებს აქტივის რისკის პროფილზე (მაგ. მოგების წილი ან კაპიტალზე უკუგება), მნიშვნელოვანი ცვლილება საპროცენტო განაკვეთში, ვალუტაში გამოხატვის

ცვლილება, ახალი უზრუნველყოფის საგანი ან საკრედიტო ხარისხის გაუმჯობესება, რომელიც საგრძნობლად მოქმედებს აქტივთან დაკავშირებულ საკრედიტო რისკზე ან ლიზინგის მნიშვნელოვნად გახანგრძლივება, როდესაც მსესხებელს არ აქვს ფინანსური სიმძნელები.

თუ მოდიფიცირებული პირობები არსებითად განსხვავებულია, თავდაპირველი აქტივიდან ფულად ნაკადებზე უფლება შეწყდება და კომპანია შეწყვეტს თავდაპირველი ფინანსური აქტივის აღიარებას და ახალ აქტივს აღიარებს სამართლიანი ღირებულებით. რესტრუქტურირების თარიღად მიიჩნევა თავდაპირველი აღიარების თარიღი გაუფასურების შემდგომი გამოთვლის მიზნებისათვის, მათ შორის იმის განსაზღვრისთვის, ადგილი ჰქონდა თუ არა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას. კომპანია შეაფასებს ასევე ახალი ლიზინგი ან სავალო ინსტრუმენტი აკმაყოფილებს თუ არა მხოლოდ ძირითადი თანხის და პროცენტის გადახდის („SPPI“) კრიტერიუმს. შეწყვეტილი თავდაპირველი აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და ახალი, მნიშვნელოვნად მოდიფიცირებული აქტივის სამართლიან ღირებულებას შორის ნებისმიერი სხვაობა მოგება-ზარალში აღიარდება, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ეს განსხვავება მიეკუთვნება მფლობელებთან კაპიტალურ ოპერაციას.

ისეთ ვითარებაში, როდესაც რესტრუქტურირება გამოწვეული იყო პარტნიორის ფინანსური სირთულეებით და თავდაპირველად შეთანხმებული გადახდების განხორციელების უუნარობით, კომპანია შეადარებს თავდაპირველ და გადასინჯულ ფულად ნაკადებს, რათა შეაფასოს აქტივის რისკები და სარგებელი არსებითად განსხვავებულია თუ არა ხელშეკრულების მოდიფიცირების შედეგად. თუ რისკები და სარგებელი არ იცვლება, მაშინ მოდიფიცირებული აქტივი მნიშვნელოვნად არ განსხვავდება თავდაპირველი აქტივისგან და მოდიფიცირება აღიარების შეწყვეტას არ გამოიწვევს. კომპანია ხელახლა გამოითვლის საერთო საბალანსო ღირებულებას მოდიფიცირებული სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების დისკონტირებით თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით (ან კრედიტით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით შექმნილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის („POCI“ აქტივები)) და მოდიფიცირების შემოსულობას ან ზარალს მოგება-ზარალში აღიარებს.

ფინანსური ვალდებულებები – შეფასების კატეგორიები. ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირებულია, როგორც შემდგომ ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული, გარდა (i) სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, შეფასებული ფინანსური ვალდებულებებისა: ეს კლასიფიკაცია ეხება წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს, სავაჭროდ განკუთვნილ ფინანსურ ვალდებულებებს (მაგ., ფასიანი ქაღალდების მოკლე პოზიცია), პირობით ანაზღაურებას, რომელიც შემძენის მიერ არის აღიარებული საწარმოთა გაერთიანებისას და სხვა ფინანსურ ვალდებულებებს, რომლებსაც ეს კატეგორია აქვთ მინიჭებული თავდაპირველი აღიარებისას და (ii) ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებისა და სალიზინგო ვალდებულებებისა.

ფინანსური ვალდებულებები – აღიარების შეწყვეტა. ფინანსური ვალდებულებების აღიარება შეწყდება, როდესაც ისინი დაიფარება (ანუ როდესაც ხელშეკრულებაში მითითებული ვალდებულება შესრულდება, გაუქმდება ან ვადა ამოეწურება).

კომპანიასა და მის თავდაპირველ გამსესხებლებს შორის მნიშვნელოვნად განსხვავებული პირობების მქონე სავალო ინსტრუმენტების გაცვლა, ასევე არსებული ფინანსური ვალდებულებების პირობების მნიშვნელოვანი მოდიფიცირება, აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების

2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

დაფარვა და ახალი ფინანსური ვალდებულების აღიარება. პირობები მნიშვნელოვნად განსხვავებულია, თუ ახალი პირობებით ფულადი ნაკადების დისკონტირებული ახლანდელი ღირებულება, გადახდილი საკომისიოს ჩათვლით და მიღებული საკომისიოს გამოკლებით, რომელიც

დისკონტირებულია თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით, სულ მცირე 10%-ით განსხვავდება თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების დარჩენილი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული დღევანდელი ღირებულებისგან. თუ სავალო ინსტრუმენტების გაცვლა ან პირობების მოდიფიცირება დაფარვის სახით აღირიცხება, ნებისმიერი გაწეული დანახარჯი ან საკომისიო აღიარდება დაფარვისას წარმოქმნილ შემოსულობის ან ზარალის ნაწილად. თუ გაცვლა ან

მოდიფიცირება დაფარვის სახით არ აღირიცხება, ნებისმიერი დანახარჯით ან საკომისიოთი კორექტირდება ვალდებულების საბალანსო ღირებულება და ამორტიზდება მოდიფიცირებული ვალდებულების დარჩენილ ვადაში.

ვალდებულებების მოდიფიცირება, რომელიც არ იწვევს დაფარვას, აღირიცხება, როგორც შეფასების ცვლილება, კუმულაციური ამოქაჩვის მეთოდით, შემოსულობის ან ზარალის მოგება-ზარალში ასახვით, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც საბალანსო ღირებულებებს შორის სხვაობა ეკონომიკური შინაარსით მიეკუთვნება მფლობელებთან კაპიტალურ ოპერაციას.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები არის მუხლები, რომლებიც იოლად კონვერტირდება ნაღდი ფულის წინასწარ ცნობილ ოდენობად და რომლებსაც აქვს ღირებულების ცვლილების უმნიშვნელო რისკი. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდი ფულის ნაშთს სალაროში და ნაღდი ფულის ნაშთს ბანკებში, რომელთა თავდაპირველი ვადა სამ თვეზე ნაკლებია. ფულადი სახსრები, რომლებიც შეზღუდულია განთავსებიდან სამ თვეზე მეტი ხნის ვადით, არ შედის ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებში, როგორც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, ისე ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მიზნებისათვის. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით, ვინაიდან: (i) მათი ფლობის მიზანია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება და ეს ფულადი ნაკადები წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს, და (ii) ისინი არ არის კლასიფიცირებული, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

მოთხოვნები ბანკის მიმართ. მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ მოიცავს ბანკებში განთავსებულ თანხებს, რომელთა თავდაპირველი ვადა სამ თვეზე მეტია და შეზღუდული წვდომის დეპოზიტებს, რომელთა გამოყენება არ არის შესაძლებელი ამ ნაშთებზე დაწესებული შეზღუდვების გამო.

საპროცენტო შემოსავალი საბანკო ანაზრებზე. საპროცენტო შემოსავალი საბანკო ანაზრებზე აღირიცხება დარიცხვის მეთოდით, სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით და მოიცავს შემოსავალს საბანკო ანაზრებიდან და ბანკებში განთავსებული მიმდინარე ანგარიშებიდან. საპროცენტო შემოსავალი საბანკო ანაზრებიდან აღიარებულია, როგორც სხვა შემოსავალი მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

ლიზინგის დასაწყისი. ლიზინგის დასაწყისად მიიჩნევა ლიზინგის ხელშეკრულების თარიღსა და ვალდებულებების აღების თარიღს შორის უფრო ადრინდელი. ამ განმარტების მიზნით, ვალდებულება უნდა იყოს წერილობითი, ხელმოწერილი გარიგებაში ჩართული მხარეების მიერ და მკაფიოდ უნდა აყალიბებდეს გარიგების ძირითად პირობებს.

ლიზინგის ვადის დასაწყისი. ლიზინგის ვადის დასაწყისი არის თარიღი, როდესაც ლიზინგის მიმღებს ეძლევა ლიზინგით მიღებული აქტივის გამოყენების უფლება. ეს არის ლიზინგის თავდაპირველი აღიარების თარიღი.

წმინდა ინვესტიცია ფინანსურ ლიზინგში/ფინანსური ლიზინგის აღიარება. თუ კომპანია ლიზინგის გამცემად გამოდის ისეთ ლიზინგში, რომელიც საკუთრებასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკსა და სარგებელს გადასცემს ლიზინგის მიმღებს, ლიზინგით გადაცემული აქტივები

2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

წარმოდგენილია, როგორც წმინდა ინვესტიცია ფინანსურ ლიზინგში. წმინდა ინვესტიცია ლიზინგში გამოითვლება,

როგორც მინიმალური სალიზინგო გადახდების აგრეგირებული თანხა, რაც წარმოადგენს ლიზინგის მიმღების მიერ გარანტირებულ თანხებს და ნებისმიერ არაგარანტირებულ ნარჩენ ღირებულებას (ლიზინგში მთლიან ინვესტიციასთან ერთად), რომლებიც დისკონტირებულია ლიზინგის ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთით. ლიზინგის ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი არის დისკონტირების განაკვეთი, რომლითაც ლიზინგის

დასაწყისში ლიზინგში მთლიანი ინვესტიციის დღევანდელი ღირებულება უდრის სალიზინგო აქტივის სამართლიან ღირებულებას.

სხვაობა ლიზინგში მთლიან ინვესტიციასა და წმინდა ინვესტიციას შორის წარმოადგენს გამოუმუშავებელ ფინანსურ შემოსავალს. გამოუმუშავებელი ფინანსური შემოსავალი ამორტიზდება ლიზინგის ვადის განმავლობაში ლიზინგში ნაგულისხმევი დისკონტირების განაკვეთით.

მომწოდებლისთვის ლიზინგის დაწყებამდე გადახდილი ავანსები აღირიცხება ან როგორც ლიზინგის ხელშეკრულებისთვის გადახდილი ავანსები, ან როგორც ქვემოთ აღწერილი წინასწარი გადახდები.

კომპანიის მიერ ლიზინგის მიმღებისგან წინასწარ, ლიზინგის ვადის დაწყებამდე, მიღებული გადახდები აღირიცხება, როგორც მომხმარებლებისგან მიღებული ავანსები და კორექტირდება ფინანსურ ლიზინგში წმინდა ინვესტიციების მიხედვით ლიზინგის ვადის დასაწყისში.

საოპერაციო ლიზინგი. თუ კომპანია გამოდის ლიზინგის გამცემად ისეთ სალიზინგო ურთიერთობაში, რომელშიც არ ხდება საკუთრებასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკისა და სარგებლის გადაცემა კომპანიისგან ლიზინგის მიმღებზე, მისაღები სალიზინგო გადახდები აღიარდება, როგორც სალიზინგო შემოსავალი ლიზინგის ვადაზე დარიცხვის წრფივი მეთოდით. ლიზინგის ვადა არის უცვლადი დროის პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც ლიზინგის მიმღებს ლიზინგით აქვს მიღებული აქტივი, დამატებითი ვადების გათვალისწინებით, რომელთა განმავლობაშიც ლიზინგის მიმღებს შეუძლია განაგრძოს აქტივის ლიზინგი, დამატებითი გადასახადით ან მის გარეშე, როდესაც ლიზინგის დასაწყისში საკმარისად სარწმუნოა, რომ ლიზინგის მიმღები გამოიყენებს აღნიშნულ შესაძლებლობას. საოპერაციო ლიზინგის აქტივების აღრიცხვის პოლიტიკა განსაზღვრულია ქვემოთ, ძირითადი საშუალებების ნაწილში.

ლიზინგის ხელშეკრულებებზე გადახდილი ავანსები. ლიზინგის ხელშეკრულებებზე გადახდილი ავანსები წარმოადგენს საავანსო გადახდებს სალიზინგო აქტივების შესასყიდად, რომლებიც გადადის ფინანსურ ლიზინგში განხორციელებულ წმინდა ინვესტიციაში ლიზინგის ხელშეკრულების გაფორმების თარიღით.

შეწყვეტილი ლიზინგებიდან მისაღები თანხები. კომპანია იჯარის ხელშეკრულების შეწყვეტის მომენტში აღიარებს დაუფარავ მოთხოვნას, როგორც დებიტორული დავალიანება შეწყვეტილი კონტრაქტებიდან. მოთხოვნები (მისაღები თანხები) აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით, რასაც აკლდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

ლიზინგის მიმღებებზე გაცემული სესხები. შეწყვეტილი ლიზინგებიდან მისაღები თანხები რეკლასიფიცირდება ლიზინგის მიმღებებისთვის გაცემულ სესხებში გარკვეულ შემთხვევებში, როდესაც მისაღები თანხები ვადაგადაცილებულია და ყოფილ ლიზინგის მიმღებსა და კომპანიას შორის არსებობს შეთანხმება ძირითადი თანხის გადახდაზე დარიცხულ პროცენტთან ერთად. სესხების აღიარება თავდაპირველად ხდება მისაღები დავალიანების თვითღირებულებით, რასაც აკლდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და შემდეგ ამორტიზებული ღირებულებით, რომელსაც აკლდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

გადახდილი ავანსები. გადახდილი ავანსები ძირითადად შედგება სალიზინგო აქტივების დასაზღვევად, საოპერაციო ლიზინგით გადასაცემი აქტივებისთვის გადახდილი ავანსებისგან და სხვა

2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

წინასწარი გადახდებისგან. გადახდილი ავანსები აღირიცხება გაუფასურების რეზერვით შემცირებული თვითღირებულებით. თუ წინასწარი გადახდის ანაზღაურებადი ღირებულება ნაკლებია მის საბალანსო ღირებულებაზე, წინასწარი გადახდის საბალანსო ღირებულება მცირდება

მის ანაზღაურებად ღირებულებამდე. სხვაობა წარმოადგენს გაუფასურების ზარალს, რომელიც აღიარდება ხარჯის სახით იმ წლის მოგებაში ან ზარალში, რომლის განმავლობაშიც ის წარმოიქმნა. წინასწარი გადახდების გაუფასურება ფასდება ინდივიდუალურად.

სხვა მოთხოვნები. სხვა მოთხოვნების აღიარება თავდაპირველად ხდება სამართლიანი ღირებულებით და შემდეგ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით, გამოკლებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი. მოთხოვნების მოსალოდნელი

საკრედიტო ზარალი განისაზღვრება მაშინ, როდესაც არსებობს ობიექტური მტკიცებულება იმისა, რომ კომპანია ვერ შეძლებს ყველა მისაღები თანხის ამოღებას მოთხოვნების თავდაპირველი პირობების თანახმად. მოვალის მნიშვნელოვანი ფინანსური სიმძნელები, იმის ალბათობა, რომ მოვალე გაკოტრდება ან განიცდის ფინანსურ რეორგანიზაციას, და თანხების გადაუხდელობა ან ვადაგადაცილება მიიჩნევა იმის ნიშნებად, რომ სავაჭრო მოთხოვნები გაუფასურდა.

ანარიცხების ოდენობა განისაზღვრება, როგორც სხვაობა აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და სავარაუდო სამომავლო ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებას შორის, რომელიც დისკონტირებულია თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. აქტივის საბალანსო ღირებულება მცირდება გაუფასურების რეზერვის ანგარიშის მეშვეობით და დანაკარგის თანხის აღიარება ხდება მოგებაში და ზარალში. თუ სხვა მოთხოვნები უიმედოდ ჩაითვლება, ის ჩამოიწერება სხვა მოთხოვნების გაუფასურების რეზერვის ანგარიშიდან. ჩამოწერილი თანხების შემდგომი ამოღება კრედიტდება მოგებაში ან ზარალში.

ლიზინგის შეწყვეტის შედეგად დასაკუთრებული აქტივები. ფინანსური და საოპერაციო ლიზინგის ხელშეკრულებების შეწყვეტის შედეგად დაბრუნებული აქტივები ითვლება ისეთ აქტივებად, რომლებიც შეიძლება გაიყიდოს ან ხელახლა გადაიყეს ლიზინგით. როდესაც აქტივები საოპერაციო ლიზინგით გაიცემა, მისაღები სალიზინგო გადასახადის აღიარება ხდება ლიზინგიდან შემოსავლად წრფივი მეთოდით ლიზინგის მთელ პერიოდზე. კომპანია ამ აქტივების სამართლიან ღირებულებას განსაზღვრავს შესაბამისი ლიზინგის ხელშეკრულების შეწყვეტის თარიღით შიდა შემფასებლის მიერ ჩატარებული შეფასების საფუძველზე. კომპანია წმინდა მიღებადი ღირებულებას განსაზღვრავს საანგარიშგებო თარიღისთვის, როგორც გასაყიდ ფასს, რომელიც შემცირებულია გაყიდვის ოპერაციისთვის საჭირო ყველა სავარაუდო დანახარჯით. სამართლიანი ღირებულება და გასაყიდი ფასი განისაზღვრება შიდა და გარე შემფასებლების მიერ საბაზრო შედარების, დანახარჯებისა თუ შემოსავლის მიდგომებით.

ძირითადი საშუალებები. ძირითადი საშუალებები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება აკუმულირებული ცვეთა და გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

ხელმძღვანელობა თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის აფასებს, არსებობს თუ არა ძირითადი საშუალებების გაუფასურების რაიმე ნიშანი. ასეთი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში, ხელმძღვანელობა განსაზღვრავს აღდგენით ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრება, როგორც აქტივის გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებასა და მისი გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესი. საბალანსო ღირებულება მცირდება აღდგენით ღირებულებამდე და გაუფასურების ზარალი აისახება წლის მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში. გაუფასურების ზარალი, რომელიც აღიარებულია აქტივისათვის წინა წლებში, შებრუნდება, თუ ადგილი ჰქონდა ცვლილებას გაანგარიშებებში, რომლებიც გამოყენებული იქნა აქტივის გამოყენების ღირებულების ან გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებული სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის მიზნით.

2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

გაყიდვის შედეგად მიღებული შემოსულობა და ზარალი, რომლებიც განისაზღვრება მიღებული შემოსავლების შედარებით საბალანსო ღირებულებასთან, აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

ცვეთა. მიწას ცვეთა არ ერიცხება. ძირითადი საშუალებების სხვა მუხლების ცვეთა გამოიანგარიშება კლებადი ნაშთის მეთოდით, რათა მოხდეს მათი ხარჯის განაწილება ნარჩენ ღირებულებაზე მათი სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, გარდა ავტომობილებისა, რომლებიც გადაცემულია საოპერაციო ლიზინგით, რა შემთხვევაშიც გამოიყენება ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდი. სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადები მოცემულია ცხრილში:

	წელი
კომპიუტერული ტექნიკა და საოფისე აღჭურვილობა	5
სატრანსპორტო საშუალებები და საოპერაციო ლიზინგით გადაცემული ავტოტრანსპორტი	5
ავეჯი და მოწყობილობები	5
სალიზინგო ქონების გაუმჯობესება	6.5
აქტივის გამოყენების უფლება	3

აქტივის ნარჩენი ღირებულება არის სავარაუდო თანხა, რომელსაც ბანკი ამჟამად მიიღებდა ამ აქტივის გაყიდვით, რასაც აკლდება გაყიდვის სავარაუდო ხარჯები, იმ შემთხვევაში, თუ აქტივები უკვე იმ სიძველისაა და იმ მდგომარეობაშია, როგორც ეს მოსალოდნელია მისი სასარგებლო გამოყენების ვადის ბოლოს. აქტივის ნარჩენი ღირებულება წელიწადში თუ კომპანია მოელის აქტივის გამოყენებას მისი ფიზიკური მომსახურების ვადის ბოლომდე. ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის აქტივების ნარჩენი ღირებულება და სასარგებლო მომსახურების ვადები გადაისინჯება და, საჭიროების შემთხვევაში, დაკორექტირდება.

არამატერიალური აქტივები. კომპანიის არამატერიალურ აქტივებს აქვს სასარგებლო გამოყენების განსაზღვრული ვადა და, ძირითადად, მოიცავს კაპიტალიზებულ კომპიუტერული პროგრამულ უზრუნველყოფას და ლიცენზიებს.

შემენილი კომპიუტერული პროგრამული უზრუნველყოფის და ლიცენზიების კაპიტალიზება ხდება იმ ხარჯების საფუძველზე, რომლებიც გაწეულია ამ პროგრამული უზრუნველყოფის შესაძენად და სამუშაო პირობებში მოსაყვანად.

საწარმოს კონტროლის ქვეშ მყოფ იდენტიფიცირებად და უნიკალურ პროგრამული უზრუნველყოფასთან დაკავშირებული ხარჯები აღირიცხება, როგორც არამატერიალური აქტივები, თუ მოსალოდნელია, რომ შემოდინებული ზღვრული ეკონომიკური სარგებელი გადააჭარბებს ხარჯებს. კაპიტალიზებული ხარჯები მოიცავს პროგრამული უზრუნველყოფის განვითარების ჯგუფში შემავალი პერსონალის ხარჯებს და შესაბამის ზედნაღებ ხარჯებს. ყველა სხვა ხარჯი, რომელიც კომპიუტერების პროგრამულ უზრუნველყოფას უკავშირდება, მაგ. მატერიალურ-ტექნიკური უზრუნველყოფა, აღირიცხება მათი გაწევის დროს.

არამატერიალური აქტივები ამორტიზდება დარიცხვის წრფივი მეთოდით მათი სასარგებლო გამოყენების ვადის განმავლობაში:

2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

წელი

საწარმოო რესურსების დაგეგმვის (ERP) პროგრამული უზრუნველყოფის ლიზინგით
გადაცემა 10
სხვა არამატერიალური აქტივები 5-7

გაუფასურების შემთხვევაში არამატერიალური აქტივების საბალანსო ღირებულება შემცირდება მათი გამოყენების ღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უფრო მაღალ ღირებულებამდე.

საინვესტიციო ქონება. საინვესტიციო ქონება არის კომპანიის მიერ სალიზინგო შემოსავლის მიღების ან კაპიტალის ღირებულების ზრდის მიზნით ფლობილი ქონება, რომელიც კომპანიას არ აქვს დაკავებული. საინვესტიციო ქონების თავდაპირველი აღიარება ხდება თვითღირებულებით, გარიგების დანახარჯების ჩათვლით და შემდეგ ხელშეორედ ფასდება განახლებული სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც ასახავს საბაზრო პირობებს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება არის ფასი, რომლითაც ქონება გაიცვლება სათანადოდ ინფორმირებულ, გარიგების მოსურნე მხარეებს შორის გაშლილი ხელის პრინციპით.

აქტიურ ბაზარზე მიმდინარე ფასების არარსებობის გამო კომპანია ინფორმაციას სხვადასხვა წყაროდან იღებს, მათ შორისაა:

- (ა) აქტიურ ბაზარზე განსხვავებული ხასიათის, მდგომარეობის ან ადგილმდებარეობის მქონე ქონების საბაზრო ფასი, რომელიც კორექტირდება, რათა ასახოს ეს განსხვავებები;
- (ბ) მსგავსი ქონების ბოლოდროინდელი ფასები ნაკლებად აქტიურ ბაზრებზე, კორექტირებით, რომლებიც ასახავს ყოველგვარ ცვლილებას ეკონომიკურ პირობებში ამ ფასებით შემდგარი გარიგებების თარიღის შემდეგ; და
- (გ) დისკონტირებული პროგნოზირებული ფულადი ნაკადები, სამომავლო ფულადი ნაკადების სარწმუნო შეფასებაზე დაყრდნობით, რაც ითვალისწინებს ნებისმიერი მიმდინარე ლიზინგის ხელშეკრულების და სხვა ხელშეკრულებების პირობებს და (როდესაც ეს შესაძლებელია), ისეთ გარე ინფორმაციას, როგორცაა იმავე ადგილმდებარეობისა და პირობების მქონე მსგავსი ძირითადი საშუალებების ლიზინგის მიმდინარე საბაზრო ფასი. ასეთ დროს გამოიყენება დისკონტირების განაკვეთები, რომლებიც ასახავს ფულადი ნაკადების მოცულობისა და პერიოდულობის განუსაზღვრელობის მიმდინარე საბაზრო შეფასებებს.

კომპანიის საინვესტიციო ქონების საბაზრო ღირებულება განისაზღვრება დამოუკიდებელი შემფასებლების ანგარიშების მიხედვით, რომლებსაც აქვთ აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული კვალიფიკაცია და ანალოგიური ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის ქონების შეფასების გამოცდილება.

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების ცვლილების შედეგად მიღებული შემოსულობა და ზარალი აღირიცხება წლის მოგებაში ან ზარალში და წარმოდგენილია ცალკე.

მომხმარებლებისგან მიღებული ავანსები. ლიზინგის მიმღებებისგან ავანსები წარმოადგენს ლიზინგის ვადის დასაწყისამდე მიღებულ გადახდებს და აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით. ამგვარი ავანსები გაიქვითება ფინანსურ ლიზინგში წმინდა ინვესტიციებთან მომხმარებლის მიერ პირველი სალიზინგო გადახდის თარიღისთვის

სხვა ვალდებულებები. სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება დაირიცხება მაშინ, როდესაც კონტრაგენტმა შეასრულა ხელშეკრულებით გათვალისწინებული მოვალეობები და აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ბანკებიდან და ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები. ბანკებიდან მიღებული სესხები თავდაპირველად აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით. ამის შემდეგ ვალდებულებები ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

სუბორდინირებული სესხები. სუბორდინირებული სესხები მოიცავს ბანკებისგან მიღებულ გრძელვადიან სესხებს და ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით. ლიკვიდაციის შემთხვევაში, სუბორდინირებული სესხის დაფარვა ხდება მას შემდეგ, რაც ყველა დანარჩენი კრედიტორის მოთხოვნები დაკმაყოფილდება.

გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს კომპანიის მიერ გამოშვებულ ობლიგაციებს. სავალო ფასიანი ქაღალდები აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით. თუ კომპანია შეისყიდის საკუთარ სავალო ფასიან ქაღალდებს, მათ ამოიღებენ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებიდან, ხოლო სხვაობა ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ საზღაურს შორის აისახება ვალის დაფარვის შედეგად მიღებულ შემოსულობაში.

სააქციო კაპიტალი. ჩვეულებრივი აქციები და გამოსყიდვის უფლების არმქონე პრივილეგირებული აქციები დისკრეციული დივიდენდებით კლასიფიცირდება, როგორც კაპიტალი. ახალი აქციების ან ოფციონების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული ზღვრული ხარჯები კაპიტალში ნაჩვენებია, როგორც გამოქვითვები კაპიტალის შემოსავლებიდან, გადასახადის გათვალისწინებით. გამოშვებული

აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საზღაური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აღირიცხება მათი სამართლიანი ღირებულებით. კომპანია ასევე თავის კონტრაგენტ ბანკებთან მიმართებაში ახდენს ანაზრების გაქვითვას ვალუტის გადაცვლის მიზნით. ასეთი ანაზრები იურიდიულად განცალკევებულია, მაგრამ არის აგრეგირებული და აღირიცხება ერთიანი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის სახით (სავალუტო სვოპი) ნეტოს საფუძველზე, როდესაც (i) ანაზრების განთავსება ხდება ერთსა და იმავე დროს და ერთმანეთის გათვალისწინებით, (ii) ჰყავთ ერთი და იგივე კონტრაჰენტი, (iii) აქვთ ერთი და იგივე რისკი, და (iv) არ არსებობს ოპერაციების განცალკევების მიზანი, რომლის მიღწევაც არ შეიძლება ერთიანი ოპერაციით. ყველა წარმოებული ინსტრუმენტი აღირიცხება აქტივად, როდესაც სამართლიანი ღირებულება დადებითია და ვალდებულებად, როცა სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. წარმოებული ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების ცვლილებები აისახება მოგებაში ან ზარალში.

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება. შემოსავლის და ხარჯების აღიარება ხდება დარიცხვის მეთოდით და გამოითვლება ეფექტური შემოსავლიანობის მეთოდით. ნასესხებ სახსრებზე გადახდილი სესხის გაცემის საკომისიო, თუ მნიშვნელოვანია, გადავადდება (მასთან დაკავშირებულ პირდაპირ დანახარჯებთან ერთად) და აღიარდება, როგორც სესხის ეფექტური შემოსავლიანობის კორექტირება. საკომისიო შემოსავალი/ხარჯი აღიარდება დარიცხვის მეთოდით.

უცხოური ვალუტის კონვერტაცია. კომპანიის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა არის საქართველოს ეროვნული ვალუტა – ქართული ლარი („ლარი“). უცხოურ ვალუტებში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტაცია ქართულ ლარში ხდება საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული შესაბამისი სპოტ გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები აღირიცხება გარიგების თარიღისთვის მოქმედი სავალუტო კურსებით. ამ ოპერაციებიდან წარმომდგარი მოგება და ზარალი აისახება წმინდა შემოსულობაში სავალუტო ოპერაციებიდან.

2022 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით, უცხოურ ვალუტაში ნაშთების კონვერტაციისთვის გამოყენებული სავალუტო კურსი იყო: 1 აშშ დოლარი = 2.9289 ლარი (2021 წლის 31 დეკემბერი: 1 აშშ დოლარი = 3.0976 ლარი; 2021 წლის 30 ივნისი 1 აშშ დოლარი = 3.1603 ლარი); 1 ევრო = 3.0821 ლარი (2021 წლის 31 დეკემბერი: 1 ევრო = 3.5040 ლარი; 2021 წლის 30 ივნისი: 1 ევრო = 3.7608).

2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები და შესაბამისი შენატანები. ხელფასები, შვებულება და ბიულეტენი, პრემიები და არაფულადი სარგებელი, ასევე აქციებზე დაფუძნებული გადახდების ფულადი სახსრებით ანგარიშსწორებული ნაწილი ირიცხება იმ წელს, რომელშიც შესაბამისი მომსახურება გაიწია კომპანიის თანამშრომლების მიერ.

3 კრიტიკული ბუღალტრული შეფასებები და განსჯა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას

კომპანიის ხელმძღვანელობა მიმართავს გარკვეულ შეფასებებს და დაშვებებს, რაც გავლენას ახდენს კომპანიის აქტივებისა და ვალდებულებების გაცხადებულ ღირებულებებზე მომდევნო ფინანსური წლისთვის. შეფასებები და დაშვებები მუდმივად გადაისინჯება და ეყრდნობა ხელმძღვანელობის გამოცდილებას და სხვა ფაქტორებს, მათ შორის სამომავლო მოვლენებს, რომელთა გონივრული პროგნოზირებაც შესაძლებელია გარემოებების გათვალისწინებით. შეფასებების გარდა, ხელმძღვანელობა ასევე გარკვეულ გადაწყვეტილებებს იღებს სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში. ქვემოთ მოცემულია გადაწყვეტილებები, რომლებსაც აქვს ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე და შეფასებები, რომლებმაც შეიძლება მნიშვნელოვნად შეცვალოს მომდევნო ფინანსური წლის აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება:

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება მნიშვნელოვანი შეფასებაა, რომელიც გულისხმობს მომავალი ეკონომიკური პირობების პროგნოზირებას. რაც უფრო ხანგრძლივია პროგნოზირების ვადა, მით უფრო მეტი ხარისხით მონაწილეობს მასში ხელმძღვანელობის განსჯა და ეს განსჯა შესაძლოა გახდეს განუსაზღვრელობის წყარო. საკრედიტო რისკის რეზერვზე შემდეგ კომპონენტებს აქვს დიდი გავლენა: დეფოლტის განმარტება, საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის განმარტება, დეფოლტის ალბათობა, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება და დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში, და ასევე მაკროეკონომიკურ სცენარებს. კომპანია რეგულარულად გადახედავს და ამტკიცებს ამ სცენარებს, რათა შემცირდეს ყოველგვარი სხვაობა დეფოლტის ალბათობასა და დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების პარამეტრებს შორის, რომლებიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამომწვევი ერთ-ერთი მთავარი მიზეზია.

კომპანია საპროგნოზო ინფორმაციას იყენებს სამ მაკროეკონომიკურ სცენარში, რათა გამოთვალოს ობიექტური და ალბათობით შეწონილი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. ეს სცენარებია საბაზო (ყველაზე უფრო სავარაუდო შედეგი) და ორი ნაკლებად სავარაუდო სცენარი, რომელთაც ეწოდება ოპტიმისტური (საბაზოზე უკეთესი) და პესიმისტური (საბაზოზე უარესი) სცენარები.

საბაზოსო მაკროეკონომიკური სცენარის მისაღებად, კომპანია ითვალისწინებს პროგნოზებს სხვადასხვა გარე წყაროდან – საქართველოს ეროვნული ბანკი, ფინანსთა სამინისტრო, საერთაშორისო სავალუტო ფონდი, ასევე სხვა საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებები – რათა უზრუნველყოს საბაზრო მოლოდინების კონსენსუსი. ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები განისაზღვრება ჯგუფის მაკროეკონომიკური განყოფილების მიერ შემუშავებული სისტემით.

კომპანია იყენებს სტატისტიკურ მოდელებს და სხვადასხვა მაკროეკონომიკურ ფაქტორებს შორის ისტორიულ ურთიერთქმედებას და დეფოლტზე დაკვირვებებს, რათა გააკეთოს საპროგნოზო კორექტირებები. იმ შემთხვევაში, თუ ეს მოდელები არ იძლევა გონივრულ შედეგებს სტატისტიკური ან ბიზნესის თვალსაზრისით, კომპანიამ შეიძლება გამოიყენოს ექსპერტის განსჯა ან მიმართოს ალტერნატიულ მეთოდს. 2022 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით, კომპანია იყენებს იმავე მიდგომებს, რომლებსაც იყენებდა 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის. საპროგნოზო ინფორმაცია ჩართულია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის როგორც ინდივიდუალურ, ისე კოლექტიურ შეფასებაში.

4 ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ათას ლარში	30 ივნისი 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
მიმდინარე ანგარიშები ბანკებში	24,684	16,765
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	24,684	16,765

2022 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით, 20,965 ათასი ლარის ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები (2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 9,736 ათასი ლარი) განთავსებულია კომპანიის მიმდინარე ანგარიშებზე სს თიბისი ბანკში.

ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების ნაშთების საკრედიტო ხარისხი შემდეგნაირად შეიძლება შეჯამდეს:

ათას ლარში	30 ივნისი 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
მიმდინარე ანგარიშები "BB-"-დან "BB+"-მდე რეიტინგის მქონე ბანკებში	21,032	10,301
მიმდინარე ანგარიშები "B-"-დან "B+"-მდე რეიტინგის მქონე ბანკებში	3,312	6,401
მიმდინარე ანგარიშები რეიტინგის არმქონე ბანკებში	340	63
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	24,684	16,765

5 მოთხოვნები ბანკების მიმართ

ათას ლარში	30 ივნისი 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
ბანკებში განთავსებული თანხები, რომელთა თავდაპირველი ვადა სამ თვეზე მეტია	13,948	29,016
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	13,948	29,016

2022 წლის 30 ივნისის ბანკის მიმართ მოთხოვნები მოიცავდა სს „თიბისი ბანკის“ ანგარიშებზე განთავსებულ 1,620 ათასი ლარს. (2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 5.000 ათასი ლარი).

6 გადახდილი ავანსები

ათას ლარში	30 ივნისი 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
წინასწარ გადახდილი დაზღვევა სალიზინგო აქტივებზე	1,772	2,604
სხვა გადახდილი ავანსები	111	128
სულ გადახდილი ავანსები	1,883	2,732

7 ლიზინგის ხელშეკრულებებისთვის გადახდილი ავანსები

ლიზინგის ხელშეკრულებებისთვის გადახდილი ავანსები 2022 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით შეადგენდა 35,945 ათას ლარს (2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 28,922 ათასი ლარი). ლიზინგის ხელშეკრულებებზე გადახდილი ავანსებიდან ყველა არის მიმდინარე და წარმოშობს ფინანსურ ლიზინგში წმინდა ინვესტიციას, როგორც წესი, საანგარიშგებო თარიღიდან ერთიდან სამ თვემდე ვადაში.

8 წმინდა ინვესტიციები ფინანსურ ლიზინგში

წმინდა (ნეტო) და მთლიანი (ბრუტო) ინვესტიციები ფინანსურ ლიზინგში ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	30 ივნისი 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
მთლიანი ინვესტიციები ფინანსურ ლიზინგში	305,125	322,311
გამოუმუშავებელი ფინანსური შემოსავალი	(66,608)	(68,559)
ინვესტიციები ფინანსურ ლიზინგში	238,517	253,752
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(8,089)	(7,309)
სულ წმინდა ინვესტიციები ფინანსურ ლიზინგში	230,428	246,443

ცხრილში წარმოდგენილია მთლიანი და წმინდა ინვესტიციები ფინანსურ ლიზინგში ვადიანობის მიხედვით:

ათას ლარში	1 წლის ვადით	1-დან 2 წლამდე ვადით	2-დან 3 წლამდე ვადით	3-დან 4 წლამდე ვადით	4-დან 5 წლამდე ვადით	5 წელზე მეტი ვადით	სულ
მთლიანი ინვესტიცია ფინანსურ ლიზინგში 2022 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით	119,273	89,563	48,974	28,898	12,618	5,799	305,125
გამოუმუშავებელი ფინანსური შემოსავალი	(31,068)	(18,864)	(9,844)	(4,488)	(1,464)	(880)	(66,608)
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(2,991)	(2,398)	(1,327)	(828)	(378)	(167)	(8,089)
წმინდა ინვესტიცია ფინანსურ ლიზინგში 2022 წლის ივნისის მდგომარეობით	85,214	68,301	37,803	23,582	10,776	4,752	230,428
მთლიანი ინვესტიცია ფინანსურ ლიზინგში 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	126,513	95,191	53,843	28,048	11,847	6,869	322,311
გამოუმუშავებელი ფინანსური შემოსავალი	(32,106)	(19,805)	(9,778)	(4,332)	(1,460)	(1,078)	(68,559)
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(2,719)	(2,172)	(1,269)	(683)	(299)	(167)	(7,309)
წმინდა ინვესტიცია ფინანსურ ლიზინგში 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	91,688	73,214	42,796	23,033	10,088	5,624	246,443

8 წმინდა ინვესტიციები ფინანსურ ლიზინგში (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსურ ლიზინგში მთლიანი ინვესტიციების გადანაწილება დაფარვის ვადის შესაბამისად:

	საკრედიტო ზარალის რეზერვი				მთლიანი საბალანსო ღირებულება			
	1-ლი სტადია (12-თვიანი აკრე-დიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსე-ბობის მანძილზე მოსალოდ-ნელი საკრე-დიტო ზარალი საკრე-დიტო რისკის მნიშვნე-ლოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსე-ბობის მანძილზე მოსალოდ-ნელი საკრედიტო ზარალი საკრედიტო რისკით გაუფასუ-რების შედეგად)	სულ	1-ლი სტადია (12-თვიანი საკრე-დიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსე-ბობის მანძილზე მოსალოდ-ნელი საკრე-დიტო ზარალი საკრე-დიტო რისკის მნიშვნე-ლოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსე-ბობის მანძილზე მოსალოდ-ნელი საკრედიტო ზარალი საკრედიტო რისკით გაუფასუ-რების შედეგად)	სულ
<i>ათას ლარში</i>								
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,408	1,297	3,604	7,309	187,445	38,713	27,594	253,752
შიდა გადაცემები:	240	(240)	-	-	5,182	(5,182)	-	-
- 12-თვიანი საკრედიტო ზარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	(277)	564	(287)	-	(13,280)	14,808	(1,528)	-
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(183)	(462)	645	-	(11,733)	(17,635)	29,368	-
- საკრედიტო რისკით გაუფასურებულში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	847	241	184	1,272	55,696	8,791	681	65,168
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	(343)	(392)	(1,987)	(2,722)	(19,992)	(8,618)	(13,314)	(41,924)
აღიარების შეწყვეტა პერიოდის განმავლობაში	-	-	-	-	(24,931)	(3,214)	(4,677)	(32,822)
ნაწილობრივი დაფარვა უცხოური ვალუტის ეფექტი	(251)	224	2,345	2,318	-	-	-	-
ცვლილებები მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელის დაშვებებში	-	-	(88)	(88)	-	-	-	-
ჩამოწერები სხვა მოძრაობა	-	-	-	-	(286)	798	2,336	2,848
2022 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით	2,441	1,232	4,416	8,089	171,779	27,546	39,192	238,517

8 წმინდა ინვესტიციები ფინანსურ ლიზინგში (გაგრძელება)

	საკრედიტო ზარალის რეზერვი				მთლიანი საბალანსო ღირებულება			
	1-ლი სტადია (12-თვიანი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	სულ	1-ლი სტადია (12-თვიანი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	სულ
<i>ათას ლარში</i>								
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,647	1,867	5,973	10,487	172,098	60,318	48,905	281,321
შიდა გადაცემები:								
- 12-თვიანი საკრედიტო ზარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	1,652	(1,048)	(604)	-	47,208	(38,437)	(8,771)	-
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(168)	442	(274)	-	(27,926)	30,087	(2,161)	-
- საკრედიტო რისკით გაუფასურებულში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(103)	(100)	203	-	(10,016)	(1,965)	11,981	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	1,363	295	385	2,043	106,237	4,213	1,670	112,120
აღიარების შეწყვეტა პერიოდის განმავლობაში	(1,005)	(449)	(4,011)	(5,465)	(58,685)	(11,087)	(21,236)	(91,008)
ნაწილობრივი დაფარვა უცხოური ვალუტის ეფექტი	-	-	-	-	(36,431)	(4,011)	(4,906)	(45,348)
ცვლილებები მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელის დაშვებებში	(1,978)	290	2,026	338	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(94)	(94)	-	-	-	-
სხვა მოძრაობა	-	-	-	-	(1,085)	1,372	3,510	3,797
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,408	1,297	3,604	7,309	187,445	38,713	27,594	253,752

* მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი**ფინანსური ინსტრუმენტის სასიცოცხლო ციკლის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის პირობებში.

8 წმინდა ინვესტიციები ფინანსურ ლიზინგში (გაგრძელება)

კომპანია, როგორც წესი, ფინანსური ლიზინგის ხელშეკრულებებს ისე აყალიბებს, რომ ლიზინგის მიმღები იხდის მინიმალურ ავანსს აღჭურვილობის შესყიდვის ფასის 20%-ის ოდენობით ლიზინგის ვადის დასაწყისში. კომპანია საკუთრების უფლებს ფლობს სალიზინგო აქტივებზე ლიზინგის ვადის განმავლობაში. აქტივზე საკუთრების უფლება ფინანსური ლიზინგის ხელშეკრულების ფარგლებში ლიზინგის მიმღებს გადაეცემა სახელშეკრულებო ვადის დასასრულს, სალიზინგო ვალდებულებების სრულად დაფარვის შემდეგ. ლიზინგის ვადა, ზოგადად, ხუთ წლამდეა.

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- სალიზინგო აქტივები (მარაგები და აღჭურვილობა)
- წინასწარი შენატანი
- უძრავი ქონება

უზრუნველყოფის საგნის ფინანსური ეფექტი წარმოდგენილია უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების ცალ-ცალკე წარმოდგენით (i) იმ აქტივებისთვის, სადაც უზრუნველყოფის საგნის და საკრედიტო ხარისხის გაუმჯობესების სხვა საშუალებები უტოლდება ან აღემატება აქტივის საბალანსო ღირებულებას („ზედმეტად უზრუნველყოფილი აქტივები“) და (ii) იმ აქტივებისთვის, სადაც უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო ხარისხის გაუმჯობესების სხვა საშუალებები ნაკლებია აქტივის საბალანსო ღირებულებაზე („არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები“).

უზრუნველყოფის საგნის ეფექტი 2022 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით:

	ზედმეტად უზრუნველყოფილი აქტივები		არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები	
	აქტივების საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება	აქტივების საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება
ათას ლარში				
მთლიანი ინვესტიცია ფინანსურ ლიზინგში	180,157	320,648	58,360	45,021

უზრუნველყოფის საგნის ეფექტი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	ზედმეტად უზრუნველყოფილი აქტივები		არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები	
	აქტივების საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება	აქტივების საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება
ათას ლარში				
მთლიანი ინვესტიცია ფინანსურ ლიზინგში	213,305	354,600	40,447	31,842

8 წმინდა ინვესტიციები ფინანსურ ლიზინგში (გაგრძელება)

2022 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით, ფინანსურ ლიზინგში წმინდა ინვესტიციის საკრედიტო ხარისხის ანალიზი ასეთია:

<i>ათას ლარში</i>	1-ლი სტადია (12-თვიანი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი საკრედიტო რისკის მნიშვნე- ლოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი საკრედიტო რისკით გაუფასუ- რების შედეგად)	სულ
ფინანსურ ლიზინგში ინვესტიციების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	141,469			141,469
- დაბალი	30,310	5,143		35,453
- საშუალო		12,183		12,183
- მაღალი		10,220		10,220
- ვალდებულების შეუსრულებლობა			39,192	39,192
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	171,779	27,546	39,192	238,517
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(2,441)	(1,232)	(4,416)	(8,089)
საბალანსო ღირებულება	169,338	26,314	34,776	230,428

8 წმინდა ინვესტიციები ფინანსურ ლიზინგში (გაგრძელება)

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსურ ლიზინგში წმინდა ინვესტიციის საკრედიტო ხარისხის ანალიზი ასეთია:

<i>ათას ლარში</i>	1-ლი სტადია (12-თვიანი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი საკრედიტო რისკის მნიშვნე- ლოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი საკრედიტო რისკით გაუფასუ- რების შედეგად)	სულ
ფინანსურ ლიზინგში ინვესტიციების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	157,823			157,823
- დაბალი	29,622	8,435		38,057
- საშუალო		15,738		15,738
- მაღალი		14,540		14,540
- ვალდებულების შეუსრულებლობა			27,594	27,594
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	187,445	38,713	27,594	253,752
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(2,408)	(1,297)	(3,604)	(7,309)
საბალანსო ღირებულება	185,037	37,416	23,990	246,443

9 ბანკებიდან და ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები

ცხრილში წარმოდგენილია ბანკებიდან და ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები:

ათას ლარში	30 ივნისი 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
უცხოური ბანკებიდან და ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	172,231	195,664
ქართული ლარი	33,289	53,391
აშშ დოლარი	84,831	66,851
ევრო	54,111	75,422
ადგილობრივი ბანკებიდან და ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	12,345	11,971
ქართული ლარი	-	11,279
აშშ დოლარი	-	692
ევრო	12,345	-
სულ ბანკებიდან და ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	184,576	207,635

2022 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით დარიცხული საპროცენტო დავალიანება, რომელიც შედიოდა ბანკებიდან და ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებულ სესხებში, შეადგენდა 1,637 ათას ლარს (2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 1,863 ათასი ლარი).

10 მომხმარებლისგან მიღებული ავანსები

2022 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით, მომხმარებლისგან მიღებული ავანსები შეადგენდა 22,408 ათას ლარს (2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 16,918 ათასი ლარი). კომპანია მომხმარებლისგან ითხოვს ლიზინგით გაცემული აქტივის ღირებულების მინიმუმ 20%-ის ავანსად ამ თანხების ამოღება ხდება კომპანიის მომხმარებლისგან წინასწარ, სალიზინგო ხელშეკრულებების გაფორმებისთანავე და გამოიყენება სალიზინგო აქტივის ღირებულების ნაწილის დასაფინანსებლად მისი შემენისას და ნარჩუნდება ბუფერის სახით მანამ, სანამ სალიზინგო აქტივები გადაეცემა მომხმარებელს. სალიზინგო აქტივების ფიზიკური გადაცემის შემდეგ, მომხმარებლისგან ავანსად მიღებული თანხები კრედიტდება ლიზინგში წმინდა ინვესტიციასთან მიმართებით, რომელიც მისაღებია იმავე მომხმარებლისგან. 2022 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით 19,850 ათასი ლარი (2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 13,953 ათასი ლარი) წარმოადგენს მომხმარებლისგან წინასწარ მიღებულ საგარანტიო შენატანს, ხოლო ნაშთის დარჩენილი ნაწილი წარმოადგენს წინასწარ მიღებულ სალიზინგო გადახდებს და დასაკუთრებული აქტივების გაყიდვისთვის მიღებულ ავანსებს.

11 გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები

ათას ლარში	ვალუტა	დაფარვის თარიღი	30 ივნისი 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
ადგილობრივ ბაზარზე გამოშვებული ობლიგაციები	ლარი	20.03.2023	58,463	58,342
სულ გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები			58,463	58,342

2022 წლის 30 ივნისის მდომარეობით, გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების კუპონის განაკვეთი იყო 14.29% (2021 წლის 31 დეკემბერი: 13.39%), ხოლო ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი 12.50% მათ საემისიო ფასზე დაყრდნობით, გარიგების დანახარჯების გამოკლებით.

2022 წლის 30 ივნისის დარიცხული საპროცენტო დავალიანება, რომელიც შედიოდა გამოშვებულ სავალო ფასიან ქაღალდებში, შეადგენდა 232 ათას ლარს (2021 წლის 31 დეკემბრის მდომარეობით: 217 ათას ლარს).

12 სუბორდინირებული სესხები

ათას ლარში	საპროცენტო განაკვეთები	დაფარვის თარიღი	30 ივნისი 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
სუბორდინირებული სესხები თიბისიდან	18%	31.07.2023	2,449	2,449
სუბორდინირებული ობლიგაციები	8.5%	25.01.2023	29,573	31,242
სულ სუბორდინირებული სესხები			32,022	33,691

2022 წლის 30 ივნისის მდომარეობით, სუბორდინირებულ სესხებზე დარიცხული საპროცენტო დავალიანება, შეადგენდა 153 ათას ლარს (2021 წლის 31 დეკემბრის მდომარეობით: 360 ათას ლარს).

13 სეგმენტური ანგარიშგება

საოპერაციო სეგმენტები არის ბიზნესსაქმიანობაში ჩართული კომპონენტები, რომლებმაც შეიძლება წარმოქმნას შემოსავლები ან გაწიოს ხარჯები. საოპერაციო სეგმენტები შემდეგნაირად განისაზღვრა:

- ბიზნესი – იურიდიულ პირებზე ან საწარმოების ჯგუფზე გაცემული ყველა ლიზინგი, სადაც დაფინანსებული აქტივი არ წარმოადგენს ავტომობილს
- საავტომობილო – იურიდიულ პირებზე ან საწარმოების ჯგუფზე გაცემული ყველა ლიზინგი, სადაც დაფინანსებული აქტივი არის ავტომობილი
- საცალო – ფიზიკური პირები, რომლებიც არ წარმოადგენენ ბიზნესს;
- კორპორატიული ცენტრი და სხვა ოპერაციები – მოიცავს ხაზინას და ფინანსური რისკის მართვის ერთეულს

კომპანიის ხელმძღვანელობა აფასებს საოპერაციო სეგმენტების შედეგებს წლის მთლიანი სრული შემოსავლის/(ზარალის) მიხედვით.

საანგარიშგებო სეგმენტები იგივე საოპერაციო სეგმენტებია.

კომპანიის შემოსავლები საქართველოზე მოდის.

არაპირდაპირი ხარჯების განაწილება, თუ შესაძლებელია, ხდება თითოეული ტიპის დანახარჯისთვის განსაზღვრული გამომწვევი ფაქტორების საფუძველზე. თუ რომელიმე ტიპის ხარჯისთვის/ზედნადები ხარჯისთვის გამომწვევი ფაქტორის განსაზღვრა შეუძლებელია, ეს ხარჯები სეგმენტებს შორის ნაწილდება იმავე ლოგიკის საფუძველზე, რომელიც გამოიყენება ანალოგიური ხასიათის ხარჯებისთვის.

ქვემოთ წარმოდგენილია 2022 წლის ივნისისა და 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის საანგარიშგებო სეგმენტების შეჯამება (ახალი სეგმენტაციის მიხედვით):

13 სეგმენტური ანგარიშგება (გაგრძელება)

ათას ლარში	ბიზნესი	საავტო- მობილო	საცალო	კორპორა- ტიული ცენტრი და სხვა	სულ
				ოპერაციები	
შემოსავალი ლიზინგში ინვესტიციიდან	19,682	3,556	3,603	-	26,841
შემოსავალი საოპერაციო ლიზინგიდან	-	811	-	-	811
საპროცენტო ხარჯი	(9,269)	(1,245)	(1,519)	-	(12,033)
პირდაპირი სალიზინგო დანახარჯები	(2,771)	(1,114)	(720)	-	(4,605)
წმინდა სალიზინგო შემოსავალი	7,642	2,008	1,364	-	11,014
საკრედიტო ზარალის რეზერვი ფინანსურ ლიზინგში წმინდა ინვესტიციისთვის	(950)	74	8	-	(868)
წმინდა სალიზინგო შემოსავალი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემდეგ	6,692	2,082	1,372	-	10,146
საკრედიტო ზარალის რეზერვი სხვა ფინანსური აქტივებისთვის	(648)	(95)	(289)	-	(1,032)
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გადაფასებიდან	21	-	-	-	21
დასაკუთრებული აქტივების გაყიდვიდან/რელიზინგიდან მიღებული ზარალი	(43)	-	7	-	(36)
ზარალი დასაკუთრებული აქტივების თავდაპირველი აღიარებიდან	(14)	-	-	-	(14)
დასაკუთრებული აქტივების ჩამოფასება წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებამდე	(85)	-	-	-	(85)
წმინდა შემოსულობა ზარალის გარეშე წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან	-	-	-	254	254
ვალუტის კონვერტაციიდან მიღებულ ზარალს გამოკლებული შემოსულობა ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	(2,925)	(822)	(447)	(266)	(4,460)
სხვა შემოსავალი	-	-	-	2,159	2,159
წლის წმინდა მოგება	2,998	1,165	643	1,822	6,628
სხვა სრული შემოსავალი: მუხლები, რომლებიც შეიძლება შემდგომში რეკლასიფიცირდეს მოგებაში ან ზარალში:					
შემოსულობა ფულადი ნაკადების ჰეჯირებიდან	-	-	-	668	668
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	2,998	1,165	643	2,490	7,296
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	-	-	-	24,684	24,684
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	-	-	-	13,948	13,948
ლიზინგის ხელშეკრულებებზე გადახდილი ავანსები	33,302	2,087	556	-	35,945
მთლიანი ინვესტიცია ფინანსურ ლიზინგში	183,450	28,735	26,332	-	238,517
მომხმარებლებისგან მიღებული ავანსები	20,813	1,295	299	-	22,407

13 სეგმენტური ანგარიშგება (გაგრძელება)

ათას ლარში	ბიზნესი	სავტო- მობილო	საცალო	კორპორა- ტიული ცენტრი და სხვა ოპერაციები	სულ
შემოსავალი ლიზინგში ინვესტიციიდან	40,309	7,623	9,163	-	57,095
შემოსავალი საოპერაციო ლიზინგიდან	-	2,444	-	-	2,444
საპროცენტო ხარჯი	(18,007)	(3,254)	(3,525)	-	(24,786)
პირდაპირი სალიზინგო დანახარჯები	(4,968)	(2,310)	(1,766)	-	(9,044)
წმინდა სალიზინგო შემოსავალი	17,334	4,503	3,872	-	25,709
საკრედიტო ზარალის რეზერვი ფინანსურ ლიზინგში წმინდა ინვესტიციისთვის	1,767	1,110	207	-	3,084
წმინდა სალიზინგო შემოსავალი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემდეგ	19,101	5,613	4,079	-	28,793
საკრედიტო ზარალის რეზერვი სხვა ფინანსური აქტივებისთვის	(6,139)	(1,421)	(954)	-	(8,514)
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გადაფასებიდან	26	-	-	-	26
დასაკუთრებული აქტივების გაყიდვიდან/რელიზინგიდან მიღებული ზარალი	(75)	(15)	8	-	(82)
შემოსულობა დასაკუთრებული აქტივების თავდაპირველი აღიარებიდან	99	-	-	-	99
დასაკუთრებული აქტივების ჩამოფასება წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებამდე	(264)	-	-	-	(264)
წმინდა ზარალი შემოსულობის გარეშე წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან	-	-	-	(2,769)	(2,769)
ვალუტის კონვერტაციიდან მიღებულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალი	-	-	-	1,915	1,915
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	(6,388)	(2,196)	(1,132)	(458)	(10,174)
სხვა შემოსავალი	-	155	-	2,955	3,110
წლის წმინდა მოგება	6,360	2,136	2,001	1,643	12,140
სხვა სრული შემოსავალი: მუხლები, რომლებიც შეიძლება შემდგომში რეკლასიფიცირდეს მოგებაში ან ზარალში:					
შემოსულობა ფულადი ნაკადების ჰეჯირებიდან	-	-	-	264	264
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	6,360	2,136	2,001	1,907	12,404
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	-	-	-	16,765	16,765
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	-	-	-	29,016	29,016
ლიზინგის ხელშეკრულებებზე გადახდილი ავანსები	26,489	59	2,374	-	28,922
მთლიანი ინვესტიცია ფინანსურ ლიზინგში	192,623	31,417	29,713	-	253,752
მომხმარებლებისგან მიღებული ავანსები	15,121	158	1,639	-	16,918

14 პირდაპირი სალიზინგო დანახარჯები

ცხრილში ნაჩვენებია პირდაპირი სალიზინგო დანახარჯები 2022 წლისა და 2021 წლისთვის, შესაბამისად:

ათას ლარში	HY 2022	FY 2021	HY 2021
სადაზღვევო ხარჯები	2,593	5,302	2,920
ქონების გადასახადი სალიზინგო აქტივებზე	1,976	3,625	1,643
სხვა სალიზინგო დანახარჯები	36	117	95
სულ პირდაპირი სალიზინგო ხარჯები	4,605	9,044	4,658

15 ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები

ათას ლარში	HY 2022	FY 2021	HY 2021
თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები	2,863	5,491	2,633
ცვეთისა და სამორტიზაციო დანარიცხი	654	1,539	843
პროფესიული მომსახურება	189	484	163
საბანკო მომსახურების საზღაური	151	174	124
ლიცენზიის და გამოწერის ხარჯი	102	335	89
სარეკლამო ხარჯები	78	170	93
ქონების დაზღვევის სხვა ხარჯები	71	208	108
აქტივების ტექნიკურ-სამეურნეო მომსახურების ხარჯები	40	244	148
ქირა და იჯარის ხარჯი	38	110	51
მიწისა და შენობა-ნაგებობების ტექნიკური მომსახურება	1	15	9
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	1	930	-
სხვა ხარჯები	272	474	280
სულ ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	4,460	10,174	4,541

2022 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით პროფესიული მომსახურება მოიცავდა 93 ათას ლარს ფინანსური აუდიტისთვის (FY 2021 წ.: 183 ათასი ლარი; HY 2021 წ.: 99 ათასი ლარი) და 8 ათას ლარს საგადასახადო აუდიტისთვის (FY 2021 წ.: 15 ათასი ლარი; HY 2021 წ.: 8 ათასი ლარი). ხარჯები გადასახადის გარეშე წარმოდგენილი.

16 ფინანსური რისკის მართვა

კომპანიის რისკის მართვის ფუნქცია მუშაობს ფინანსურ რისკებზე (საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები (სავალუტო და საპროცენტო რისკების ჩათვლით), გეოგრაფიულ, საოპერაციო რისკებსა და იურიდიულ რისკებზე. ფინანსური რისკის მართვის ფუნქციის ძირითადი ამოცანებია რისკის ლიმიტების დადგენა და შემდგომ უზრუნველყოფა იმისა, რომ დაუფარავი დავალიანება დადგენილ ლიმიტებს არ სცდებოდეს. საოპერაციო და იურიდიული რისკის მართვის ფუნქციების მიზანია შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების სწორად ფუნქციონირების უზრუნველყოფა საოპერაციო და იურიდიული რისკების მინიმუმამდე დასაყვანად.

საკრედიტო რისკი. კომპანიას გააჩნია მგრძობელობა საკრედიტო რისკის მიმართ, რაც არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის მონაწილე ერთი მხარე ვერ შეძლებს მოვალეობის შესრულებას და ამით მეორე მხარეს ფინანსურ ზარალს მიაყენებს. საკრედიტო რისკის კომპანიას ექმნება ფინანსური ლიზინგის ხელშეკრულებების გაფორმებისა და კონტრაქტებთან სხვა ოპერაციების გამო, რაც იწვევს ფინანსური აქტივების წარმოქმნას. კომპანიის საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა უდრის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარებული ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებებს.

რისკის მართვა და მონიტორინგი ხდება უფლებამოსილების ფარგლებში მშობელი კომპანიის საკრედიტო კომიტეტისა და კომპანიის დირექტორთა საბჭოს მიერ. მშობელი კომპანიის საკრედიტო კომიტეტი მონაწილეობს 1,500,000 აშშ დოლარზე მეტი ღირებულების ლიზინგთან დაკავშირებულ გადაწყვეტილებებში. საკრედიტო კომიტეტისთვის ან კომპანიის დირექტორთა საბჭოსთვის განაცხადის წარდგენამდე, სალიზინგო პროცესებთან დაკავშირებული ყველა რეკომენდაცია (ლიზინგის მიმღების დამტკიცებული ლიმიტები ან ლიზინგის ხელშეკრულებებში შესული ცვლილებები და სხვა) განიხილება და მტკიცდება რისკის მენეჯერის ან საკრედიტო განყოფილების მიერ.

კომპანია, როგორც წესი, ფინანსური ლიზინგის ხელშეკრულებებს ისე აყალიბებს, რომ ლიზინგის მიმღები იხდის ავანსს აღჭურვილობის შესყიდვის ფასის 20%-ის ოდენობით ლიზინგის ვადის დასაწყისში. კომპანია საკუთრების უფლებს ფლობს სალიზინგო აქტივებზე ლიზინგის ვადის განმავლობაში. ფინანსური ლიზინგის ხელშეკრულებით გადაცემულ აქტივებზე საკუთრების უფლება ამ სახელშეკრულებო ვადების დასრულების შემდეგ ლიზინგის მიმღებებს გადაეცემა.

სალიზინგო აქტივებთან დაკავშირებული რისკები, როგორცაა სხვადასხვა მიზეზით გამოწვეული დაზიანება, ქურდობა და სხვა, როგორც წესი, დაზღვეულია. ხელმძღვანელობა პერიოდულად აფასებს ლიზინგის მიმღებების ფინანსურ მდგომარეობას მიმდინარე დავალიანების მონიტორინგით და მათი ფინანსური ანგარიშების გაანალიზებით. მთავარი ფაქტორები, რომლებსაც კომპანია ითვალისწინებს იმის დასადგენად, ლიზინგი გაუფასურებულია თუ არა, არის მისი ვადაგადაცილებული სტატუსი, ლიზინგის მიმღების ფინანსური შედეგები და ლიკვიდურობა და სალიზინგო აქტივის ღირებულება. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ფინანსურ ლიზინგში წმინდა ინვესტიციისთვის შექმნილი ანარიცხები საკმარისია იმისათვის, რომ შეიწოვოს საანგარიშგებო თარიღისთვის სალიზინგო პორტფელში არსებული პოტენციური ზარალი.

ხელმძღვანელობა ასევე აფასებს სხვა ფინანსური აქტივების ამოღებადობას კვარტალურად, მოვალეების ფინანსურ მდგომარეობაზე და სხვა ფაქტორებზე დაყრდნობით, როგორცაა სასამართლო დავების შედეგები. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ სხვა ფინანსური აქტივებისთვის შექმნილი ანარიცხები საკმარისია საანგარიშგებო თარიღისთვის.

16 ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო ხარისხი: ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება საკრედიტო ხარისხის კატეგორიებად, ერთდროულად შიდა და გარე საკრედიტო ხარისხის ინფორმაციის გათვალისწინებით (მაგ. ვადაგადაცვილება). კომპანია განსაზღვრავს საკრედიტო ხარისხის შემდეგ კატეგორიებს:

- ძალიან დაბალი რისკი – რისკები ასახავს ფინანსური ვალდებულებების შესრულების ძლიერ უნარს;
- დაბალი რისკი – რისკები ასახავს ფინანსური ვალდებულებების შესრულების საკმარის უნარს;
- საშუალო რისკი – რისკები ასახავს ფინანსური ვალდებულებების შესრულების დამაკმაყოფილებელ უნარს;
- მაღალი რისკი – რისკები, რომლებიც მოითხოვს სათანადო მონიტორინგს, და
- დეფოლტი – რისკები დეფოლტისას, საკრედიტო რისკით გაუფასურებული.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის სამომავლო ფულადი სახსრების დეფიციტის დღევანდელი ღირებულების ალბათობით შეწონილი შეფასება. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება მიუკერძოებელია და განისაზღვრება შესაძლო შედეგების დიაპაზონის შეფასებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისას კომპანია ეყრდნობა იყენებს ოთხ კომპონენტს: დეფოლტის ალბათობა (“PD”), დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება (“EAD”), ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (“LGD”) და დისკონტირების განაკვეთი. ამ შეფასებებში ითვალისწინებენ პერსპექტიულ ინფორმაციას, ანუ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ასახავს ძირითადი მაკროეკონომიკური ცვლადების, რომლებიც გავლენას ახდენენ საკრედიტო რისკზე, ალბათობით შეწონილ ცვლილებას.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად კომპანია მიმართავს სამი სტადიის მოდელს და თავის მსესხებლებს მიაკუთვნებს სამ სტადიას: კომპანია თავის კრედიტის ოდენობას პირველ სტადიას მიაკუთვნებს, თუ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ საკრედიტო ხარისხი მნიშვნელოვნად არ გაუარესებულა და ინსტრუმენტი არ იყოს საკრედიტო რისკით გაუფასურებული თავდაპირველი აღიარებისას. კრედიტის ოდენობა მეორე სტადიას მიეკუთვნება, თუ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ დაფიქსირდა საკრედიტო ხარისხის მნიშვნელოვანი გაუარესება, მაგრამ ფინანსური ინსტრუმენტი არ მიიჩნევა საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად. კრედიტის ოდენობა, რომელზეც გამოვლენილია საკრედიტო რისკით გაუფასურების ნიშნები, მიეკუთვნება მესამე სტადიის ინსტრუმენტებს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობა განსხვავდება კრედიტის ოდენობის ერთ-ერთი სტადიისთვის მიკუთვნების მიხედვით. პირველი სტადიის ინსტრუმენტების შემთხვევაში, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი წარმოადგენს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის იმ ნაწილს, რომელიც შეიძლება მიეწეროს საანგარიშგებო თარიღიდან მომდევნო 12 თვის განმავლობაში დამდგარ დეფოლტის მოვლენებს. მეორე სტადიის ინსტრუმენტების შემთხვევაში, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი წარმოადგენს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, ანუ საკრედიტო ზარალს, რომელიც შეიძლება მიეწეროს შესაძლო დეფოლტის მოვლენებს ფინანსური ინსტრუმენტის მთლიანი არსებობის ვადის განმავლობაში. როგორც წესი, არსებობის ვადა უდრის ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილ სახელშეკრულებო ვადას. მესამე სტადიის ინსტრუმენტების შემთხვევაში, დეფოლტის მოვლენა უკვე დამდგარია და არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება თანხების მოსალოდნელი ამოღების საფუძველზე.

კომპანია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად ორ მიდგომას მიმართავს - ინდივიდუალურ შეფასებას და კოლექტიურ შეფასებას. ინდივიდუალური შეფასება გამოიყენება ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი ლიზინგებისთვის, რომელთა სალიზინგო ვალდებულება მინიმუმ 2.5 მილიონი ლარია.

გარდა ამისა, კომპანიამ შეიძლება თვითნებურად აირჩიოს გარკვეული კრედიტის მოცულობები მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ინდივიდუალურად შეფასებისთვის, კომპანიის საკრედიტო რისკის მართვის ან ანდერაიტინგის განყოფილებების გადაწყვეტილებაზე დაყრდნობით.

16 ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

კომპანია დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდს იყენებს ინდივიდუალური შეფასებით ამოსაღები თანხის დასადგენად. ამოღებადი თანხის ზუსტი შეფასების უზრუნველსაყოფად კომპანია მიმართავს სცენარული ანალიზის მიდგომას. სცენარები განისაზღვრება ინდივიდუალური მსესხებლის სპეციფიკური ინფორმაციისა და სამომავლო პროგნოზის, მსესხებლის საქმიანობის სფეროს ან უზრუნველყოფის საგნის ღირებულების ცვლილების მიხედვით. კომპანია ახდენს თითოეული სცენარისთვის ამოღებადი თანხის პროგნოზირებას და აფასებს შესაბამის ზარალებს. საბოლოო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება, როგორც თითოეულ სცენარში მოსალოდნელი ზარალების საშუალო შეწონილი, რომელიც შეიწონება სცენარის დადგომის ალბათობით.

საბაზრო რისკი. კომპანიას ახასიათებს საბაზრო რისკები. საბაზრო რისკებს განაპირობებს ღია პოზიციები სავალუტო და საპროცენტო განაკვეთების, რომელთაგან ყველაზე მოქმედებს ბაზრის ზოგადი და კონკრეტული ცვლილებები. ხელმძღვანელობა აწესებს ლიმიტებს რისკის დასაშვებ მოცულობაზე, რისი მონიტორინგიც ხდება ყოველთვიურად. თუმცა, ასეთი მიდგომა ვერ უზრუნველყოფს დანაკარგების აღმოფხვრას დაწესებული ლიმიტის ზევით ბაზარზე მომხდარი მნიშვნელოვანი ცვლილებების შემთხვევაში.

სავალუტო რისკი. სავალუტო რისკი განიმარტება, როგორც რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულება მერყევი იქნება სავალუტო კურსის ცვალებადობის გამო. კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობასა და ფულად ნაკადებზე გავლენას ახდენს ძირითადი ვალუტების კურსების მერყეობა.

დირექტორთა საბჭო სავალუტო რისკს აკონტროლებს ღია სავალუტო პოზიციის მართვით, ქართული ლარის გაუფასურებისა და სხვა მაკროეკონომიკური მაჩვენებლების შეფასებაზე დაყრდნობით, რაც კომპანიას საშუალებას აძლევს, მინიმუმამდე დაიყვანოს ეროვნულ ვალუტასთან მიმართებაში მნიშვნელოვანი სავალუტო კურსების მერყეობით გამოწვეული დანაკარგები.

16 ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

კომპანიის სავალუტო რისკის მოცულობა 2022 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით ცხრილშია მოცემული:

ათას ლარში	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	სხვა	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	14,874	709	9,093	8	24,684
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	-	-	13,948	-	13,948
წმინდა ინვესტიცია ფინანსურ ლიზინგში	95,632	83,745	51,051	-	230,428
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	1,766	15,636	-	-	17,402
სხვა ფინანსური აქტივები	1,097	8,385	1,553	-	11,035
ფინანსური აქტივები, სულ	113,369	108,475	75,645	8	297,497
ბანკებიდან და ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	33,289	84,831	66,456	-	184,576
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	58,463	-	-	-	58,463
მომხმარებლისგან მიღებული ავანსები	5,044	10,813	6,550	-	22,407
სუბორდინირებული სესხები	2,449	29,573	-	-	32,022
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	1,757	15,411	-	17,168
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	1,401	2,023	296	-	3,720
სულ ფინანსური ვალდებულებები	100,646	128,997	88,713	-	318,356
წმინდა საბალანსო პოზიცია ეკონომიკური ჰეჯირების ეფექტამდე	12,723	(20,522)	(13,068)	8	(20,859)
ეკონომიკური ჰეჯირების ეფექტი*	5,811	18,606	10,815	-	35,232
წმინდა საბალანსო პოზიცია	18,534	(1,916)	(2,253)	8	14,373

* არაფულადი ავანსები, რომლებიც კონვერტირდება სალიზინგო პორტფელად ლიზინგის დაწყების თარიღისთვის. ხანმოკლე დროისა და იმის ნაკლები ალბათობის გამო, რომ ავანსები არ გარდაიქმნება უცხოურ ვალუტაში ლიზინგებად, ხელმძღვანელობა მათ ითვალისწინებს წმინდა ღია სავალუტო პოზიციის გაანალიზებისას.

16 ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

კომპანიის სავალუტო რისკის რეკლასიფიცირებული მოცულობა 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ცხრილშია მოცემული:

ათას ლარში	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	სხვა	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	9,749	965	6,045	6	16,765
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	15,000	-	14,016	-	29,016
წმინდა ინვესტიცია ფინანსურ ლიზინგში	105,152	80,958	60,333	-	246,443
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	11,926	9,293	-	-	21,219
სხვა ფინანსური აქტივები	8,850	8,759	3,480	-	21,089
ფინანსური აქტივები, სულ	150,677	99,975	83,874	6	334,532
ბანკებიდან და ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	64,670	67,543	75,422	-	207,635
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	58,342	-	-	-	58,342
მომხმარებლებისგან მიღებული ავანსები	6,823	5,693	4,402	-	16,918
სუბორდინირებული სესხები	2,449	31,242	-	-	33,691
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	9,295	8,364	3,504	-	21,163
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	1,542	2,802	290	-	4,634
სულ ფინანსური ვალდებულებები	143,121	115,644	83,618	-	342,383
წმინდა საბალანსო პოზიცია ეკონომიკური ჰეჯირების ეფექტამდე	7,556	(15,669)	256	6	(7,851)
ეკონომიკური ჰეჯირების ეფექტი*	10,620	14,879	3,391	-	28,890
წმინდა საბალანსო პოზიცია	18,176	(790)	3,647	6	21,039

* არაფულადი ავანსები, რომლებიც კონვერტირდება სალიზინგო პორტფელად ლიზინგის დაწყების თარიღისთვის. ხანმოკლე დროისა და იმის ნაკლები ალბათობის გამო, რომ ავანსები არ გარდაიქმნება უცხოურ ვალუტაში ლიზინგებად, ხელმძღვანელობა ისინი გაითვალისწინა წმინდა ღია სავალუტო პოზიციის გაანალიზებისას.

სავალუტო რისკის მართვის მიზნით ხელმძღვანელობა აწესებს ლიმიტებს და ყოველთვიურად გადახედავს მოკლე და გრძელ სავალუტო პოზიციას ამ ლიმიტების ფარგლებში.

16 ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

ვალუტის მგრძობელობის ანალიზი. ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია კომპანიის მგრძობელობა ლართან მიმართებით აშშ დოლარის 10%-იანი ზრდის და შემცირების მიმართ (2021 წ.: 10%). 10% არის მგრძობელობის დონე, რომელიც გამოიყენება სავალუტო რისკის შიდა ანგარიშგებისთვის უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის წინაშე და წარმოადგენს ხელმძღვანელობის მხრიდან სავალუტო კურსების შესაძლო ცვლილების შეფასებას. მგრძობელობის ანალიზი მოიცავს მხოლოდ უცხოურ ვალუტაში გამოხატულ დაუფარავ ფულად მუხლებს და აკორექტირებს მათ გადაყვანას პერიოდის ბოლოს სავალუტო კურსების 10%-იანი ცვლილების მიხედვით.

ათას ლარში	30 ივნისი 2022 წ.		31 დეკემბერი, 2021 წ.	
	გავლენა მოგებაზე ან ზარალზე	გავლენა კაპიტალზე	გავლენა მოგებაზე ან ზარალზე	გავლენა კაპიტალზე
აშშ დოლარი/ევროს გამყარება 10%-ით (2021 წ.: 10%)	(417)	(417)	286	286
აშშ დოლარი/ევროს გაუფასურება 10%-ით (2021 წ.: 10%)	417	417	(286)	(286)

17 კაპიტალის მართვა

კომპანიის მიზნები კაპიტალის მართვისას არის, უზრუნველყოს კომპანიის უნარი, რომ გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, რათა შექმნას უკუგება მფლობელებისთვის და სარგებელი სხვა დაინტერესებული მხარეებისთვის და შეინარჩუნოს კაპიტალის ოპტიმალური სტრუქტურა, რათა შემცირდეს კაპიტალის ღირებულება. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტირების მიზნით, ბანკმა შესაძლებელია შეცვალოს აქციონერებისათვის გადახდილი დივიდენდების ოდენობა, დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს, გამოუშვას ახალი აქციები ან გაყიდოს აქტივები ვალის შემცირების მიზნით. კომპანია თავის კაპიტალს განიხილავს, როგორც საკუთარ კაპიტალს და სუბორდინირებულ სესხებს. კაპიტალის ოდენობა, რომელსაც კომპანია 2022 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით მართავდა, იყო 87,215 ათასი ლარი (2021 წ.: 81,588 ათასი).

18 წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში კომპანია აფორმებს წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს სავალუტო და ლიკვიდურობის რისკების სამართავად.

სავალუტო ფორვარდები და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპები. როგორც წესი, კომპანია წარმოებული სავალუტო ინსტრუმენტებით ვაჭრობს ბირჟის გარე ბაზარზე პროფესიონალ კონტრაქტებთან სტანდარტიზებული სახელშეკრულებო პირობებით. წარმოებულ ინსტრუმენტებს აქვს პოტენციურად ხელსაყრელი (აქტივები) ან არახელსაყრელი (ვალდებულებები) პირობები ბაზარზე საპროცენტო განაკვეთების, სავალუტო კურსების ან სხვა ცვლადი მაჩვენებლების მერყეობის გამო, მათი ვადების გათვალისწინებით. ცხრილში წარმოდგენილია საანგარიშგებო თარიღისთვის მისაღები ან გადასახდელი ვალუტების სამართლიანი ღირებულებები სავალუტო ფორვარდული ხელშეკრულებების თანახმად, მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპები და კომპანიის მიერ გაფორმებული საკომპენსაციო სესხები. ცხრილში მოცემულია მთლიანი პოზიციები კონტრაქტის პოზიციების (და გადახდების) გაქვითვამდე და მოიცავს ხელშეკრულებებს შესაბამისი საანგარიშგებო თარიღის შემდგომი ანგარიშსწორების თარიღებით. ხელშეკრულებები მოკლევადიანი ხასიათისაა.

	30 ივნისი 2022 წ.		31 დეკემბერი, 2021 წ.	
	ხელშეკრულებები დადებითი სამართლიანი ღირებულებით	ხელშეკრულებები უარყოფითი სამართლიანი ღირებულებით	ხელშეკრულებები დადებითი სამართლიანი ღირებულებით	ხელშეკრულებები უარყოფითი სამართლიანი ღირებულებით
- აშშ დოლარი ანგარიშსწორებისას გადასახდელი (-)	(1,757)	-	(8,364)	-
- აშშ დოლარი ანგარიშსწორებისას მისაღები (+)	11,038	4,599	-	9,293
- ლარი ანგარიშსწორებისას გადასახდელი (-)	-	-	-	(9,295)
- ლარი ანგარიშსწორებისას მისაღები (+)	1,766	-	11,926	-
- ევრო ანგარიშსწორებისას გადასახდელი (-)	(10,788)	(4,624)	(3,504)	-
- ევრო ანგარიშსწორებისას მისაღები (+)	-	-	-	-
სავალუტო ფორვარდების და სვოპების სამართლიანი ღირებულება	259	(25)	58	(2)
სავალუტო ფორვარდების და სვოპების წმინდა სამართლიანი ღირებულება	234		56	

შემოსულობა ზარალის გარეშე/(ზარალი შემოსულობის გარეშე) წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან 2022 წლის 30 ივნისისთვის შეადგენდა 254 ათას ლარს (2021 წ.: (2,769) ათასი ლარი).

19 სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები

სამართლიანი ღირებულების შეფასებების ანალიზი ხდება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეების მიხედვით: (i) 1-ლი დონე - იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკორექტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე, (ii) მე-2 დონე - ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა, და (iii) მე-3 დონე - ღირებულებითი შეფასების მეთოდები, რომლებიც არ ეყრდნობა დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს (ე. ი. არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები). ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების იერარქიის გამოყენებით შეფასებისას ხელმძღვანელობა იყენებს განსჯას.

(ა) სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება

სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება ისეთი შეფასებაა, რომელსაც მოითხოვს ან უშვებს სააღრიცხვო სტანდარტები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონე, რომელსაც მიეკუთვნება სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება, ასეთია:

ათას ლარში	30 ივნისი 2022 წ.				31 დეკემბერი, 2021 წ.			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
აქტივების სამართლიანი ღირებულება								
ფინანსური აქტივები								
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	236	-	236	-	56	-	56
არაფინანსური აქტივები								
საინვესტიციო ქონება	-	2,407	-	2,407	-	2,385	-	2,385
სულ აქტივების სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება	-	2,640	-	2,640	-	2,441	-	2,441

19 სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდის აღწერა და მეორე დონის შეფასებისთვის სამართლიანი ღირებულების შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემების აღწერა:

<i>ათას ლარში</i>	30 ივნისი, 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.	შეფასების მეთოდი	გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები
აქტივების სამართლიანი ღირებულება ფინანსური აქტივები				
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	234	56	ფორვარდული ფასწარმოქმნა დღევანდელი ღირებულების განგარიშებების გამოყენებით	საბაზრო საპროცენტო განაკვეთები, ოფიციალური გაცვლითი კურსი
არაფინანსური აქტივები				
საინვესტიციო ქონება	2,407	2,385	საბაზრო მიდგომა უძრავი ქონების საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენების ანალიზის საფუძველზე	კვ.მ.-ის ფასი
სულ აქტივების სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება	2,641	2,441		

ცვლილებები მეორე დონის სამართლიანი ღირებულების შეფასების მეთოდში არ მომხდარა 2022 წლის 30 ივნისისთვის (2021 წ.: არა).

19 სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

(ბ) აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, თუმცა მათი სამართლიანი ღირებულება მოცემულია განმარტებით შენიშვნებში

სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში შესაბამისი დონის მიხედვით გაანალიზებული სამართლიანი ღირებულებები და იმ აქტივების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით:

ათას ლარში	30 ივნისი 2022 წ.				31 დეკემბერი, 2021 წ.			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	საბა- ლანსო ღირე- ბულება	დონე 1	დონე 2	დონე 3	საბა- ლანსო ღირე- ბულება
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	24,684	-	-	24,684	16,765	-	-	16,765
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	-	13,948	-	13,948	-	29,016	-	29,016
წმინდა ინვესტიცია ფინანსურ ლიზინგში	-	-	237,176	230,428	-	-	245,843	246,443
სხვა ფინანსური აქტივები	-	-	10,747	11,035	-	-	20,747	21,089
სულ აქტივები	24,684	13,948	247,923	280,095	16,765	29,016	266,590	313,313
ფინანსური ვალდებულებები								
ბანკებიდან და ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	-	183,887	-	184,576	-	208,940	-	207,635
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	58,400	-	58,463	-	58,400	-	58,342
მომხმარებლებისგან მიღებული ავანსები	-	19,850	-	19,850	-	13,953	-	13,953
სუბორდინირებული სესხები	-	33,423	-	32,022	-	33,423	-	33,691
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	-	3,718	-	3,720	-	4,634	-	4,634
სულ ვალდებულებები	-	299,278	-	298,631	-	319,350	-	318,255

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით, რაც უდრის მიმდინარე საბალანსო ღირებულებას. წმინდა ინვესტიცია ფინანსურ ლიზინგში და სხვა ფინანსური აქტივები აღირიცხულია საკრედიტო ზარალის რეზერვის გამოკლებით. ბანკებისგან მიღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხები ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით. ამ ფინანსური აქტივების სავარაუდო სამართლიანი ღირებულება წარმოადგენს სავარაუდო სამომავლო ფულადი ნაკადების დისკონტირებულ თანხას, რომლის მიღებაც არის მოსალოდნელი.

19 სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების დისკონტირება ხდება მიმდინარე საბაზრო განაკვეთებით მათი სამართლიანი ღირებულების დასადგენად.

სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მეორე და მესამე დონეში სამართლიანი ღირებულებები

შეფასდა დისკონტირებული ფულადი ნაკადების შეფასების მეთოდის გამოყენებით. ცვალებადი კურსის ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც არ არის კოტირებული აქტიურ ბაზარზე, შეფასდა, როგორც მათი საბალანსო ღირებულების ტოლი. არაკოტირებული ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება შეფასდა მომავალში მოსალოდნელი საპროგნოზო ფულადი ნაკადების საფუძველზე, რომლებიც დისკონტირებულია მსგავსი საკრედიტო რისკებისა და დარჩენილი დაფარვის ვადების მქონე ახალი ინსტრუმენტებისთვის დადგენილი საპროცენტო განაკვეთებით. მოთხოვნამდე ან შეტყობინების პერიოდის („მოთხოვნადი ვალდებულებები“) შემდეგ გადასახდელი ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება ფასდება, როგორც მოთხოვნამდე გადასახდელი თანხა, რომელიც დისკონტირებულია პირველი თარიღიდან, როდესაც თანხის გადახდის მოთხოვნა შეიძლება. გამოყენებული დისკონტირების განაკვეთები შეესაბამებოდა კომპანიის საკრედიტო რისკს და ასევე დამოკიდებულია ინსტრუმენტის ვალუტასა და ვადაზე.